

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2016/1011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 8. lipnja 2016.

o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Određivanje cijene mnogih financijskih instrumenata i financijskih ugovora ovisi o točnosti i cjelovitosti referentnih vrijednosti. Ozbiljni slučajevi manipuliranja referentnim kamatnim stopama, primjerice LIBOR-om, EURIBOR-om, te navodne manipulacije referentnim vrijednostima u sektorima energetike, nafte i deviznog poslovanja potvrđuju da referentne vrijednosti mogu biti podložne sukobu interesa. Korištenje diskrecijskih prava te slabi sustavi upravljanja povećavaju ranjivost referentnih vrijednosti u odnosu na manipulacije. Netočnost i necjelovitost indeksa koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti, odnosno sumnja u njihovu točnost i cjelovitost, mogu narušiti povjerenje u tržište, prouzročiti gubitke potrošačima i ulagateljima te poremetiti realno gospodarstvo. Stoga je potrebno osigurati točnost, robusnost i cjelovitost referentnih vrijednosti i postupka njihova utvrđivanja.
- (2) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ sadržava određene zahtjeve povezane s pouzdanošću referentnih vrijednosti koje se upotrebljavaju pri određivanju cijene uvrštenih financijskih instrumenata. Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ sadržava određene zahtjeve povezane s referentnim vrijednostima

⁽¹⁾ SL C 113, 15.4.2014., str. 1.

⁽²⁾ SL C 177, 11.6.2014., str. 42.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 28. travnja 2016. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 17. svibnja 2016.

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 345, 31.12.2003., str. 64.).

kojima se koriste izdavatelji. Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ sadržava određene zahtjeve povezane s primjenom referentnih vrijednosti od strane subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS). Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ sadržava određene odredbe kojima se zabranjuje manipuliranje referentnim vrijednostima koje se primjenjuju na veleprodajne energetske proizvode. Tim su zakonodavnim aktima međutim obuhvaćeni samo određeni aspekti određenih referentnih vrijednosti, a njima nije obuhvaćena svaka ranjivost u pružanju referentnih vrijednosti općenito niti su pokriveni svi načini upotrebe financijskih referentnih vrijednosti u financijskoj industriji.

- (3) Referentne vrijednosti ključne su za određivanje cijene prekograničnih transakcija te na taj način olakšavaju djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta velikog broja financijskih instrumenata i usluga. Mnoge referentne vrijednosti koje se upotrebljavaju kao referentne stope u financijskim ugovorima, osobito kod hipoteka, pružene su u jednoj državi članici, no njima se koriste kreditne institucije i potrošači u drugim državama članicama. Pritom takve kreditne institucije često ograničavaju svoje rizike ili dobivaju sredstava za odobravanje takvih financijskih ugovora na prekograničnom međubankovnom tržištu. Samo je nekoliko država članica donijelo nacionalna pravila o referentnim vrijednostima, ali već i njihov pravni okvir za referentne vrijednosti odražava neusklađenost, primjerice u pogledu područja primjene. Osim toga, Međunarodna organizacija komisija za vrijednosne papire (IOSCO) usuglasila je načela za financijske referentne vrijednosti 17. srpnja 2013. („Načela IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti”), Načela za agencije za izvješćivanje o cijenama nafte 5. listopada 2012. („Načela IOSCO-a za PRA-ove”) (zajedno „načela IOSCO-a”), te s obzirom na to da je tim načelima predviđena određena fleksibilnost u pogledu područja i sredstava provedbe, vjerojatno je da će države članice na nacionalnoj razini donijeti pravila kojima bi se ta načela provela na neusklađen način.
- (4) Ti neusklađeni pristupi doveli bi do fragmentiranja unutarnjeg tržišta jer bi administratori i korisnici referentnih vrijednosti podliježali različitim pravilima u različitim državama članicama. Stoga se referentne vrijednosti pružene u jednoj državi članici ne bi mogle upotrebljavati u drugim državama članicama. U nedostatku usklađenog okvira kojim bi se osigurala točnost i cjelovitost referentnih vrijednosti koje se upotrebljavaju u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova u Uniji, razlike u pravu država članica vjerojatno bi stvorile prepreke neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za pružanje referentnih vrijednosti.
- (5) Pravila Unije o zaštiti potrošača ne odnose se na konkretno pitanje prikladnih informacija o referentnim vrijednostima u financijskim ugovorima. Zbog pritužaba potrošača i sudskih postupaka povezanih s upotrebom referentnih vrijednosti u nekoliko država članica, legitimna bi zabrinutost za zaštitu potrošača vjerojatno dovela do donošenja neusklađenih mjera na nacionalnoj razini, što bi moglo prouzročiti fragmentiranje unutarnjeg tržišta zbog neusklađenih uvjeta tržišnog natjecanja povezanih s različitim razinama zaštite potrošača.
- (6) Stoga je, da bi se osiguralo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i poboljšali uvjeti njegova funkcioniranja, osobito u pogledu financijskih tržišta, te da bi se osigurala visoka razina zaštite potrošača i ulagatelja, primjereno utvrditi regulatorni okvir za referentne vrijednosti na razini Unije.
- (7) Primjereno je i potrebno da taj okvir bude u obliku uredbe kako bi se diljem Unije osigurala ujednačena primjena odredaba kojima se izravno uvode obveze za osobe koje sudjeluju u pružanju, doprinosu i upotrebi referentnih vrijednosti. Budući da pravni okvir za pružanje referentnih vrijednosti nužno uključuje mjere koje sadržavaju precizne zahtjeve koji se odnose na aspekte povezane s takvim pružanjem referentnih vrijednosti, čak i sitna neusklađenost u pristupu tim aspektima može dovesti do znatnih zapreka u prekograničnom pružanju referentnih vrijednosti. Stoga bi se primjenom uredbe, koja se izravno primjenjuje, trebala smanjiti mogućnost poduzimanja neusklađenih mjera na nacionalnoj razini, osigurati dosljedan pristup i veća pravna sigurnost te spriječiti pojava znatnih prepreka u prekograničnom pružanju referentnih vrijednosti.
- (8) Područje primjene ove Uredbe trebalo bi biti široko koliko je god potrebno da se stvori preventivan regulatorni okvir. Pružanje referentnih vrijednosti uključuje diskrecijska prava pri njihovom utvrđivanju i nužno podliježe

⁽¹⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

određenim vrstama sukoba interesa, što znači da postoje mogućnosti i poticaji za manipulaciju referentnim vrijednostima. Takvi čimbenici rizika zajednički su svim referentnim vrijednostima te bi trebali podlijegati zahtjevima za primjereno upravljanje i kontrolu. Međutim, stupanj je rizika promjenljiv te bi stoga primijenjeni pristup trebao biti prilagođen konkretnim okolnostima. Budući da se ranjivost i važnost referentnih vrijednosti mijenjaju s vremenom, ograničavanjem područja primjene upućivanjem na indekse koji su trenutačno važni ili ranjivi ne bi se obuhvatili rizici koje referentne vrijednosti predstavljaju u budućnosti. Konkretno, referentne vrijednosti koje trenutačno nemaju široku primjenu mogle bi se više upotrebljavati u budućnosti, pa bi, u tom pogledu, i neznatna manipulacija mogla imati znatan utjecaj.

- (9) Ključni element pri određivanju područja primjene ove Uredbe trebao bi biti način na koji se s pomoću izlazne referentne vrijednosti utvrđuje vrijednost financijskog instrumenta ili financijskog ugovora te mjeri uspješnost investicijskog fonda. Područje primjene stoga ne bi trebalo ovisiti o prirodi ulaznih podataka. Zbog toga bi trebalo obuhvatiti referentne vrijednosti izračunane na temelju ekonomskih ulaznih podataka, primjerice cijena dionica, i neekonomskih veličina ili vrijednosti, primjerice podataka o vremenu. Okvirom predviđenim ovom Uredbom trebalo bi priznati i postojanje velikog broja referentnih vrijednosti i različite utjecaje koje oni imaju na financijsku stabilnost i realno gospodarstvo. Ova bi Uredba također trebala ponuditi razmjernan odgovor na rizike koje predstavljaju različite referentne vrijednosti. Stoga bi se ovom Uredbom trebale obuhvatiti referentne vrijednosti koje se upotrebljavaju za određivanje cijena uvrštenih financijskih instrumenata ili onih kojima se trguje na reguliranim mjestima trgovanja.
- (10) Veliki broj potrošača stranke su u financijskim ugovorima, posebno u potrošačkim kreditnim ugovorima osiguranim hipotekama, koji se pozivaju na referentne vrijednosti koje podliježu jednakim rizicima. Stoga bi ovom Uredbom trebalo obuhvatiti ugovore o kreditu definirane u direktivama 2008/48/EZ ⁽¹⁾ i 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (11) Mnogi investicijski indeksi uključuju znatne sukobe interesa, a upotrebljavaju se pri mjerenju uspješnosti fonda, primjerice fonda UCITS. Neke se od tih referentnih vrijednosti objavljuju, a druge se stavljaju na raspolaganje javnosti ili dijelu javnosti, besplatno ili uz naknadu, a manipulacija njima može nepovoljno utjecati na ulagatelje. Ovom bi Uredbom stoga trebalo obuhvatiti one indekse ili referentne stope koji se upotrebljavaju pri mjerenju uspješnosti investicijskog fonda.
- (12) Svi doprinositelji ulaznim podacima za referentne vrijednosti mogu se koristiti diskrecijskim pravima te mogu podlijegati sukobu interesa i time mogu biti izvorom manipulacije. Doprinošenje referentnim vrijednostima dobrovoljna je aktivnost. Ako se na temelju bilo kakve inicijative od doprinositelja zahtijeva znatna promjena njegovog poslovnog modela, on može prestati doprinositi. Međutim, u slučaju subjekata koji već podliježu regulaciji i nadzoru očekuje se da zahtjev za dobrim sustavima upravljanja i kontrole ne bi trebao dovesti do znatnih troškova i nerazmjernog administrativnog opterećenja. Stoga se ovom Uredbom nadziranim doprinositeljima nameću određene obveze. Kada je referentna vrijednost utvrđena na temelju već raspoloživih podataka izvor tih podataka ne smije se smatrati doprinositeljem.
- (13) Financijske referentne vrijednosti ne upotrebljavaju se samo pri izdavanju i sastavljanju financijskih instrumenata i ugovora. Financijska industrija oslanja se na referentne vrijednosti i pri mjerenju uspješnosti investicijskog fonda s ciljem praćenja povrata, utvrđivanja dodjele sredstava portfelja ili računanja naknada za uspješnost. Određena referentna vrijednost može se upotrebljavati izravno kao referentna vrijednost za financijske instrumente i financijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti. U potonjem slučaju utvrđivanje i preispitivanje pondera koje treba dodijeliti različitim indeksima unutar kombinacije radi utvrđivanja isplate ili vrijednosti financijskog instrumenta ili financijskog ugovora ili mjerenja uspješnosti investicijskog fonda također se smatra upotrebom jer takva aktivnost ne obuhvaća nikakva diskrecijska prava za razliku od aktivnosti pružanja referentnih vrijednosti. Posjedovanje financijskih instrumenata koji se pozivaju na određenu referentnu vrijednost ne smatra se upotrebom referentne vrijednosti.
- (14) Središnje banke već ispunjuju načela, standarde i postupke kojima se osigurava da svoje aktivnosti izvršavaju s integritetom i neovisno. Stoga nije potrebno da središnje banke podliježu ovoj Uredbi. Kada središnje banke pružaju referentne vrijednosti, a posebno kada se te referentne vrijednosti namjerava koristiti u transakcijske

⁽¹⁾ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

⁽²⁾ Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).

svrhe, njihova je odgovornost da uspostave prikladne interne postupke radi osiguravanja točnosti, cjelovitosti, pouzdanosti i neovisnosti tih referentnih vrijednosti, osobito u pogledu transparentnosti upravljanja i metodologije izračuna.

- (15) Nadalje, javna tijela, uključujući nacionalne zavode za statistiku, ne bi trebala podlijevati ovoj Uredbi ako doprinose podatcima za referentne vrijednosti, odnosno pružaju referentne vrijednosti ili imaju kontrolu nad pružanjem referentnih vrijednosti za potrebe javne politike, uključujući mjere u području zapošljavanja, gospodarske aktivnosti i inflacije.
- (16) Administrator je fizička ili pravna osoba koja ima kontrolu nad pružanjem referentne vrijednosti, a osobito upravlja aranžmanima za utvrđivanje referentne vrijednosti, prikuplja i analizira ulazne podatke, utvrđuje referentnu vrijednost i objavljuje ju. Administrator bi trebao moći izdvojiti trećoj strani jednu ili više od tih funkcija, uključujući izračun ili objavu referentne vrijednosti te druge relevantne usluge i aktivnosti u pružanju referentnih vrijednosti. Međutim, ako osoba, u okviru svoje novinarske djelatnosti, samo objavi referentnu vrijednost ili uputi na nju iako nema kontrolu nad njezinim pružanjem, ta osoba ne bi trebala podlijevati zahtjevima koji su na temelju ove Uredbe uvedeni za administratore.
- (17) Indeks se računa s pomoću formule ili neke druge metode na osnovi temeljnih vrijednosti. Pri sastavljanju formule, izvedbi potrebnog izračuna i utvrđivanju ulaznih podataka postoji određeni stupanj diskrecijskih prava, zbog čega postoji rizik od manipulacije, te bi stoga sve referentne vrijednosti koje imaju tu značajku diskrecijskih prava trebale biti obuhvaćene ovom Uredbom.
- (18) Ako se, međutim, kao referentna vrijednost za određeni financijski instrument koristi samo jedna cijena ili vrijednost, primjerice kad je referentna cijena opcije ili budućnosnice cijena samo jednog vrijednosnog papira, u tom slučaju nema izračuna, ulaznih podataka ili diskrecijskih prava. Stoga se referentne cijene koje se osnivaju na samo jednoj cijeni ili na samo jednoj vrijednosti ne bi trebale smatrati referentnim vrijednostima za potrebe ove Uredbe.
- (19) Referentne cijene ili cijene namire koje utvrde središnje druge ugovorne strane ne bi trebalo smatrati referentnim vrijednostima jer se koriste za utvrđivanje namire, iznosa nadoknade ili upravljanje rizikom te se s pomoću njih ne utvrđuje iznos koji treba platiti na temelju financijskog instrumenta ili vrijednost financijskog instrumenta.
- (20) Pružanje kamatnih stopa od strane vjerovnika ne bi se smjelo smatrati pružanjem referentnih vrijednosti za potrebe ove Uredbe. Kamatna stopa koju pruža vjerovnik određena je ili internom odlukom ili izračunana kao razlika kupovne ili prodajne cijene ili povećanje vrijednosti indeksa (npr. EURIBOR). U prvom slučaju vjerovnik je izuzet iz ove Uredbe za aktivnost u pogledu financijskih ugovora koje je sklopio sa svojim klijentima, dok se u potonjem slučaju vjerovnik smatra samo korisnikom referentne vrijednosti.
- (21) Kako bi se osigurala cjelovitost referentnih vrijednosti, administratori referentnih vrijednosti trebali bi provoditi primjerene sustave upravljanja i tako kontrolirati sukobe interesa i očuvati povjerenje u cjelovitost referentnih vrijednosti. Čak i ako se njima djelotvorno upravlja, većina administratora podložna je nekoj vrsti sukoba interesa i mogla bi donositi procjene i odluke koje će utjecati na različite skupine dionika. Stoga je važno da administratori raspolažu funkcijom koja se cjelovito izvršava za nadzor nad provedbom i učinkovitošću sustava upravljanja kojim se osigurava djelotvoran nadzor.
- (22) Manipulacija ili nepouzdanost referentnih vrijednosti mogu naštetiti ulagateljima i potrošačima. Stoga bi ovom Uredbom trebalo uspostaviti okvir za čuvanje evidencije administratora i doprinositelja te za osiguranje transparentnosti u pogledu svrhe referentne vrijednosti i metodologije, na temelju čega se učinkovitije i poštenije mogu riješiti eventualni odštetni zahtjevi u skladu s nacionalnim pravom ili pravom Unije.
- (23) Revizija i djelotvorna provedba ove Uredbe zahtijevaju *ex-post* analizu i dokaze. Ovom bi se Uredbom stoga trebali postaviti zahtjevi da administratori referentnih vrijednosti na odgovarajući način i tijekom dovoljno dugog razdoblja čuvaju dokumentaciju koja se odnosi na izračun referentne vrijednosti. Stvarnost koja se namjerava izmjeriti referentnom vrijednošću i okolina u kojoj se to mjerenje obavlja vjerojatno će se mijenjati tijekom vremena. Stoga je nužno redovito preispitivati postupak i metode pružanja referentnih vrijednosti kako bi se

utvrdili nedostatci i moguća poboljšanja. Poremećaji u pružanju referentnih vrijednosti mogu utjecati na mnoge dionike, koji mogu doprinijeti otkrivanju takvih nedostataka. Ovom bi se Uredbom stoga trebao odrediti okvir za uspostavljanje mehanizma za rješavanje pritužbi od strane administratora referentnih vrijednosti kako bi dionici mogli administratoru referentne vrijednosti dostaviti pritužbu i kako bi se osiguralo da administrator referentnih vrijednosti može objektivno ocijeniti meritum te pritužbe.

- (24) Pružanje referentnih vrijednosti često uključuje izdvajanje određenih važnih funkcija, primjerice izračuna referentne vrijednosti, prikupljanja ulaznih podataka i informiranje o referentnoj vrijednosti. Da bi se osigurala djelotvornost sustava upravljanja, potrebno je osigurati i to da takvim izdvajanjem funkcija administratori referentnih vrijednosti ne budu oslobođeni od svojih obveza i odgovornosti te da to izdvajanje ne ometa administratore pri izvršavanju njegovih obveza i odgovornosti, odnosno da se ne ometa nadzor relevantnog nadležnog tijela nad njim.
- (25) Administrator referentne vrijednosti središnji je primatelj ulaznih podataka koji može ocjenjivati cjelovitost i točnost ulaznih podataka. Stoga je potrebno da se ovom Uredbom od administratora zahtijeva da poduzima određene mjere kada smatra da ulazni podatci ne odražavaju tržišnu ili gospodarsku stvarnost koju referentna vrijednost namjerava izmjeriti, uključujući mjere koje se odnose na promjenu ulaznih podataka, doprinositelja, metodologije ili da prestane s pružanjem referentne vrijednosti. Nadalje, administrator bi, unutar svog kontrolnog okvira, trebao uspostaviti mjere kojima bi, ako je to izvedivo, pratio ulazne podatke prije objave referentne vrijednosti te kojima bi potvrdio valjanost ulaznih podataka nakon objave, uključujući usporedbu s povijesnim kretanjima ako je to primjenjivo.
- (26) Bilo koja diskrecijska prava koja se mogu primijeniti pri pružanju ulaznih podataka otvaraju mogućnost manipulacije referentnom vrijednošću. Ako se ulazni podatci temelje na transakcijama, manje je diskrecijskih prava i mogućnosti za manipulaciju podacima. Stoga bi se administratori, kao opće pravilo, trebali koristiti ulaznim podacima temeljenim na stvarnim transakcijama, ako je to moguće, a drugim podacima samo u slučaju kad su podatci o transakcijama nedovoljni ili neprikladni da bi se osigurala cjelovitost i točnost referentne vrijednosti.
- (27) Točnost i pouzdanost referentne vrijednosti da izmjeri gospodarsku stvarnost za koju je namijenjena, ovisi o korištenoj metodologiji i ulaznim podacima. Stoga je nužno prihvatiti transparentnu metodologiju kojom se osiguravaju pouzdanost i točnost referentne vrijednosti. Takva transparentnost ne podrazumijeva objavu formule koja je primijenjena za utvrđivanje određene referentne vrijednosti nego otkrivanje elemenata koji su dovoljni da bi dionici razumjeli kako se dobiva referentna vrijednost te kako bi se ocijenila njezina reprezentativnost, relevantnost i prikladnost za predviđenu upotrebu.
- (28) Da bi se osigurala trajna točnost referentne vrijednosti, moglo bi biti potrebno promijeniti metodologiju, ali sve takve promjene metodologije utječu na dionike i korisnike referentne vrijednosti. Stoga je nužno odrediti postupke kojih se treba pridržavati pri promjeni metodologije koja se odnosi na referentnu vrijednost, uključujući potrebu za savjetovanjem, kako bi korisnici i dionici mogli poduzeti mjere potrebne u svjetlu tih promjena ili kako bi mogli obavijestiti administratora ako imaju dvojbe zbog tih promjena.
- (29) Zaposlenici administratora mogu utvrditi moguće kršenje ove Uredbe ili moguće ranjivosti koje bi mogle dovesti do manipulacije ili pokušaja manipulacije. Ovom se Uredbom stoga treba uspostaviti okvir koji će omogućiti zaposlenicima da na povjerljiv način obavijeste administratora o mogućem kršenju ove Uredbe.
- (30) Cjelovitost i točnost referentnih vrijednosti ovisi o cjelovitosti i točnosti ulaznih podataka koje dostave doprinositelji. Nužno je da obveze doprinositelja u pogledu takvih ulaznih podataka budu jasno određene, da se može pouzdati u usklađenost s obvezama te da obveze budu dosljedne načinima kontrole i metodologiji administratora referentne vrijednosti. Stoga je nužno da administrator referentne vrijednosti sastavi kodeks ponašanja kojim će definirati te zahtjeve i odgovornost doprinositelja u vezi s pružanjem ulaznih podataka. Administrator bi se trebao uvjeriti da se doprinositelji pridržavaju kodeksa ponašanja. Ako su doprinositelji smješteni u trećim zemljama, administrator bi se trebao uvjeriti u mjeri u kojoj je to moguće.

- (31) Doprinositelji mogu biti podložni sukobu interesa i primjenjivati diskrecijska prava pri utvrđivanju ulaznih podataka. Stoga je nužno da doprinositelji podliježu sustavu upravljanja kako bi se osiguralo upravljanje tim sukobima interesa te da ulazni podatci budu točni, usklađeni sa zahtjevima administratora i da se može potvrditi njihova valjanost.
- (32) Mnoge referentne vrijednosti utvrđuju se primjenom formule koja se koristi ulaznim podacima koji dolaze iz sljedećih izvora: mjesta trgovanja, odobrenih sustava objavljivanja, pružatelja konsolidiranih podataka, odobrenih mehanizama izvješćivanja, burza energije ili platformi za dražbu emisijskih jedinica. U određenim situacijama prikupljanje podataka izdvaja se vanjskom pružatelju usluga koji prima podatke u cijelosti i izravno iz tih izvora. U tim slučajevima postojećim reguliranjem i nadzorom osigurava se cjelovitost i transparentnost ulaznih podataka te predviđaju uvjeti upravljanja i postupci obavješćivanja o kršenju. Stoga su te referentne vrijednosti manje ranjive u odnosu na manipulaciju, podložne su neovisnim provjerama te su relevantni administratori u skladu s time oslobođeni određenih obveza utvrđenih ovom Uredbom.
- (33) Različite vrste i sektori referentnih vrijednosti imaju različite značajke, ranjivosti i rizike. Odredbe ove Uredbe trebale bi biti dodatno razrađene za određene sektore i vrste referentnih vrijednosti. Referentne kamatne stope referentne su vrijednosti koje imaju važnu ulogu u transmisiji monetarne politike te je stoga u ovoj Uredbi potrebno propisati konkretne odredbe za takve referentne vrijednosti.
- (34) Tržišta fizičke robe odlikuju se jedinstvenim značajkama koje bi se trebale uzeti u obzir. Robne referentne vrijednosti imaju široku primjenu i mogu imati posebne značajke specifične za sektor, pa je u ovoj Uredbi potrebno uvesti konkretne odredbe za takve referentne vrijednosti. Određene robne referentne vrijednosti izuzete su iz ove Uredbe no ipak bi trebale poštovati relevantna načela IOSCO-a. Robne referentne vrijednosti mogu postati ključne s obzirom na to da sustav nije ograničen na referentne vrijednosti koje se temelje na podnošenjima doprinositelja i većinom su nadzirani subjekti. Zahtjevi ove Uredbe u vezi s obveznim doprinosjenjem i kolegijima nisu primjenjivi na ključne robne referentne vrijednosti koje podliježu Prilogu II.
- (35) Poremećaji ključnih referentnih vrijednosti mogu utjecati na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo, ili financiranje kućanstava i poduzeća u državama članicama. Ti potencijalno destabilizirajući učinci poremećaja ključne referentne vrijednosti mogli bi se osjetiti u jednoj ili više država članica. Stoga je potrebno da se ovom Uredbom predvidi proces kojim bi se mogle utvrditi te referentne vrijednosti koje bi se trebale smatrati ključnim referentnim vrijednostima te da se primjenjuju dodatni zahtjevi kojima bi se osigurala cjelovitost i robusnost takvih referentnih vrijednosti.
- (36) Ključne referentne vrijednosti mogu se utvrditi pomoću kvantitativnog kriterija ili kombinacije kvantitativnih i kvalitativnih kriterija. Usto, u slučajevima kada referentna vrijednost ne zadovoljava odgovarajući kvantitativni prag, ipak bi se mogla smatrati ključnom ako za nju ne postoje tržišne zamjenske vrijednosti ili ih ima vrlo malo, a njezino postojanje i točnost relevantni su za cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost ili zaštitu potrošača u jednoj ili više država članica te kada se sva relevantna nadležna tijela slažu da bi se takva referentna vrijednost trebala smatrati ključnom. U slučaju neslaganja između relevantnih nadležnih tijela, trebala bi prevladati odluka nadležnog tijela administratora o tome treba li takvu referentnu vrijednost priznati kao ključnu referentnu vrijednost. U takvom slučaju Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA), uspostavljeno Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, trebalo bi moći objaviti mišljenje o ocjeni koju je donijelo nadležno tijelo administratora. Nadalje, nadležno tijelo također može označiti referentnu vrijednost kao ključnu na temelju određenih kvalitativnih kriterija ako su administrator i većina doprinositelja smješteni u njegovoj državi članici. Sve ključne referentne vrijednosti trebale bi biti uključene u popis koji je utvrđen provedbenim aktom Komisije te koji bi se trebao redovito preispitivati i ažurirati.
- (37) Prestanak upravljanja nekom ključnom referentnom vrijednošću koje izvršava administrator mogao bi učiniti financijske ugovore ili financijske instrumente nevaljanima, prouzročiti gubitke potrošačima i ulagateljima te utjecati na financijsku stabilnost. Stoga je relevantnom nadležnom tijelu potrebno dati ovlast da zahtijeva obvezno upravljanje ključnim referentnim vrijednostima kako bi se ta referentna vrijednost sačuvala. U slučaju

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

postupka u slučaju nesolventnosti administratora referentnih vrijednosti nadležno tijelo trebalo bi ocijeniti može li se i na koji način ta ključna referentna vrijednost prenijeti na novog administratora ili prestati pružati.

- (38) Ne dovodeći u pitanje primjenu prava Unije o tržišnom natjecanju i sposobnosti država članica da poduzmu mjere kojima bi se olakšalo poštovanje tog prava, potrebno je od administratora ključnih referentnih vrijednosti, pa i ključnih robnih referentnih vrijednosti, zahtijevati da poduzmu odgovarajuće korake kojima će se osigurati da se licenciranje referentnih vrijednosti i informacije o referentnim vrijednostima na pošten, razuman, transparentan i nediskriminatoran način pružaju svim korisnicima.
- (39) Doprinositelji koji prestanu doprinositi ulazne podatke za ključne referentne vrijednosti mogu narušiti vjerodostojnost takvih referentnih vrijednosti jer bi se kao posljedica toga smanjila sposobnost takvih referentnih vrijednosti da mjere predmetno tržište ili gospodarsku stvarnost. Stoga bi relevantno nadležno tijelo trebalo imati ovlast da zahtijeva obvezno doprinošenje ključnim referentnim vrijednostima od nadziranih subjekata kako bi se održala vjerodostojnost predmetne referentne vrijednosti. Svrha obveznog doprinošenja ulaznih podataka nije nametanje obveze nadziranim subjektima da zakluče transakcije ili se obvežu na njihovo sklapanje.
- (40) Zbog velike raznovrsnosti vrsta i veličina referentnih vrijednosti važno je uvesti proporcionalnost u ovu Uredbu te izbjeći prekomjerno administrativno opterećenje za administratore referentnih vrijednosti čiji prestanak predstavlja manju opasnost za širi financijski sustav. Stoga bi, pored sustava za ključne referentne vrijednosti, trebalo uvesti dva zasebna sustava: jedan za značajne referentne vrijednosti i jedan za neznčajne referentne vrijednosti.
- (41) Administratori značajnih referentnih vrijednosti trebali bi moći odlučiti da neće primjenjivati ograničen broj detaljnih zahtjeva iz ove Uredbe. Nadležna tijela bi, međutim, trebala zadržati pravo da zahtijevaju primjenu tih zahtjeva utemeljenih na kriterijima određenima u ovoj Uredbi. U delegiranim i provedbenim aktima koji se primjenjuju na administratore značajnih referentnih vrijednosti trebalo bi se uzeti u obzir načelo proporcionalnosti i nastojati izbjeći administrativno opterećenje ondje gdje je to moguće.
- (42) Administratori neznčajnih referentnih vrijednosti podliježu manje detaljnom sustavu, u kojem bi administrator trebao moći odlučiti da neće primjenjivati neke zahtjeve iz ove Uredbe. U tom slučaju dotični administrator trebao bi objasniti zašto je prikladno da se to ne čini u izjavi o usklađenosti koju bi se trebalo objaviti i dostaviti nadležnom tijelu administratora. To nadležno tijelo trebalo bi pregledati izjavu o usklađenosti te bi trebalo moći zahtijevati dodatne informacije ili tražiti promjene kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom. Iako bi neznčajne referentne vrijednosti ipak mogle biti ranjive u odnosu na manipulaciju, njih je moguće lakše zamijeniti pa bi stoga transparentnost prema korisnicima trebala biti glavni alat kojim se sudionici na tržištu koriste pri donošenju utemeljenih odluka o referentnim vrijednostima koje smatraju prikladnima za upotrebu. Iz tog se razloga delegirani akti iz glave II. ne bi trebali primjenjivati na administratore neznčajnih referentnih vrijednosti.
- (43) Da bi korisnici referentnih vrijednosti mogli odabrati odgovarajuće referentne vrijednosti i da bi razumjeli njihov rizik, trebaju znati što se pojedinom referentnom vrijednošću želi mjeriti i njezinu podložnost manipulaciji. Stoga bi administrator referentne vrijednosti trebao objaviti izjavu o referentnoj vrijednosti koja sadržava te elemente. Kako bi se osigurala ujednačena primjena te razumna duljina izjava o referentnoj vrijednosti no i kako bi se istodobno stavio naglasak na to da ključne informacije budu lako dostupne korisnicima, ESMA bi trebala pružiti dodatne specifikacije sadržaja izjave o referentnoj vrijednosti te na primjeren način razlikovati razne vrste i specifičnosti referentnih vrijednosti i njihovih administratora.
- (44) Ovom Uredbom trebala bi se uzeti u obzir načela IOSCO-a koja služe kao globalni standard za regulatorne zahtjeve koji se odnose na referentne vrijednosti. Kao sveobuhvatno načelo, u svrhu osiguravanja zaštite ulagatelja, nadzor i propisi u trećoj zemlji trebali bi biti jednakovrijedni nadzoru i propisima Unije u pogledu referentnih vrijednosti. Stoga nadzirani subjekti u Uniji mogu upotrebljavati referentne vrijednosti koje pruža ta treća zemlja ako Komisija donese pozitivnu odluku o jednakovrijednosti sustava treće zemlje. U takvim okolnostima, nadležna bi tijela trebala dogovoriti aranžmane suradnje s nadzornim tijelima u trećim zemljama. ESMA bi trebala koordinirati razvoj tih aranžmana o suradnji i razmjenu informacija zaprimljenih iz trećih zemalja među nadležnim tijelima. Međutim, kako bi se izbjegli bilo kakvi nepovoljni učinci koji bi proizašli iz mogućeg naglog prestanka upotrebe referentnih vrijednosti treće zemlje u Uniji, ova Uredba također predviđa određene druge mehanizme (priznavanje i prihvaćanje) u čijem okviru nadzirana tijela smještena u Uniji mogu koristiti referentne vrijednosti treće zemlje.

- (45) Ovom se Uredbom uvodi postupak priznavanja administratora smještenih u trećoj zemlji koji provodi nadležno tijelo predmetne države članice. Priznanje će biti dodijeljeno administratorima koji se pridržavaju zahtjeva iz ove Uredbe. Uvažavajući ulogu načela IOSCO-a kao globalnog standarda za pružanje referentnih vrijednosti, nadležno tijelo predmetne države članice trebalo bi moći dati priznanje administratorima na temelju njihova pridržavanja načela IOSCO-a. U tu svrhu nadležno tijelo trebalo bi ocijeniti primjenu načela IOSCO-a od strane određenog administratora te utvrditi je li ta primjena, kada je riječ o tom administratoru, jednakovrijedna pridržavanju raznih zahtjeva utvrđenih ovom Uredbom, uzimajući u obzir specifičnosti sustava priznavanja u usporedbi sa sustavom jednakovrijednosti.
- (46) Ovom se Uredbom također uvodi sustav prihvaćanja kojim se, pod određenim uvjetima, administratorima ili nadziranim subjektima koji su smješteni u Uniji dopušta da prihvate referentne vrijednosti koje je pružila treća zemlja kako bi se takve referentne vrijednosti upotrebljavale u Uniji. U tu svrhu nadležno tijelo trebalo bi razmotriti bi li usklađenost s načelima IOSCO-a bila jednakovrijedna usklađenosti s ovom Uredbom pri pružanju referentne vrijednosti koju će se prihvatiti, uzimajući u obzir specifičnosti sustava prihvaćanja u usporedbi sa sustavom jednakovrijednosti. Administrator ili nadzirani subjekt koji je prihvatio referentnu vrijednost iz treće zemlje trebao bi snositi potpunu odgovornost za takve prihvaćene referentne vrijednosti te za ispunjavanje relevantnih uvjeta iz ove Uredbe.
- (47) Svi administratori referentnih vrijednosti mogu se koristiti diskrecijskim pravima, mogu podlijevati sukobu interesa i imati neprimjerene sustave upravljanja i kontrole. Nadalje, s obzirom na to da administratori kontroliraju postupak utvrđivanja referentnih vrijednosti, najučinkovitiji način osiguravanja cjelovitosti referentnih vrijednosti jest dodjela odobrenja administratoru ili njegova registracija i nadzor nad njim.
- (48) Određeni administrator trebao bi imati odobrenje i biti pod nadzorom nadležnog tijela države članice u kojoj je smješten. Subjekti koji već podliježu nadzoru, a koji pružaju financijske referentne vrijednosti koje nisu ključne referentne vrijednosti nadležno bi tijelo trebalo registrirati i nadzirati za potrebe ove Uredbe. Relevantno nadležno tijelo trebalo bi registrirati i subjekte koji pružaju samo indekse koji se smatraju neznčajnim referentnim vrijednostima. Odobrenje i registracija trebali bi biti odvojeni postupci s obzirom na to da postupak odobrenja zahtijeva opsežnije ocjenjivanje prijave administratora. Postojanje odobrenja ili registracije administratora ne bi trebalo utjecati na nadzor nad tim administratorom koji provode relevantna nadležna tijela. Usto, trebalo bi uvesti prijelazni sustav u skladu s kojim bi se omogućila registracija osoba koje pružaju referentne vrijednosti koje nisu ključne ili nisu u širokoj upotrebi u jednoj ili više država članica u svrhu olakšavanja početne faze primjene ove Uredbe. ESMA bi na razini Unije trebala voditi registar koji sadrži informacije o administratorima koji imaju odobrenje ili su registrirani, o referentnim vrijednostima i administratorima koji pružaju te referentne vrijednosti na temelju pozitivne odluke unutar sustava jednakovrijednosti ili sustava priznanja, o administratorima Unije ili nadziranim subjektima koji su prihvatili referentne vrijednosti iz trećih zemalja, te o svim takvim prihvaćenim referentnim vrijednostima i njihovim administratorima smještenima u trećoj zemlji.
- (49) U određenim okolnostima osoba pruža indeks, a da pritom nije svjesna da se taj indeks primjenjuje kao referentna vrijednost za financijski instrument, financijski ugovor ili investicijski fond. To se osobito događa u slučaju kada su korisnici i administrator referentne vrijednosti smješteni u različitim državama članicama. Stoga je potrebno povećati razinu transparentnosti u pogledu referentne vrijednosti koju se upotrebljava. Takva transparentnost može se postići poboljšanjem sadržaja prospekata ili dokumenata s ključnim informacijama koji su propisani pravom Unije te sadržaja obavijesti koje su propisane Uredbom (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (50) Paket učinkovitih alata, ovlasti i resursa nadležnih tijela svake države članice jamči učinkovitost nadzora. Stoga bi ovom Uredbom posebno trebalo predvidjeti paket minimalnih nadzornih i istražnih ovlasti koje bi trebalo povjeriti nadležnim tijelima država članica u skladu s nacionalnim pravom. Pri izvršavanju svojih ovlasti na temelju ove Uredbe nadležna tijela i ESMA trebali bi djelovati objektivno i nepristrano te odlučivati autonomno.
- (51) U svrhu otkrivanja slučajeva kršenja ove Uredbe nadležnim je tijelima potrebno, u skladu s nacionalnim pravom, omogućiti pristup prostorima pravnih osoba radi zapljene dokumentacije. Pristup tim prostorijama potreban je ako postoji osnovana sumnja da postoje dokumenti i drugi podatci povezani s predmetom inspekcije ili

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (SL L 173, 12.6.2014., str. 1.).

istraživanja koji bi mogli biti važni za dokazivanje slučaja kršenja ove Uredbe. Pristup je osim toga potreban ako osoba kojoj je prethodno već poslan zahtjev za informaciju ne postupi u skladu s njim, ili ako se opravdano smatra da se ni u slučaju dostavljanja zahtjeva ne bi postupilo u skladu s njim odnosno da bi dokumenti ili informacije na koje se zahtjev odnosi bili uklonjeni, promijenjeni ili uništeni. Ako je, u skladu s nacionalnim pravom, potrebno prethodno odobrenje pravosudnog tijela predmetne države članice, prostoru bi se trebalo pristupiti nakon što se izda to prethodno sudsko odobrenje.

- (52) Postojeće snimke telefonskih razgovora i evidencija o prijenosu podataka nadziranih subjekata mogu biti ključni, katkad i jedini dokazi za utvrđivanje i dokazivanje kršenja ove Uredbe, osobito poštovanja zahtjeva u vezi s upravljanjem i kontrolom. Takve snimke i evidencija mogu pomoći pri provjeri identiteta osobe odgovorne za unos ulaznih podataka i osobe odgovorne za njihovo odobravanje te provjeri toga je li se poštovala organizacijska razdvojenost zaposlenika. Stoga bi nadležna tijela trebala moći zahtijevati postojeće snimke telefonskih razgovora te evidenciju elektroničke komunikacije i prijenosa podataka koje imaju nadzirani subjekti ako se opravdano sumnja da snimke ili evidencija koje se odnose na svrhu inspekcije ili istrage mogu biti bitne za dokazivanje kršenja ove Uredbe.
- (53) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava i u obzir uzimaju načela priznata Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, osobito pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, zaštita osobnih podataka, pravo na slobodu izražavanja i informiranja, sloboda poduzetništva, pravo na vlasništvo, pravo na zaštitu potrošača, pravo na djelotvoran pravni lijek i pravo na obranu. S obzirom na to ovu Uredbu treba tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima.
- (54) Pravo dotičnih osoba na obranu trebalo bi se u potpunosti poštovati. Osobama koje su predmet postupka osobito bi se trebao omogućiti pristup nalazima na kojima nadležna tijela temelje svoje odluke i osigurati im pravo na saslušanje.
- (55) Transparentnost u pogledu referentnih vrijednosti nužna je radi stabilnosti financijskog tržišta i zaštite ulagatelja. Svaka razmjena ili prijenos informacija, što ih obavljaju nadležna tijela, trebala bi biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka utvrđenima u Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Svaka razmjena ili prijenos informacija, što ih obavi ESMA, trebala bi biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka utvrđenima u Uredbi (EZ) 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (56) Uzimajući u obzir načela navedena u Komunikaciji Komisije od 8. prosinca 2010. o jačanju sustava sankcija u sektoru financijskih usluga i pravne akte Unije donesene nakon te Komunikacije, države članice trebale bi, radi osiguranja zajedničkog pristupa i odvrćajućeg učinka, utvrditi pravila o administrativnim sankcijama i drugim administrativnim mjerama, uključujući novčane sankcije, koje se primjenjuju u slučaju kršenja odredaba ove Uredbe te osigurati njihovu provedbu. Te administrativne sankcije i druge administrativne mjere trebale bi biti učinkovite, proporcionalne i odvrćajuće.
- (57) Administrativne sankcije i druge administrativne mjere koje se primjenjuju u posebnim slučajevima trebalo bi utvrditi uzimajući, prema potrebi, u obzir čimbenike poput povrata identificirane financijske koristi, ozbiljnosti i trajanja kršenja, otegotnih ili olakotnih čimbenika, potrebe da administrativna novčana sankcija ima odvrćajući učinak te bi, prema potrebi, trebalo omogućiti njezino smanjenje u slučaju suradnje s nadležnim tijelom. Stvarni iznos administrativne novčane sankcije koja se izriče u posebnom slučaju trebao bi moći dosegnuti maksimalnu razinu predviđenu ovom Uredbom, ili višu razinu predviđenu nacionalnim pravom, osobito u slučaju vrlo teškog kršenja, dok bi se administrativne novčane sankcije koje su znatno niže od maksimalne razine trebale moći primijeniti na manja kršenja ili u slučaju nagodbe. Nadležnom tijelu trebala bi biti dostupna mogućnost izricanja privremene zabrane obavljanja upravljačkih funkcija u odnosu na administratora referentnih vrijednosti ili doprinositelja.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

- (58) Ovom se Uredbom ne bi smjela ograničiti sposobnost država članica da uvode višu razinu administrativnih sankcija te se ne bi smjele dovoditi u pitanje odredbe zakona država članica o kaznenim sankcijama.
- (59) Iako države članice ništa ne sprječava da donesu propise za administrativne i kaznene sankcije za iste slučajeve kršenja, od država članica ne bi se smjelo zahtijevati da donesu propise za administrativne sankcije za slučajeve kršenja ove Uredbe koji podliježu nacionalnom kaznenom pravu. U skladu s nacionalnim pravom države članice nisu obvezne propisati i administrativne i kaznene sankcije za isto kršenje, ali trebale bi to biti u mogućnosti učiniti ako to njihovo nacionalno pravo dopušta. Međutim, zadržavanje kaznenih sankcija umjesto administrativnih sankcija za kršenja ove Uredbe ne bi smjelo smanjiti ili na bilo koji drugi način utjecati na mogućnost nadležnih tijela za pravodobnu suradnju, pristup i razmjenu informacija s nadležnim tijelima drugih država članica za potrebe ove Uredbe, pa i nakon upućivanja određenih kršenja pravosudnim tijelima nadležnima za kazneni progon.
- (60) Potrebno je ojačati odredbe o razmjeni informacija između nadležnih tijela i osnažiti njihove dužnosti međusobne pomoći i suradnje. S obzirom na rastuću prekograničnu aktivnost, nadležna bi tijela trebala međusobno razmjenjivati informacije potrebne za obavljanje svojih zadaća kako bi se osigurala učinkovita provedba ove Uredbe, među ostalim i u situacijama u kojima kršenje ili sumnja na kršenje mogu biti važni za tijela u dvije ili više država članica. Prilikom razmjene informacija potrebno je strogo čuvati profesionalne tajne kako bi se osigurao nesmetan prijenos informacija i zaštita pojedinačnih prava.
- (61) Kako bi se osiguralo da odluke o izricanju administrativnih sankcija ili drugih administrativnih mjera koje donesu nadležna tijela imaju odvracajući učinak na što veći dio javnosti, trebalo bi ih objaviti. Objava odluka o izricanju administrativnih sankcija ili drugih administrativnih mjera važan je instrument nadležnih tijela i u svrhu obavješćivanja sudionika na tržištu o tome koja se vrsta ponašanja smatra kršenjem ove Uredbe te u svrhu promicanja dobrog ponašanja među sudionicima na tržištu. Ako bi se takvom objavom riskiralo izazivanje nerazmjerne štete uključenim osobama, ili bi se ugrozilo stabilnost financijskih tržišta ili tekuće istrage, nadležno tijelo trebalo bi objaviti administrativnu sankciju ili drugu administrativnu mjeru na anonimnoj osnovi ili odgoditi predmetnu objavu. Dodatno, nadležna tijela trebala bi imati mogućnost ne objaviti odluku o izricanju administrativnih sankcija ili drugih administrativnih mjera ako se smatra da se anonimnom ili odgođenom objavom ne može dostatno osigurati neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta. Nadležna tijela nisu dužna objaviti ni administrativne sankcije ili druge administrativne mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi ako bi njihova objava bila nerazmjerna.
- (62) Ključne referentne vrijednosti mogu uključivati doprinositelje, administratore i korisnike u više država članica. Stoga bi prestanak pružanja takve referentne vrijednosti ili bilo koji događaj koji može narušiti njezinu cjelovitost mogao utjecati na više država članica, što znači da nadzor nad takvom referentnom vrijednošću koji obavlja samo nadležno tijelo države članice u kojoj je smješten administrator te referentne vrijednosti neće biti učinkovit i djelotvoran u smislu postupanja sa svim rizicima koje predstavlja ključna referentna vrijednost. U takvom slučaju, radi osiguranja djelotvorne razmjene informacija o nadzoru među nadležnim tijelima te radi usklađenosti njihovih aktivnosti i nadzornih mjera, trebalo bi uspostaviti kolegij koji bi se sastojao od nadležnih tijela i ESMA-e. Aktivnosti kolegija trebale bi pridonijeti usklađenoj primjeni pravila iz ove Uredbe i usklađenosti nadzornih praksi. Nadležno tijelo administratora trebalo bi uspostaviti pisane sustave za razmjenu podataka, postupak donošenja odluka, koji bi mogao obuhvatiti pravila o postupcima glasovanja, svaku suradnju u svrhu obveznih mjera doprinošenja i slučajeve u kojima se nadležna tijela međusobno savjetuju. ESMA-ino pravno obvezujuće posredovanje ključan je element za postizanje usklađenosti, dosljednosti nadzora i konvergencije nadzorne prakse.
- (63) Referentne vrijednosti mogu se upotrebljavati kod financijskih instrumenata i financijskih ugovora koji imaju dugi rok trajanja. U određenim slučajevima, kada ova Uredba stupi na snagu, postoji rizik da takve referentne vrijednosti neće biti dopuštene jer se njihove značajke ne mogu prilagoditi zahtjevima ove Uredbe. Istodobno bi se zabranom nastavka pružanja takve referentne vrijednosti mogao izazvati prestanak ili nemogućnost provedbe financijskih instrumenata ili financijskih ugovora i tako nanijeti šteta ulagateljima. Stoga je potrebno predvidjeti odredbu kojom se dopušta daljnje pružanje takvih referentnih vrijednosti tijekom prijelaznog razdoblja.

- (64) U slučajevima kad ova Uredba obuhvaća ili potencijalno obuhvaća nadzirane subjekte i tržišta obuhvaćena Uredbom (EU) br. 1227/2011, ESMA bi se trebala savjetovati s Agencijom za suradnju energetske regulatora (ACER) kako bi iskoristila njezino stručno poznavanje energetske tržišta i ublažila dvostruko reguliranje.
- (65) Kako bi se dodatno odredili tehnički elementi ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s određivanjem tehničkih elemenata u definicijama; u vezi s izračunom nominalnih iznosa financijskih instrumenata, zamišljenog iznosa izvedenica i neto vrijednosti imovine investicijskih fondova koja se odnosi na referentnu vrijednost kako bi se utvrdilo je li ta referentna vrijednost ključna; u vezi s preispitivanjem metode izračuna koja je upotrijebljena kako bi se utvrdio prag za određivanje ključnih i značajnih referentnih vrijednosti; u vezi s utvrđivanjem objektivnih razloga za prihvatanje referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji; u vezi s utvrđivanjem elemenata za ocjenjivanje bi li prestanak ili promjena postojeće referentne vrijednosti mogli izazvati slučaj više sile, nemogućnost ispunjenja ili drugi oblik kršenja uvjeta financijskog ugovora ili financijskog instrumenta, ili pravila bilo kojeg investicijskog fonda, koji se poziva na tu referentnu vrijednost; te u vezi s produljenjem razdoblja od 24 mjeseca koje je predviđeno za registraciju umjesto odobrenja određenih administratora. Prilikom donošenja takvih akata Komisija bi trebala uzeti u obzir razvoj tržišta ili tehnološki razvoj i međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse u pogledu referentnih vrijednosti, a posebno rad IOSCO-a. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenim u Međuinstitucijskom sporazumu Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva ⁽¹⁾ od 13. travnja 2016. Konkretnije, s ciljem osiguranja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci imaju sustavan pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (66) Tehničkim standardima trebalo bi se osigurati dosljedno usklađivanje zahtjeva za pružanje indeksa i doprinos indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti te odgovarajuća zaštita ulagatelja i potrošača diljem Unije. Bilo bi učinkovito i primjereno povjeriti ESMA-i, kao visokospecijaliziranom stručnom tijelu, izradu nacrt regulatornih tehničkih standarda koji nisu povezani s političkim odlukama, a koji bi se potom podnijeli Komisiji. Komisija bi, pomoću delegiranih akata na temelju članka 290. UFEU-a i u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010 trebala donijeti nacrt regulatornih tehničkih standarda koje sastavi ESMA u vezi s postupcima i značajkama funkcije nadzora; u vezi s načinom na koji se osigurava prikladnost i provjerljivost ulaznih podataka kao i interni nadzor i postupci provjere doprinositelja; u vezi s informacijama o referentnim vrijednostima i metodologiji koje pruža administrator; u vezi s elementima kodeksa ponašanja; u vezi sa zahtjevima koji se odnose na sustave i načine kontrole, u vezi s kriterijima koje bi nadležno tijelo trebalo uzeti u obzir kod odlučivanja o tome hoće li primijeniti određene dodatne zahtjeve; u vezi sa sadržajem izjave o referentnoj vrijednosti i slučajevima u kojima je potrebno ažuriranje te izjave; u vezi s minimalnim sadržajem dogovora o suradnji između nadležnih tijela i ESMA-e; u vezi s oblikom i sadržajem prijave za priznavanje administratora iz treće zemlje te prikaza informacija koje treba priložiti toj prijavi; te u vezi s informacijom koju treba pružiti u prijavi za odobrenje ili registraciju.
- (67) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji kako bi se utvrdio i preispitao popis javnih tijela u Uniji, kako bi se utvrdio i revidirao popis ključnih referentnih vrijednosti i kako bi se utvrdila jednakovrijednost pravnog okvira kojem podliježu pružatelji referentnih vrijednosti iz trećih zemalja u svrhu potpune ili djelomične jednakovrijednosti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (68) Komisija bi, pomoću provedbenih akata na temelju članka 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010, trebala imati ovlast donijeti provedbene tehničke standarde koje je sastavila ESMA i kojima se utvrđuju predlošci za izjave o usklađenosti, postupci i oblici razmjene informacija između nadležnih tijela i ESMA-e.

⁽¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (69) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, tj. uspostavu dosljednog i učinkovitog sustava za rješavanje ranjivosti koje predstavljaju referentne vrijednosti, ne mogu dostatno ostvariti države članice jer se ukupni utjecaj problema povezanih s referentnim vrijednostima može u potpunosti sagledati samo na razini Unije, nego se zbog opsega i učinaka ove Uredbe oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (70) S obzirom na hitnost potrebe vraćanja povjerenja u referentne vrijednosti i promicanja poštenog i transparentnog financijskog tržišta, ova Uredba bi trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave.
- (71) Potrošači mogu sklopiti financijske ugovore, posebno ugovore o hipotekama i potrošačkim kreditima, koji se pozivaju na referentnu vrijednost, ali nejednaka pregovaračka moć i primjena općih uvjeta poslovanja znači da mogu imati ograničen utjecaj na odabir primijenjene referentne vrijednosti. Stoga je potrebno osigurati da vjerovnici i kreditni posrednici potrošačima obvezno pruže barem odgovarajuće informacije. U tu svrhu trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti direktive 2008/48/EZ i 2014/17/EU.
- (72) Uredbom (EU) br. 596/2014 zahtijeva se od osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti, kao i od osoba koje su s njima usko povezane da obavješćuju izdavatelja i nadležno tijelo o svakoj transakciji izvršenoj za vlastiti račun koja se odnosi na financijske instrumente koji su sami povezani s dionicama i dužničkim financijskim instrumentima svojega izdavatelja. Postoje, međutim, razni financijski instrumenti koji su povezani s dionicama i dužničkim financijskim instrumentima određenog izdavatelja. Takvi financijski instrumenti obuhvaćaju jedinice u subjektima za zajednička ulaganja, strukturirane proizvode ili financijske instrumente koji sadrže izvedenicu koja omogućuje izloženost uspješnosti dionica ili dužničkih financijskih instrumenata koje je izdao izdavatelj. O svakoj transakciji u takvim financijskim instrumentima iznad *de minimis* praga trebalo bi obavijestiti izdavatelja i nadležno tijelo. Trebalo bi napraviti iznimku ako povezani financijski instrument pruža izloženost od 20 % ili manje izdavateljevim dionicama ili dužničkim financijskim instrumentima ili ako osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je s njima usko povezana nije poznavala i nije mogla poznavati ulagateljski sastav povezanog financijskog instrumenta. Uredbu (EU) br. 596/2014 trebalo bi stoga izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uvodi se zajednički okvir za osiguravanje točnosti i cjelovitosti indeksa koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima, ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova u Uniji. Time se ovom Uredbom doprinosi pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uz istodobno postizanje visoke razine zaštite potrošača i ulagatelja.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na pružanje referentnih vrijednosti, doprinos ulaznih podataka referentnim vrijednostima i upotrebu referentnih vrijednosti unutar Unije.

2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
- (a) središnju banku;
  - (b) javno tijelo, kada ono doprinosi podatke, pruža referentne vrijednosti za svrhe javne politike, uključujući mjere u području zapošljavanja, gospodarske aktivnosti i inflacije ili ako imaju kontrolu nad pružanjem takvih referentnih vrijednosti;
  - (c) središnju drugu ugovornu stranu, kada pruža referentne cijene ili cijene namire upotrijebljene za svrhe upravljanja rizikom središnje druge ugovorne strane i njezine namire;
  - (d) pružanje jedinstvene referentne cijene za bilo koji financijski instrument naveden u odjeljku C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
  - (e) tisak, druge medije i novinare kada kao dio svojih novinarskih aktivnosti samo objavljuju ili navode referentnu vrijednost, a da nemaju kontrolu nad njezinim pružanjem;
  - (f) fizičku ili pravnu osobu koja daje kredit ili se obveže dati kredit u tijeku svoje trgovine, poslovanja ili profesije, ali samo pod uvjetom da ta osoba objavi ili učini javno dostupnim svoje vlastite varijabilne ili fiksne kamatne stope utvrđene internim odlukama i primjenljive isključivo na financijske ugovore koje je ta osoba ili društvo unutar iste skupine sklopilo sa svojim klijentima;
  - (g) robnu referentnu vrijednost temeljenu na podnošenjima doprinositelja od kojih većina nisu nadzirani subjekti, a za koje vrijede oba sljedeća uvjeta:
    - i. na referentnu vrijednost se pozivaju financijski instrumenti za koje je zahtjev za trgovanje podnesen na samo jednom mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili kojima se trguje samo na jednom takvom mjestu trgovanja;
    - ii. ukupna zamišljena vrijednost financijskih instrumenata koji se pozivaju na referentnu vrijednost ne premašuje 100 milijuna EUR;
  - (h) pružatelja indeksa u vezi s indeksom koji je pružio, a da nije znao ili opravdano nije mogao znati da se taj indeks upotrebljava u svrhe iz članka 3. stavka 1. točke 3.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
- 1. „indeks” znači svaka brojka:
    - (a) koja je objavljena ili dostupna javnosti;
    - (b) koja se redovito utvrđuje:
      - i. u cijelosti ili djelomično primjenom formule, ili nekom drugom metodom izračuna, ili procjenom; i
      - ii. na osnovi vrijednosti jedne ili više vrsta vezane imovine, ili cijena, uključujući procijenjene cijene, stvarnih ili procijenjenih kamatnih stopa, ponuda i obvezujućih ponuda ili drugih vrijednosti ili pregleda;
  - 2. „pružatelj indeksa” znači fizička ili pravna osoba koja ima kontrolu nad pružanjem indeksa;
  - 3. „referentna vrijednost” znači svaki indeks koji se koristi kao osnova za utvrđivanje iznosa koji se plaća na temelju financijskog instrumenta ili financijskog ugovora, ili vrijednosti financijskog instrumenta, ili za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda s ciljem praćenja povrata takvog indeksa ili utvrđivanja dodjele sredstava portfelja ili izračuna naknada za uspješnost;

4. „obitelj referentnih vrijednosti” znači skupina referentnih vrijednosti koje pruža isti administrator, a koje su utvrđene na temelju ulaznih podataka iste prirode, kojima se pružaju posebne mjere istog ili sličnog tržišta ili gospodarske stvarnosti;
5. „pružanje referentne vrijednosti” znači:
  - (a) upravljanje aranžmanima za utvrđivanje referentne vrijednosti;
  - (b) prikupljanje, analiza ili obrada ulaznih podataka u svrhu utvrđivanja referentne vrijednosti; i
  - (c) utvrđivanje referentne vrijednosti primjenom formule ili druge metode izračuna ili ocjenjivanjem ulaznih podataka dostavljenih u tu svrhu;
6. „administrator” znači fizička ili pravna osoba koja ima kontrolu nad pružanjem referentne vrijednosti;
7. „upotreba referentne vrijednosti” znači:
  - (a) izdavanje financijskog instrumenta koji se poziva na indeks ili kombinaciju indeksa;
  - (b) utvrđivanje iznosa koji se plaća na temelju financijskog instrumenta ili financijskog ugovora utemeljenom na indeksu ili kombinaciji indeksa;
  - (c) biti stranka u financijskom ugovoru koji se poziva na indeks ili kombinaciju indeksa;
  - (d) pružanje kamatne stope kako je definirano u članku 3. točki (j) Direktive 2008/48/EZ izračunane kao razlika kupovne ili prodajne cijene ili povećanje vrijednosti indeksa ili kombinacije indeksa na koju se samo poziva u financijskom ugovoru kojeg je vjerovnik strana;
  - (e) mjerenje uspješnosti investicijskog fonda indeksom ili kombinacijom indeksa u svrhu praćenja povrata takvog indeksa ili kombinacije indeksa, u svrhu utvrđivanja dodjele sredstava portfelja ili u svrhu računanja naknada za uspješnost;
8. „doprinos ulaznih podataka” znači pružanje administratoru ili drugoj osobi u svrhu dostave administratoru, ulaznih podataka koji nisu izravno dostupni, a koji su potrebni u vezi s utvrđivanjem referentne vrijednosti te su u tu svrhu dostavljeni;
9. „doprinositelj” znači fizička ili pravna osoba koja doprinosi ulazne podatke;
10. „nadzirani doprinositelj” znači subjekt pod nadzorom koji administratoru smještenom u Uniji doprinosi ulazne podatke;
11. „podnositelj” znači fizička osoba koju zapošljava doprinositelj u svrhu doprinošenja ulaznih podataka;
12. „procjenitelj” znači zaposlenik administratora robne referentne vrijednosti ili svaka druga fizička osoba čije su usluge na raspolaganju administratoru ili su pod kontrolom administratora, a koja je odgovorna za primjenjivanje metodologije ili procjene na ulazne podatke i druge informacije u svrhu postizanja konačne procjene o cijeni određene robe;
13. „stručna prosudba” znači korištenje diskrecijskim pravom administratora ili doprinositelja u korištenju podataka prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti uključujući ekstrapolaciju vrijednosti iz prijašnjih ili povezanih transakcija, prilagođavanje vrijednosti za faktore koji bi mogli utjecati na kvalitetu podataka kao što su događaji na tržištu ili pogoršanje kreditne kvalitete kupca ili prodavatelja i davanje prednosti ponudama tvrtki na kupnju i prodaju koje su veće od određene zaključene transakcije;
14. „ulazni podatci” znači podatci o vrijednosti vezane imovine ili cijenama, uključujući procijenjene cijene, ponude, obvezujuće ponude ili druge vrijednosti koje administrator upotrebljava za utvrđivanje referentne vrijednosti;
15. „transakcijski podatci” znači cijene, stope i indeksi koji se mogu promatrati, ili vrijednosti transakcija između nepovezanih drugih ugovornih strana na aktivnom tržištu koje podliježu tržišnim silama ponude i potražnje;

16. „financijski instrument” znači svaki instrument naveden u odjeljku C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU za koji je podnesen zahtjev za trgovanje na mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili kojim se trguje na mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili putem sistematskog internalizatora kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 20. te Direktive;
17. „nadzirani subjekt” znači bilo koje od sljedećeg:
- (a) kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
  - (b) investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/65/EU;
  - (c) društvo za osiguranje kako je definirano u članku 13. točki 1. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
  - (d) društvo za reosiguranje kako je definirano u članku 13. točki 4. Direktive 2009/138/EZ;
  - (e) UCITS kako je definirano u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ ili, ako je primjenjivo, društvo za upravljanje UCITS-om kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (b) te Direktive;
  - (f) upravitelj alternativnog investicijskog fonda (UAIF) kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (b) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;
  - (g) institucija za strukovno mirovinsko osiguranje kako je definirana u članku 6. točki (a) Direktive 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾;
  - (h) vjerovnik kako je definiran u članku 3. točki (b) Direktive 2008/48/EZ za potrebe ugovora o kreditu definiranih u članku 3. točki (c) te Direktive;
  - (i) nekreditna institucija kako je definirano u članku 4. točki 10. Direktive 2014/17/EU za potrebe ugovora o kreditu definiranih u članku 4. točki 3. te Direktive;
  - (j) tržišni operater kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 18. Direktive 2014/65/EU;
  - (k) središnja druga ugovorna strana kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾;
  - (l) trgovinski repozitorij kako je definiran u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) br. 648/2012;
  - (m) administrator;
18. „financijski ugovor” znači:
- (a) svaki ugovor o kreditu kako je definiran u članku 3. točki (c) Direktive 2008/48/EZ;
  - (b) svaki ugovor o kreditu kako je definiran u članku 4. točki 3. Direktive 2014/17/EU;
19. „investicijski fond” znači alternativni investicijski fond kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU odnosno UCTIS kako je definiran u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. lipnja 2003. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 235, 23.9.2003., str. 10.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

20. „upravljачko tijelo” znači tijelo ili tijela administratora ili drugog nadziranog subjekta, imenovano u skladu s nacionalnim pravom, koje raspolaže ovlastima za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg usmjerenja subjekta te koje nadgleda i nadzire donošenje odluka uprave i uključuje osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem subjekta;
21. „potrošač” znači fizička osoba koja u financijskim ugovorima obuhvaćenima ovom Uredbom djeluje u svrhe koje nisu njezine trgovinske, poslovne ili profesionalne svrhe;
22. „referentna kamatna stopa” znači referentna vrijednost koja se za potrebe točke 1. podtočke (b)ii. ovog stavka utvrđuje na temelju stope po kojoj banke mogu pozajmiti od druge banke ili agenata koji nisu banke ili se kod njih zadužiti na tržištu novca;
23. „robna referentna vrijednost” znači referentna vrijednost čija je vezana imovina za potrebe točke 1. podtočke (b)ii. ovog stavka roba u smislu članka 2. točke 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 1287/2006 ⁽¹⁾, osim emisijskih jedinica iz točke 11. odjeljka C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
24. „referentna vrijednost na temelju reguliranih podataka” znači referentnu vrijednost koja je utvrđena primjenom formule koja obuhvaća:

(a) ulazne podatke doprinesene u cijelosti i izravno iz:

- i. mjesta trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili mjesta trgovanja u trećoj zemlji za koju je Komisija donijela provedbenu odluku prema kojoj se smatra da pravni i nadzorni okvir te zemlje ima jednakovrijedni učinak u smislu članka 28. stavka 4. Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, ili uređenog tržišta za koje se smatra da je istovrijedno prema članku 2.a Uredbe (EU) 648/2012, ali u svakom slučaju samo s obzirom na podatke o transakciji koji se odnose na financijske instrumente;
- ii. ovlaštenog sustava objavljivanja kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 52. Direktive 2014/65/EU ili pružatelja konsolidiranih podataka o trgovanju kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 53. Direktive 2014/65/EU, u skladu sa zahtjevima obvezne postprodajne transparentnosti, ali samo s obzirom na podatke o transakcijama koje se tiču financijskih instrumenata kojima se trguje na mjestu trgovanja;
- iii. odobrenog sustava izvješćivanja kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 54. Direktive 2014/65/EU, ali samo s obzirom na podatke transakcija koji se tiču financijskih instrumenata kojima se trguje na mjestu trgovanja i koji moraju biti objavljeni u skladu sa zahtjevima obvezne postprodajne transparentnosti;
- iv. burze električne energije iz članka 37. stavka 1. točke (j) Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;
- v. burze prirodnog plina iz članka 41. stavka 1. točke (j) Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾;
- vi. dražbovne platforme iz članka 26. odnosno 30. Uredbe Komisije (EU) br. 1031/2010 ⁽⁵⁾;
- vii. pružatelja usluga kojem je administrator referentne vrijednosti izdvojio prikupljanje podataka u skladu s člankom 10., pod uvjetom da pružatelj usluga prima podatke u cijelosti i izravno od subjekta iz točaka od i. do vi.;

(b) neto vrijednosti imovine investicijskih fondova;

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1287/2006 od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s obvezom vođenja evidencija investicijskih društava, izvještavanjem o transakcijama, transparentnosti tržišta, uvrštavanjem financijskih instrumenata za trgovanje i određenim pojmovima za potrebe navedene Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

⁽³⁾ Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

⁽⁵⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 od 12. studenoga 2010. o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova prema Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 302, 18.11.2010., str. 1.).

25. „ključna referentna vrijednost” znači referentna vrijednost uz iznimku referentne vrijednosti na temelju reguliranih podataka koja ispunjava bilo koji od uvjeta utvrđenih u članku 20. stavku 1. i koja se nalazi na popisu koji Komisija utvrđuje na temelju tog članka;
26. „značajna referentna vrijednost” znači referentna vrijednost koja ispunjava uvjete utvrđene u članku 24. stavku 1.;
27. „neznačajna referentna vrijednost” znači referentna vrijednost koja ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 20. stavku 1. i članku 24. stavku 1.;
28. „smješten” znači, u odnosu na pravnu osobu, zemlja u kojoj se nalazi statutarno sjedište ili druga službena adresa te osobe, a u odnosu na fizičku osobu, zemlja u kojoj je osoba rezident u porezne svrhe;
29. „javno tijelo” znači:
  - (a) svako vladino ili drugo tijelo javne uprave, uključujući subjekte čija je dužnost upravljanje javnim dugom ili u tom upravljanju sudjeluju;
  - (b) svaki subjekt ili osoba s funkcijom u javnoj upravi u okviru nacionalnog prava ili s javnim odgovornostima ili funkcijama ili čiji je zadatak pružanje javnih usluga, uključujući mjere zapošljavanja, gospodarskih aktivnosti i inflacije pod kontrolom subjekta u smislu točke (a).

2. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. radi daljnjeg određivanja tehničkih elemenata definicija iz stavka 1. ovog članka, osobito određivanja toga što se, za potrebe definiranja indeksa, smatra činjenjem nečega dostupnim javnosti.

Prema potrebi, Komisija uzima u obzir razvoj tržišta ili tehnološki razvoj i međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse u pogledu referentnih vrijednosti.

3. Komisija donosi provedbene akte radi utemeljenja i preispitivanja popisa javnih tijela u Uniji koja pripadaju području primjene definicije iz stavka 1. točke 29. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2.

Prema potrebi, Komisija uzima u obzir razvoj tržišta ili tehnološki razvoj i međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse u pogledu referentnih vrijednosti.

GLAVA II.

CJELOVITOST I POUZDANOST REFERENTNE VRIJEDNOSTI

POGLAVLJE 1.

Upravljanje i kontrola administratora

Članak 4.

Zahtjevi u vezi s upravljanjem i sukobom interesa

1. Administrator mora imati robusan sustav upravljanja koji obuhvaća jasnu organizacijsku strukturu i jasno definirane, transparentne i dosljedne uloge i odgovornosti svih osoba koje sudjeluju u pružanju referentne vrijednosti.

Administratori poduzimaju odgovarajuće mjere da utvrde i spriječe ili riješe sukobe interesa između sebe, uključujući svoje rukovoditelje, zaposlenike ili svaku drugu osobu koja je s njim izravno ili neizravno povezana u sustavu kontrole i doprinositelja ili korisnika te da osigura da, kad god je potrebna prosudba ili diskrecijsko pravo u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti, to bude izvršeno na neovisan i pošten način.

2. Pružanje referentne vrijednosti operativno je odvojeno od svakog dijela poslovanja administratora koji može dovesti do stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa.
3. Ako zbog njegove vlasničke strukture, kontrolnih udjela ili drugih aktivnosti koje obavlja bilo koji subjekt koji je vlasnik ili kontrolira administratora ili subjekt kojeg administrator ili bilo koja od administratorovih podružnica ima u vlasništvu ili kontrolira, dođe do sukoba interesa unutar samog administratora kojeg nije moguće ukloniti na primjeren način, relevantno nadležno tijelo može od administratora zahtijevati da ustanovi neovisnu funkciju nadzora koja uključuje uravnoteženu zastupljenost dionika, uključujući korisnike i doprinositelje.
4. Ako se takav sukob interesa ne može riješiti na prikladan način, relevantno nadležno tijelo može od administratora zahtijevati da prekine aktivnosti ili odnose koji dovode do sukoba interesa ili da prestane pružati referentnu vrijednost.
5. Administrator korisnicima referentne vrijednosti i relevantnom nadležnom tijelu te, po potrebi, doprinositeljima, objavljuje ili otkriva sve postojeće ili potencijalne sukobe interesa, uključujući sukobe interesa koji proizlaze iz vlasništva ili kontrole administratora.
6. Administrator uspostavlja primjerene politike i postupke te učinkovite organizacijske aranžmane za utvrđivanje, otkrivanje i sprječavanje sukoba interesa, upravljanje njime te njegovo ublaživanje, te upravlja tim politikama i postupcima kako bi se zaštitile cjelovitost i neovisnost utvrđivanja referentnih vrijednosti. Takve politike i postupci redovito se preispituju i ažuriraju. Politikama i postupcima uzimaju se u obzir sukobi interesa, razina subjektivnosti koja je upotrijebljena u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti te rizici koje predstavlja referentna vrijednost, te se na te probleme odgovara, a tim se politikama i postupcima također:
  - (a) osigurava povjerljivost informacija koje administrator doprinese ili generira, podložno obvezama otkrivanja i transparentnosti u skladu s ovom Uredbom; i
  - (b) osobito ublažava sukobe interesa zbog administratorova vlasništva ili kontrole, ili zbog drugih interesa unutar administratorove grupacije, ili zbog drugih osoba koje mogu utjecati na administratora ili ga kontrolirati u vezi s utvrđivanjem referentne vrijednosti.
7. Administratori jamče da njihovi zaposlenici i sve druge fizičke osobe čije su im usluge na raspolaganju ili su pod njihovom kontrolom i koje su izravno uključene u pružanje referentne vrijednosti:
  - (a) imaju potrebne vještine, znanje i iskustvo za obavljanje zadaća koje su im dodijeljene te da podliježu djelotvornom upravljanju i nadzoru;
  - (b) nisu izloženi neprimjerenom utjecaju niti sukobima interesa te da naknada tim osobama i njihovo vrednovanje ne dovode do sukoba interesa ili na drugi način utječu na cjelovitost postupka utvrđivanja referentne vrijednosti;
  - (c) nemaju interese i poslovne kontakte koji dovode u pitanje aktivnosti dotičnog administratora;
  - (d) imaju zabranu doprinošenja utvrđivanju referentne vrijednosti sudjelovanjem u dražbama, ponudama i trgovanju za vlastite potrebe ili u ime drugih sudionika na tržištu osim ako se takvo doprinošenje izričito zahtijeva kao dio metodologije utvrđivanja referentne vrijednosti te je podložno posebnim pravilima; i
  - (e) podliježu djelotvornim postupcima za kontrolu razmjene informacija s drugim zaposlenicima uključenima u aktivnosti koje mogu doprinijeti stvaranju rizika od sukoba interesa ili s trećim stranama ako te informacije mogu utjecati na referentnu vrijednost.
8. Administrator uspostavlja posebne postupke unutarnje kontrole kako bi osigurao integritet i pouzdanost zaposlenika ili osobe koja utvrđuje referentnu vrijednost, uključujući barem unutarnje odobrenje uprave prije širenja informacija o referentnoj vrijednosti.

Članak 5.

Zahtjevi u vezi s funkcijom nadzora

1. Administrator uspostavlja i obavlja trajnu i djelotvornu funkciju nadzora kako bi osigurao nadziranje svih aspekata pružanja svojih referentnih vrijednosti.

2. Administrator razvija i održava robusne postupke u vezi sa svojom funkcijom nadzora koji su na raspolaganju relevantnim nadležnim tijelima.
3. Funkcija nadzora izvršava se cjelovito i obuhvaća sljedeće odgovornosti, koje administrator prilagođava u odnosu na složenost, upotrebu i ranjivost referentne vrijednosti:
  - (a) preispitivanje definicije i metodologije referentne vrijednosti najmanje jednom godišnje;
  - (b) nadzor nad svim promjenama metodologije referentne vrijednosti i mogućnost da se od administratora zahtijeva da se savjetuje o tim promjenama;
  - (c) nadgledanje administratorova kontrolnog okvira, upravljanja i rada s referentnom vrijednošću te, ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja, u pogledu pridržavanja kodeksa ponašanja navedenog u članku 15.;
  - (d) preispitivanje i odobravanje postupaka za prestanak referentne vrijednosti, uključujući savjetovanje o prestanku;
  - (e) nadzor nad svim trećim osobama uključenima u pružanje referentne vrijednosti, uključujući i u području izračuna i širenja informacija;
  - (f) ocjena unutarnjih i vanjskih revizija i preispitivanja te praćenje provedbe utvrđenih korektivnih mjera;
  - (g) ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja, praćenje ulaznih podataka i doprinositelja te djelovanja administratora u vezi s preispitivanjem ili potvrđivanjem valjanosti doprinosa ulaznih podataka;
  - (h) ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja, poduzimanje djelotvornih mjera u vezi s kršenjem kodeksa ponašanja navedenog u članku 15.; i
  - (i) izvješćivanje relevantnih nadležnih tijela o propustima doprinositelja ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja ili administratora te o nepravilnim ili sumnjivim ulaznim podacima, što se ustanovilo tijekom nadzora.
4. Funkciju nadzora provodi neovisni odbor ili se ona provodi drugim odgovarajućim sustavom upravljanja.
5. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi utvrdila postupke u pogledu funkcije nadzora i značajke funkcije nadzora u pogledu njezina sastava te u pogledu pozicije unutar organizacijske strukture administratora, kako bi se osigurala cjelovitost funkcije i nepostojanje sukoba interesa. Konkretno, ESMA izrađuje popis prikladnih sustava upravljanja koji nije konačan, kako je propisano u stavku 4.

ESMA razlikuje razne vrste referentnih vrijednosti i sektora kako je utvrđeno u ovoj Uredbi i uzima u obzir razlike u vlasništvu i kontrolnoj strukturi administratora, prirodi, opsegu i složenosti pružanja referentne vrijednosti te riziku i utjecaju referentne vrijednosti, također s obzirom na međunarodne usklađenosti nadzornih praksi u pogledu zahtjeva u vezi s upravljanjem vezano za referentne vrijednosti. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na administratore neznčajnih referentnih vrijednosti.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom propisanim u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za administratore neznčajnih referentnih vrijednosti izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 5. ovog članka.

Članak 6.

Zahtjevi u vezi s kontrolnim okvirom

1. Administrator raspolaze kontrolnim okvirom kojim se jamči da su njihove referentne vrijednosti pružene i objavljene ili stavljene na raspolaganje u skladu s ovom Uredbom.

2. Kontrolni okvir razmjernan je razini utvrđenih sukoba interesa, dosegu diskrecijskog prava pri pružanju referentne vrijednosti i prirodi ulaznih podataka za referentnu vrijednost.
3. Kontrolni okvir uključuje:
  - (a) upravljanje operativnim rizikom;
  - (b) primjerene i djelotvorne planove za kontinuitet poslovanja i oporavak od kriznih situacija;
  - (c) postupke za izvanredne situacije koji se upotrebljavaju u slučaju poremećaja u postupku pružanja referentne vrijednosti.
4. Administrator uspostavlja mjere:
  - (a) kojima se osigurava da se doprinositelji pridržavaju kodeksa ponašanja navedenog u članku 15. i da poštuju mjerodavne standarde za ulazne podatke;
  - (b) za praćenje ulaznih podataka, uključujući, kad je to moguće, praćenje ulaznih podataka prije objave referentne vrijednosti te potvrđivanje valjanosti ulaznih podataka nakon objave radi utvrđivanja pogrešaka i nepravilnosti.
5. Kontrolni okvir dokumentira se, preispituje i prema potrebi ažurira te se stavlja na raspolaganje relevantnim nadležnim tijelima, a na zahtjev i korisnicima.

Članak 7.

Zahtjevi u vezi s okvirom odgovornosti

1. Administrator raspolaže okvirom odgovornosti kojim su obuhvaćeni vođenje evidencije, revizija i preispitivanje te postupak za pritužbe i kojim se dokazuje usklađenost sa zahtjevima iz ove Uredbe.
2. Administrator određuje unutarnju funkciju s potrebnom sposobnošću da preispituje poštuje li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu te da izvješćuje o tome.
3. Za ključne referentne vrijednosti administrator imenuje neovisnog vanjskog revizora koji preispituje poštuje li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu i izvješćuje o tome najmanje jedanput godišnje.
4. Na zahtjev relevantnog nadležnog tijela, administrator relevantnom nadležnom tijelu dostavlja detalje preispitivanja i izvještaja iz stavka 2. Na zahtjev relevantnog nadležnog tijela ili bilo kojeg korisnika referentne vrijednosti, administrator objavljuje detalje revizija iz stavka 3.

Članak 8.

Zahtjevi u vezi s vođenjem evidencije

1. Administrator vodi evidenciju o:
  - (a) svim ulaznim podacima i njihovoj upotrebi;
  - (b) utvrđivanje referentne vrijednosti;
  - (c) svakoj primjeni prosudbe ili diskrecijskog prava od strane administratora i, prema potrebi, od strane procjenitelja prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti, uključujući argumentaciju za prosudbu ili primjenu diskrecijskog prava;
  - (d) zanemarivanju bilo kojeg ulaznog podatka, posebno kad su ulazni podatci u skladu sa zahtjevima metodologije referentne vrijednosti, i obrazloženju tog zanemarivanja;

- (e) drugim promjenama ili odstupanjima od uobičajenih postupaka i metodologija, uključujući i one učinjene tijekom razdoblja tržišnog stresa ili poremećaja na tržištu;
- (f) identitetu podnositelja i fizičkih osoba zaposlenih kod administratora u svrhu utvrđivanja referentnih vrijednosti;
- (g) svim dokumentima koji se odnose na pritužbe, uključujući dokumente koje dostavi podnositelj pritužbe; i
- (h) telefonskim razgovorima i elektroničkim komunikacijama u vezi s referentnom vrijednošću među svim osobama zaposlenih kod administratora i doprinositeljima ili podnositeljima.

2. Administrator vodi evidenciju iz stavka 1. najmanje pet godina u obliku koji omogućuje repliciranje i potpuno razumijevanje utvrđivanja referentne vrijednosti te reviziju ili vrednovanje ulaznih podataka, izračuna, prosudbe i diskrecijskog prava. Evidencija telefonskih razgovora ili elektroničke komunikacije koji su zabilježeni u skladu sa stavkom 1. točkom (h) daje se osobama uključenima u razgovor ili komunikaciju na njihov zahtjev i čuva se tri godine.

Članak 9.

Mehanizam za rješavanje pritužbi

1. Administrator uspostavlja postupke za primanje, istraživanje i zadržavanje evidencije o podnesenim pritužbama, uključujući i pritužbe na administratorov postupak utvrđivanja referentnih vrijednosti, te ih objavljuje.
2. Takvim se mehanizmom za rješavanje pritužbi osigurava sljedeće:
  - (a) administrator stavlja na raspolaganje politiku postupanja s pritužbama putem koje se mogu podnijeti pritužbe o tome je li određeno utvrđivanje referentne vrijednosti reprezentativno u odnosu na tržišnu vrijednost, o predloženim promjenama u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti, o primjeni metodologije na utvrđivanje određene referentne vrijednosti i o drugim odlukama povezanim s postupkom utvrđivanja referentne vrijednosti;
  - (b) pritužbe se istražuju pravovremeno i na pravedan način, a podnositelj pritužbe se u razumnom roku obavješćuje o ishodu istrage osim ako je to protivno ciljevima javne politike ili Uredbi (EU) br. 596/2014; i
  - (c) istraga se provodi neovisno o osoblju koje bi moglo biti povezano s predmetom pritužbe.

Članak 10.

Izdvajanje funkcija

1. Administratori ne smiju izdvajati funkcije u okviru pružanja referentne vrijednosti na način kojim bi se bitno narušila kontrola administratora nad pružanjem referentne vrijednosti ili sposobnost relevantnog nadležnog tijela da nadzire referentnu vrijednost.
2. Administrator koji izdvoji pružatelju usluga funkcije ili bitne usluge i aktivnosti u okviru pružanja referentne vrijednosti u cijelosti zadržava odgovornost za ispunjavanje svih obveza administratora na temelju ove Uredbe.
3. U slučaju izdvajanja funkcija administrator jamči da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - (a) pružatelj usluge sposoban je, nadležan i ima sva odobrenja propisana zakonom za pouzdano i profesionalno izvršavanje izdvojenih funkcija, usluga ili aktivnosti;

- (b) administrator relevantnim nadležnim tijelima stavlja na raspolaganje identitet i zadaće pružatelja usluga koji sudjeluje u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti;
- (c) administrator poduzima primjerene mjere u slučaju da se čini da pružatelj usluge ne obavlja izdvojene funkcije na djelotvoran način i u skladu s mjerodavnim pravom i regulatornim zahtjevima;
- (d) administrator zadržava stručnost potrebnu za djelotvoran nadzor izdvojenih funkcija i upravljanje rizicima povezanim s izdvajanjem;
- (e) pružatelj usluga izvješćuje administratora o svakom događaju koji bi mogao bitno utjecati na njegovu sposobnost da djelotvorno i u skladu s mjerodavnim pravom i regulatornim zahtjevima obavlja izdvojene funkcije;
- (f) pružatelj usluga surađuje s relevantnim nadležnim tijelom u vezi s izdvojenim aktivnostima, a administrator i relevantno nadležno tijelo imaju učinkovit pristup podatcima o izdvojenim aktivnostima i poslovnom prostoru pružatelja usluga te se relevantno nadležno tijelo može koristiti tim pravom pristupa;
- (g) administrator u slučaju potrebe može raskinuti ugovor o izdvajanju funkcija;
- (h) administrator poduzima razumne mjere, uključujući krizne planove, kako bi izbjegao nepotreban operativni rizik povezan sa sudjelovanjem pružatelja usluga u postupku utvrđivanja referentnih vrijednosti.

POGLAVLJE 2.

Ulazni podatci, metodologija i izvješćivanje o kršenju

Članak 11.

Ulazni podatci

1. Pružanje referentne vrijednosti uređeno je sljedećim zahtjevima koji se odnose na ulazne podatke:
  - (a) ulazni podatci trebaju biti dostatni da točno i pouzdano odraze tržišnu ili gospodarsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću.

Ulazni podatci su transakcijski podatci ako su oni dostupni i prikladni. Ako transakcijski podatci nisu dostatni ili prikladni da točno i pouzdano odraze tržišnu ili gospodarsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću, mogu se upotrebljavati i ulazni podatci koji nisu transakcijski, uključujući procijenjene cijene, ponude i obvezujuće ponude ili druge vrijednosti;
  - (b) ulazni podatci iz točke (a) moraju biti provjerljivi;
  - (c) administrator izrađuje i objavljuje jasne smjernice u vezi s vrstama ulaznih podataka, davanjem prednosti korištenju različitih vrsta ulaznih podataka i donošenjem stručnih prosudbi, radi usklađenja s točkom (a) i metodologijom;
  - (d) ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podatcima koje su dostavili doprinositelji, administrator po potrebi dobiva ulazne podatke od pouzdanog i reprezentativnog tijela ili skupine doprinositelja kako bi se osiguralo da izračunata referentna vrijednost pouzdano odražava tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju treba mjeriti;
  - (e) administrator ne upotrebljava ulazne podatke doprinositelja ako administrator raspolaze bilo kakvim naznakama da se doprinositelji ne pridržavaju kodeksa ponašanja iz članka 15. te u takvom slučaju pribavlja reprezentativne javno dostupne podatke.
2. Administratori osiguravaju da je njihovim kontrolama koje se odnose na ulazne podatke obuhvaćeno sljedeće:
  - (a) kriteriji kojima se utvrđuje tko smije dostavljati ulazne podatke administratoru i postupak za odabir doprinositelja;
  - (b) postupak za vrednovanje ulaznih podataka doprinositelja i isključivanje doprinositelja iz pružanja daljnjih ulaznih podataka ili primjena drugih sankcija na doprinositelja zbog nepridržavanja propisa kad je to potrebno; i

(c) postupak potvrđivanja valjanosti ulaznih podataka, među ostalim s obzirom na druge pokazatelje ili podatke, radi osiguranja cjelovitosti i točnosti podataka.

3. Ako ulazne podatke referentne vrijednosti dostavlja izvršni ured, odnosno bilo koji odjel, jedinica, skupina zaposlenika ili pojedinačno osoblje u doprinositelju ili njegove podružnice koje izvršavaju poslove određivanja cijena, trgovanja, prodaje, stavljanja na tržište, oglašavanja, poticanja, strukturiranja ili posredovanja, administrator:

(a) od drugih izvora prikuplja podatke kojima se potkrepljuju ulazni podatci; i

(b) osigurava da doprinositelji imaju odgovarajuće unutarnje postupke nadzora i provjere.

4. Ako administrator smatra da ulazni podatci ne odražavaju tržišnu ili gospodarsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću, taj administrator u razumnom roku mijenja ulazne podatke, doprinositelje ili metodologiju kako bi osigurao da ulazni podatci odražavaju tržišnu ili gospodarsku stvarnost ili prestaje pružati tu referentnu vrijednost.

5. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno pojasnilo kako osigurati prikladnost i provjerljivost ulaznih podataka propisanih stavkom 1. točkama (a) i (b) kao i unutarnje postupke nadzora i provjere doprinositelja za koje administrator mora osigurati da postoje, u skladu sa stavkom 3. točkom (b), kako bi se osigurala cjelovitost i točnost ulaznih podataka. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na administratore neznačajnih referentnih vrijednosti.

ESMA uzima u obzir različite vrste referentnih vrijednosti i sektora kao što je određeno u ovoj Uredbi, prirodu ulaznih podataka, značajke predmetne tržišne ili gospodarske stvarnosti, načelo proporcionalnosti, ranjivost referentnih vrijednosti u odnosu na manipulacije te međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za administratore neznačajnih referentnih vrijednosti izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 5. ovog članka.

Članak 12.

Metodologija

1. Administrator se koristi metodologijom za utvrđivanje referentnih vrijednosti koja:

(a) je robusna i pouzdana;

(b) ima jasna pravila kojima se određuje kako i kada se može upotrijebiti diskrecijsko pravo u utvrđivanju referentne vrijednosti;

(c) je stroga, trajna i omogućuje potvrđivanje valjanosti, uključujući, prema potrebi, i retroaktivno testiranje u odnosu na dostupne transakcijske podatke;

(d) je otporna i osigurava da se referentna vrijednost može izračunati u najširem spektru mogućih okolnosti, a da se pritom ne ugrozi njezina cjelovitost;

(e) je provjerljiva i moguće ju je pratiti.

2. Pri razvijanju metodologije za utvrđivanje referentne vrijednosti, administrator:

(a) uzima u obzir čimbenike koji uključuju veličinu i normalnu likvidnost na tržištu, transparentnost trgovanja, položaj sudionika na tržištu, tržišnu koncentraciju i dinamiku te primjerenost uzorka da bude reprezentativan za tržišnu ili ekonomsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću;

- (b) utvrđuje što je aktivno tržište za potrebe te referentne vrijednosti; i
- (c) određuje kojoj se vrsti ulaznih podataka daje prednost.

3. Administrator raspolaže jasnim objavljenim pravilima za utvrđivanje okolnosti u kojima količina ili kvaliteta ulaznih podataka ne ispunjava metodološke norme za točno i pouzdano utvrđivanje referentne vrijednosti te u kojima se opisuje može li se i kako u takvim okolnostima izračunati referentna vrijednost.

Članak 13.

Transparentnost metodologije

1. Administrator transparentno obavlja poslove razvoja, primjene i upravljanja u vezi s referentnom vrijednošću i metodologijom. U tu svrhu administrator objavljuje ili stavlja na raspolaganje sljedeće informacije:

- (a) ključne elemente metodologije kojom se administrator koristi za svaku pruženu i objavljenju referentnu vrijednost ili, po potrebi, za svaku pruženu i objavljenju obitelj referentnih vrijednosti;
- (b) pojedinosti o unutarnjem preispitivanju i odobravanju određene metodologije te o učestalosti takva preispitivanja;
- (c) postupke za savjetovanje o svim predloženim bitnim promjenama u metodologiji administratora i obrazloženje takvih promjena, uključujući definiciju bitne promjene i okolnosti u kojima administrator treba obavijestiti korisnika o svim takvim promjenama.

2. Postupci propisani stavkom 1. točkom (c) predviđaju:

- (a) prethodnu obavijest i jasan vremenski okvir, čime se omogućuju analiza učinka predloženih bitnih promjena i komentar na taj učinak; i
- (b) dostupnost komentara iz točke (a) ovog stavka i administratorovih odgovora na njih nakon što završi savjetovanje, osim ako je inicijator komentara zatraži povjerljivost podataka.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno pojasnilo koje informacije administrator mora pružiti u skladu sa zahtjevima iz stavaka 1. i 2. razlikujući različite vrste referentnih vrijednosti i sektora kao što je utvrđeno u ovoj Uredbi. ESMA uzima u obzir potrebu da se objave oni elementi metodologije kojima se pruža dovoljno pojedinosti da bi korisnici shvatili kako se pruža referentna vrijednost i da bi mogli ocijeniti njezinu reprezentativnost, važnost za pojedine korisnike i njezinu prikladnost za financijske instrumente i ugovore te načelo proporcionalnosti. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na administratore neznačajnih referentnih vrijednosti.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za administratore neznačajnih referentnih vrijednosti izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 3. ovog članka.

Članak 14.

Izvješćivanje o kršenju

1. Administrator uspostavlja primjerene sustave i djelotvorne načine kontrole kojima osigurava cjelovitost ulaznih podataka kako bi mogao utvrditi i nadležnom tijelu prijaviti svako ponašanje koje bi moglo uključivati manipulacije ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014.

2. Administrator prati ulazne podatke i doprinositelje kako bi mogao obavijestiti nadležno tijelo i dostaviti sve relevantne informacije ako sumnja da je u vezi s referentnom vrijednošću došlo do ponašanja koje može uključivati manipulacije ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014, uključujući tajne dogovore o manipulaciji.

Nadležno tijelo administratora, kad je to primjenjivo, takve informacije prenosi relevantnom tijelu u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014.

3. Administratori raspoložu postupcima pomoću kojih njihovi upravitelji, zaposlenici i sve druge fizičke osobe čije su im usluge na raspolaganju ili su pod njihovom kontrolom mogu interno prijaviti kršenja ove Uredbe.

POGLAVLJE 3.

Kodeks ponašanja i zahtjevi za doprinositelje

Članak 15.

Kodeks ponašanja

1. Kada se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima koje su pružili doprinositelji, administrator izrađuje kodeks ponašanja za svaku referentnu vrijednost u kojem se jasno određuju odgovornosti doprinositelja u pogledu doprinošenja ulaznih podataka te osigurava da je takav kodeks ponašanja u skladu s ovom Uredbom. Administrator mora redovito i barem jednom godišnje te u slučaju promjena u kodeksu provjeriti da se doprinositelji pridržavaju kodeksa ponašanja.

2. Kodeks ponašanja uključuje barem sljedeće elemente:

- (a) jasan opis ulaznih podataka koji se trebaju pružiti i potrebne zahtjeve kako bi se osiguralo da se ulazni podatci pružaju u skladu s člancima 11. i 14.;
- (b) određene osobe koje mogu doprinositi ulazne podatke administratoru i postupaka za provjeru identiteta doprinositelja i svakog podnositelja te dodjelu odobrenja podnositeljima koji doprinose ulazne podatke u ime doprinositelja;
- (c) politike kojima se osigurava da doprinositelj pruža sve relevantne ulazne podatke; i
- (d) sustave i načine kontrole koje doprinositelj treba uspostaviti, uključujući:
  - i. postupke za doprinošenje ulaznih podataka, uključujući zahtjev da doprinositelj navede jesu li ulazni podatci transakcijski podatci i ispunjavaju li zahtjeve administratora;
  - ii. politike o primjeni diskrecijskog prava pri doprinošenju ulaznih podataka;
  - iii. sve zahtjeve za potvrđivanje valjanosti ulaznih podataka prije njihova pružanja administratoru;
  - iv. politike o vođenju evidencije;
  - v. zahtjeve u vezi s prijavom sumnjivih ulaznih podataka;
  - vi. zahtjeve u vezi s upravljanjem sukobima interesa.

3. Administratori mogu sastaviti jedan kodeks ponašanja za svaku obitelj referentnih vrijednosti koje pružaju.

4. U slučaju da relevantno nadležno tijelo pri korištenju svojih ovlasti navedenih u članku 41. ustanovi da određeni elementi kodeksa ponašanja nisu u skladu s ovom Uredbom, ono o tome obavješćuje dotičnog administratora. Administrator u roku od 30 dana od te obavijesti prilagođava kodeks ponašanja kako bi osigurao usklađenost s ovom Uredbom.

5. U roku od 15 radnih dana od datuma početka primjene odluke o dodavanju ključne referentne vrijednosti na popis iz članka 20. stavka 1., administrator te ključne referentne vrijednosti dostavlja kodeks ponašanja relevantnom nadležnom tijelu. Relevantno nadležno tijelo u roku od 30 dana provjerava je li sadržaj kodeksa ponašanja usklađen s ovom Uredbom. Ako relevantno nadležno tijelo ustanovi da određeni elementi nisu u skladu s ovom Uredbom, primjenjuje se stavak 4. ovog članka.

6. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno pojasnili elementi kodeksa ponašanja iz stavka 2. za različite vrste referentnih vrijednosti te kako bi se uzelo u obzir razvoj referentnih vrijednosti i financijskih tržišta.

ESMA uzima u obzir različite značajke referentnih vrijednosti i doprinositelja, posebno u smislu razlika u ulaznim podacima i metodologiji, rizika od manipulacije ulaznim podacima i međunarodne konvergencije nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 16.

Zahtjevi za nadzirane doprinositelje u pogledu upravljanja i kontrola

1. Sljedeći zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole primjenjuju se na nadzirane doprinositelje:
  - (a) nadzirani doprinositelj osigurava da postojeći ili potencijalni sukob interesa ne utječe na pružanje ulaznih podataka te da se diskrecijska prava, ako su potrebna, izvršavaju neovisno i pošteno, na temelju bitnih informacija te u skladu s kodeksom ponašanja navedenim u članku 15.;
  - (b) nadzirani doprinositelj raspolaze kontrolnim okvirom s pomoću kojeg osigurava cjelovitost, točnost i pouzdanost ulaznih podataka te usklađenost pružanja ulaznih podataka s ovom Uredbom i kodeksom ponašanja navedenim u članku 15.
2. Nadzirani doprinositelj raspolaze djelotvornim sustavima i kontrolama kako bi se osigurala cjelovitost i pouzdanost svih doprinosa ulaznih podataka administratoru, uključujući:
  - (a) kontrolu mogućih podnositelja ulaznih podataka administratoru, uključujući po potrebi i postupak odobravanja koji obavlja fizička osoba nadređena podnositelju;
  - (b) primjereno osposobljavanje podnositelja kojim su obuhvaćene barem ova Uredba i Uredbe (EU) br. 596/2014;
  - (c) mjere za upravljanje sukobima interesa, uključujući po potrebi organizacijsku razdvojenost zaposlenika i razmatranje načina uklanjanja poticaja, koji proizlaze iz politika nagrađivanja, za manipuliranje referentnom vrijednošću;
  - (d) vođenje, tijekom odgovarajućeg vremenskog razdoblja, evidencije o komunikaciji povezanoj s pružanjem ulaznih podataka, o svim informacijama koje su upotrijebljene kako bi doprinositelj izvršio unos podataka te o bilo kakvom postojećem ili mogućem sukobu interesa uključujući, među ostalim, izloženost doprinositelja financijskim instrumentima koji se pozivaju na referentnu vrijednost;
  - (e) vođenje evidencije o unutarnjim i vanjskim revizijama.
3. Ako se ulazni podatci temelje na stručnoj prosudbi, nadzirani doprinositelji uspostavljaju, uz sustave i kontrole iz stavka 2., politike za primjenu prosudbe i diskrecijskog prava te čuvaju evidenciju s obrazloženjem tih prosudaba i primijenjenog diskrecijskog prava. Ako je to razmjerno, nadzirani doprinositelji uzimaju u obzir prirodu referentne vrijednosti i njezinih ulaznih podataka.

4. Nadzirani doprinositelj u potpunosti surađuje s administratorom i relevantnim nadležnim tijelom pri reviziji i nadziranju pružanja referentne vrijednosti te stavlja na raspolaganje informacije i evidenciju koje se čuvaju u skladu sa stavcima 2. i 3.

5. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno odredili zahtjevi koji se odnose na upravljanje, sustave i kontrole i politike navedene u stavcima 1., 2. i 3.

ESMA uzima u obzir različite značajke referentnih vrijednosti i nadziranih doprinositelja, posebno u smislu razlika u pruženim ulaznim podacima i primijenjenoj metodologiji, rizika od manipulacije ulaznim podacima i prirodi aktivnosti nadziranih doprinositelja te razvoja referentnih vrijednosti i financijskih tržišta s obzirom na međunarodne konvergencije nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na nadzirane doprinositelje neznačajnih referentnih vrijednosti.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za nadzirane doprinositelje neznačajnim referentnim vrijednostima izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 5. ovog članka.

GLAVA III.

ZAHTJEVI ZA RAZLIČITE VRSTE REFERENTNIH VRIJEDNOSTI

POGLAVLJE 1.

Referentne vrijednosti reguliranih podataka

Članak 17.

Referentne vrijednosti reguliranih podataka

1. Članak 11. stavak 1. točke (d) i (e), članak 11. stavci 2. i 3., članak 14. stavci 1. i 2., te članci 15. i 16. ne primjenjuju se na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka ni na doprinošenje referentnim vrijednostima reguliranih podataka. Članak 8. stavak 1. točka (a) ne primjenjuje se na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka s obzirom na ulazne podatke koji su doprinijeti u cijelosti i izravno kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki 24.

2. Članci 24. i 25. ili članak 26., ovisno o tome koji je primjenjiv, primjenjuju se na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka i na doprinošenje referentnih vrijednosti koje se upotrebljavaju izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti za financijske instrumente ili financijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, a čija je ukupna vrijednost do 500 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospjeća ili rokova dospjeća referentne vrijednosti.

POGLAVLJE 2.

Referentne kamatne stope

Članak 18.

Referentne kamatne stope

Posebni zahtjevi utvrđeni u Prilogu I. primjenjuju se na pružanje referentnih kamatnih stopa i doprinošenje referentnim kamatnim stopama uz zahtjeve iz glave II. ili umjesto njih.

Članci 24., 25. i 26. ne primjenjuju se na pružanje referentnih kamatnih stopa i doprinošenje referentnim kamatnim stopama.

POGLAVLJE 3.

Robne referentne vrijednosti

Članak 19.

Robne referentne vrijednosti

1. Posebni zahtjevi utvrđeni u prilogu II. primjenjuju se umjesto zahtjeva iz glave II., uz iznimku članka 10., na pružanje robnih referentnih vrijednosti i na njihovo doprinošenje, osim ako se radi o referentnoj vrijednosti reguliranih podataka ili referentnoj vrijednosti utemeljenoj na podnošenjima doprinositelja koji su većina nadzirani subjekti.

Članci 24., 25. i 26. ne primjenjuju se na pružanje robnih referentnih vrijednosti ni na doprinošenje robnim referentnim vrijednostima.

2. Ako je robna referentna vrijednost ključna referentna vrijednost, a temeljna imovina zlato, srebro ili platina, umjesto priloga II. primjenjuju se zahtjevi iz glave II.

POGLAVLJE 4.

Ključne referentne vrijednosti

Članak 20.

Ključne referentne vrijednosti

1. Komisija donosi provedbene akte u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2. kako bi barem svake dvije godine uspostavila i preispitala popis ključnih referentnih vrijednosti koje pružaju administratori smješteni unutar Unije, pod uvjetom da je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) referentna vrijednost upotrebljava se izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti na koje se pozivaju financijski instrumenti ili financijski ugovori ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, čija je ukupna vrijednost najmanje 500 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospijeća ili rokova dospijeća, kad je to primjenjivo;
- (b) referentna vrijednost temelji se na podnošenjima doprinositelja od kojih se većina nalazi u jednoj državi članici i smatra se ključnom u toj državi članici u skladu s postupkom navedenim u stavcima 2., 3., 4. i 5. ovog članka;
- (c) referentna vrijednost ispunjava sve sljedeće uvjete:
  - i. referentna vrijednost upotrebljava se izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti na koje se pozivaju financijski instrumenti ili financijski ugovori ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, čija je ukupna vrijednost najmanje 400 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospijeća ili rokova dospijeća, kad je to primjenjivo, ali ne premašuje vrijednost utvrđenu točkom (a);
  - ii. referentna vrijednost nema ili ima vrlo malo odgovarajućih tržišnih zamjenskih vrijednosti;
  - iii. u slučaju da se referentna vrijednost prestane pružati, ili se pruža na temelju ulaznih podataka koji više nisu u potpunosti reprezentativni za predmetno tržište ili gospodarsku stvarnost ili na temelju nepouzdanih ulaznih podataka, došlo bi do znatnog i nepovoljnog učinka na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo ili financiranje kućanstava i poduzeća u jednoj ili više država članica.

Ako referentna vrijednost zadovoljava kriterije utvrđene u točki (c) podtočkama ii. i iii., ali ne zadovoljava kriterij iz točke (c) podtočke i., nadležna tijela dotičnih država članica zajedno s nadležnim tijelom države članice u kojoj je administrator utemeljen mogu odlučiti da bi takvu referentnu vrijednost trebalo smatrati ključnom u skladu s ovim podstavkom. U svakom slučaju, nadležno tijelo administratora savjetuje se s nadležnim tijelima dotičnih država članica. U slučaju neslaganja između nadležnih tijela, nadležno tijelo administratora donosi odluku o tome treba li referentnu vrijednost smatrati ključnom u skladu s ovim podstavkom, vodeći računa o razlozima neslaganja. Nadležna tijela ili, u slučaju neslaganja, nadležno tijelo administratora, prosljeđuju ocjenu Komisiji. Nakon primanja ocjene Komisija donosi provedbeni akt u skladu s ovim stavkom. Nadalje, u slučaju neslaganja nadležno tijelo administratora prosljeđuje svoju ocjenu ESMA-i koja može objaviti mišljenje o tome.

2. Ako nadležno tijelo države članice iz stavka 1. točke (b) smatra da administrator pod njegovim nadzorom pruža referentnu vrijednost koju bi trebalo smatrati ključnom, ono o tome obavješćuje ESMA-u i prosljeđuje joj dokumentiranu ocjenu.

3. Za potrebe stavka 2. nadležno tijelo ocjenjuje bi li, u slučaju prestanka referentne vrijednosti ili u slučaju da se pruža na temelju ulaznih podataka ili tijela doprinositelja koji više nisu reprezentativni za predmetnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost, došlo do nepovoljnog učinka na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo ili financiranje kućanstava i poduzeća u njegovoj državi članici. Nadležno tijelo pri ocjenjivanju u obzir uzima sljedeće:

- (a) vrijednost financijskih instrumenata i financijskih ugovora koji se pozivaju na referentnu vrijednost u državi članici i vrijednost investicijskih fondova koji se pozivaju na referentnu vrijednost kojom se mjeri uspješnost u državi članici te njihovu važnost u pogledu sveukupne vrijednosti postojećih financijskih instrumenata i financijskih ugovora, te ukupne vrijednosti investicijskih fondova države članice;
- (b) vrijednost financijskih instrumenata i financijskih ugovora koji se pozivaju na referentnu vrijednost u državi članici i vrijednost investicijskih fondova koji ukazuju na referentnu vrijednost kojom se mjeri uspješnost u državi članici te njihovu važnost u pogledu bruto nacionalnog proizvoda države članice;
- (c) bilo koju drugu vrijednost kojom se objektivno ocjenjuje mogući učinak prestanka pružanja ili nepouzdanosti referentne vrijednosti na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo, ili financiranje kućanstava i poduzeća u državi članici.

Nadležno tijelo barem svake dvije godine preispituje svoju ocjenu ključnosti referentne vrijednosti te obavješćuje ESMA-u o novoj ocjeni i prosljeđuje joj je.

4. U roku od šest tjedana od primitka obavijesti iz stavka 2. ESMA izdaje mišljenje o tome je li ocjena nadležnog tijela u skladu sa zahtjevima iz stavka 3. i prosljeđuje to mišljenje Komisiji zajedno s ocjenom nadležnog tijela.

5. Komisija nakon primitka mišljenja iz stavka 4. donosi provedbene akte u skladu sa stavkom 1.

6. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. s ciljem da:

- (a) odredi kako se treba ocjenjivati nominalni iznos financijskih instrumenata koji nisu izvedenice, zamišljeni iznos izvedenica i neto vrijednost imovine investicijskih fondova, uključujući i u slučaju neizravnog pozivanja na referentnu vrijednost u kombinaciji referentnih vrijednosti kako bi ih se usporedilo s pragovima iz stavka 1. ovog članka i članka 24. točke 1. podtočke (a);
- (b) preispituje metodu izračuna upotrijebljenu za određivanje pragova iz stavka 1. ovog članka s obzirom na tržište, cijenu i regulatorna kretanja, kao i prikladnost klasifikacije referentnih vrijednosti ukupne vrijednosti financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova bliskih pragu; takvo se preispitivanje provodi najmanje svake dvije godine od 1. siječnja 2018.;

- (c) navede kako će se primjenjivati uvjeti iz stavka 1. točke (c) podtočke iii. ovog članka uzimajući u obzir sve podatke koji pomažu objektivno ocijeniti mogući utjecaj prestanka pružanja ili nepouzdanosti referentne vrijednosti na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo i financiranje kućanstava i poduzeća u jednoj državi članici ili više njih.

Ako je primjenjivo, Komisija uzima u obzir relevantne promjene na tržištu ili tehnološke promjene.

Članak 21.

Obvezno upravljanje ključnim referentnim vrijednostima

1. Ako administrator ključne referentne vrijednosti namjerava prestati pružati tu referentnu vrijednost, administrator:

- (a) odmah obavješćuje svoje nadležno tijelo; i
- (b) u roku od četiri tjedna od te obavijesti predaje procjenu:
- načina prijenosa referentne vrijednosti novom administratoru; ili
  - načina prestanka pružanja referentne vrijednosti, vodeći računa o postupku utvrđenom člankom 28. stavkom 1.

Tijekom razdoblja navedenog u točki (b) prvog podstavka administrator ne prestaje pružati referentnu vrijednost.

2. Nakon primitka procjene administratora iz stavka 1. nadležno tijelo:

- (a) obavješćuje ESMA-u i, prema potrebi, kolegij uspostavljen člankom 46.; i
- (b) u roku od četiri tjedna donosi vlastitu procjenu o načinu na koji referentne vrijednosti treba prenijeti novom administratoru ili o prestanku njezina pružanja, vodeći računa o postupku utvrđenom u skladu s člankom 28. stavkom 1.

Tijekom razdoblja iz točke (b) prvog podstavka ovog stavka administrator ne prestaje pružati referentnu vrijednost bez pismenog odobrenja nadležnog tijela.

3. Nakon završetka procjene iz stavka 2. točke (b) nadležno tijelo ima ovlast zahtijevati od administratora da nastavi objavljivati referentnu vrijednost sve dok:

- (a) pružanje referentne vrijednosti ne prijeđe na novog administratora;
- (b) ne bude moguće propisno prestati pružati referentne vrijednosti; ili
- (c) referentna vrijednost više ne bude ključna.

Za potrebe prvog podstavka, razdoblje tijekom kojeg nadležno tijelo može zahtijevati od administratora da nastavi objavljivati referentnu vrijednost nije duže od 12 mjeseci.

Do kraja tog razdoblja nadležno tijelo preispituje svoju odluku o zahtijevanju od administratora da nastavi objavljivati referentne vrijednosti i, kad je to potrebno, može produžiti to razdoblje za najviše dodatnih 12 mjeseci. Ukupno trajanje razdoblja obveznog upravljanja ne može biti duže od 24 mjeseca.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., u slučaju ukidanja administratora ključne referentne vrijednosti zbog postupka u slučaju nesolventnosti, nadležno tijelo procjenjuje treba li i na koji način prenijeti ključnu referentnu vrijednost novom administratoru ili se ona može propisno prestati pružati, vodeći računa o postupku utvrđenom u skladu s člankom 28. stavkom 1.

Članak 22.

Ublažavanje tržišne snage administratora ključne referentne vrijednosti

Ne dovodeći u pitanje primjenu prava Unije u području tržišnog natjecanja, pri pružanju ključne referentne vrijednosti, administrator poduzima odgovarajuće korake kako bi osigurao davanje licencije za tu referentnu vrijednost i pružanje informacija o njoj svim korisnicima na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi.

Članak 23.

Obvezno doprinošenje ključnoj referentnoj vrijednosti

1. Ovaj se članak primjenjuje na ključne referentne vrijednosti koje se temelje na doprinosima doprinositelja od kojih su većina nadzirani subjekti.
2. Administrator jedne ili više ključnih referentnih vrijednosti svake dvije godine svojem nadležnom tijelu podnosi ocjenu sposobnosti svake pružene ključne referentne vrijednosti za mjerenje predmetne tržišne ili gospodarske stvarnosti.
3. Ako nadzirani doprinositelj ključnoj referentnoj vrijednosti namjerava prestati s doprinošenjem ulaznih podataka, o tome smjesta pismeno izvješćuje administratora referentne vrijednosti, koji bez odgađanja obavješćuje svoje nadležno tijelo. Kad je nadzirani doprinositelj smješten u drugoj državi članici, nadležno tijelo administratora bez odgađanja obavješćuje nadležno tijelo tog doprinositelja. Administrator referentne vrijednosti svojem nadležnom tijelu dostavlja ocjenu utjecaja na sposobnost referentne vrijednosti za mjerenje predmetne tržišne ili gospodarske stvarnosti što je prije moguće no najkasnije 14 dana nakon obavijesti doprinositelja.
4. Nakon zaprimanja ocjene administratora referentne vrijednosti iz stavaka 2. i 3. ovog članka te na temelju te ocjene, nadležno tijelo administratora odmah izvješćuje ESMA-u i, prema potrebi, kolegij uspostavljen člankom 46., te samo ocjenjuje sposobnost referentne vrijednosti za mjerenje predmetne tržišne i gospodarske stvarnosti, vodeći računa o postupku administratora za prestanak referentne vrijednosti određenom u skladu s člankom 28. stavkom 1.
5. Od datuma na koji je nadležno tijelo administratora primilo obavijest o namjeri doprinositelja da prestane doprinositi ulazne podatke i sve dok ocjena iz stavka 4. ne bude završena, ono ima ovlast zahtijevati od doprinositelja koji su podnijeli obavijest u skladu sa stavkom 3. da nastave s doprinošenjem ulaznih podataka tijekom razdoblja koje ni u kojem slučaju ne može biti duže od četiri tjedna, bez obvezivanja nadziranih subjekata na trgovanje ili obvezivanje na trgovanje.
6. Ako nadležno tijelo nakon isteka razdoblja utvrđenog u stavku 5. i na temelju vlastite ocjene iz stavka 4. smatra da je reprezentativnost ključne referentne vrijednosti ugrožena, ono ima ovlast:
  - (a) zahtijevati od nadziranih subjekata odabranih u skladu sa stavkom 7. ovog članka, uključujući subjekte koji još nisu doprinositelji relevantnim i ključnim referentnim vrijednostima, da doprinose ulazne podatke administratoru u skladu s metodologijom administratora, kodeksom ponašanja navedenim u članku 15. i drugim pravilima. Taj zahtjev vrijedi u odgovarajućem razdoblju koje ne može biti duže od 12 mjeseci od datuma donošenja prvobitne odluke na temelju stavka 5. kojom se zahtijeva obvezno doprinošenje ili, za one subjekte koji još nisu doprinositelji, od datuma donošenja odluke na temelju ove točke kojom se zahtijeva obvezno doprinošenje;

- (b) produžiti razdoblje obveznog doprinošenja za primjereno razdoblje od najviše 12 mjeseci nakon preispitivanja na temelju stavka 9. bilo koje mjere donesene na temelju točke (a) ovog stavka;
- (c) utvrditi oblik i trenutak doprinošenja ulaznih podataka bez obvezivanja nadziranih subjekata na trgovanje ili obvezivanje na trgovanje;
- (d) zahtijevati od administratora da promijeni metodologiju, kodeks ponašanja iz članka 15. ili druga pravila povezana s ključnom referentnom vrijednošću.

Ukupno trajanje razdoblja obveznog doprinošenja iz prvog podstavka točaka (a) i (b) ne može biti duže od 24 mjeseca.

7. Za potrebe stavka 6., nadzirane subjekte od kojih se zahtijeva doprinos ulaznih podataka odabire nadležno tijelo administratora u bliskoj suradnji s nadležnim tijelom nadziranih subjekata na temelju stvarnog ili mogućeg udjela nadziranog subjekta na tržištu koje se treba mjeriti referentnom vrijednošću.

8. Nadležno tijelo nadziranog doprinositelja i od kojega se mjerama u skladu sa stavkom 6. točkom (a), (b) ili (c) zahtijeva doprinos referentnoj vrijednosti surađuje s nadležnim tijelom administratora u provedbi takvih mjera.

9. Nadležno tijelo administratora preispituje svaku mjeru donesenu na temelju stavka 6. do kraja razdoblja iz stavka 6. prvog podstavka točke (a). Tijelo opoziva bilo koju mjeru ako smatra:

- (a) da će doprinositelji vjerojatno nastaviti doprinositi ulazne podatke još najmanje godinu dana nakon ukidanja mjere, što se potvrđuje barem sljedećim:
  - i. pisanim obvezivanjem doprinositelja administratoru i nadležnom tijelu da će nastaviti doprinositi ulazne podatke za referentnu vrijednost najmanje godinu dana ako se opozove mjera;
  - ii. pisanim izvješćem administratora nadležnom tijelu kojim potvrđuje da se ključna referentna vrijednost može nastaviti održavati i nakon opoziva mjere obveznog doprinošenja;
- (b) da se pružanje referentne vrijednosti može nastaviti nakon što doprinositelji koji imaju mandat za doprinošenje ulaznih podataka prestanu doprinositi;
- (c) da je dostupna prihvatljiva zamjenska referentna vrijednost i da korisnici ključne referentne vrijednosti mogu uz minimalne troškove prijeći na zamjensku vrijednost, što se potvrđuje barem pisanim izvješćem administratora koje sadržava pojedinosti o načinu prijelaza na zamjensku referentnu vrijednost te o mogućnostima i troškovima korisnika pri prelasku na zamjensku vrijednost; ili
- (d) da se ne mogu utvrditi odgovarajući zamjenski doprinositelji, a da bi prestankom doprinošenja relevantnih nadziranih subjekata referentna vrijednost oslabila u toj mjeri da bi to zahtijevalo njezin prestanak.

10. U slučaju predviđenog prestanka pružanja ključne referentne vrijednosti svaki nadzirani doprinositelj toj referentnoj vrijednosti nastavlja doprinositi ulazne podatke tijekom razdoblja koje odredi nadležno tijelo, ali ne dulje od maksimalnog razdoblja od 24 mjeseca utvrđenog u stavku 6. drugom podstavku.

11. U slučaju da neki od doprinositelja prekrši zahtjeve utvrđene u stavku 6., administrator o tome obavješćuje relevantno nadležno tijelo čim to bude moguće.

12. Ako se referentna vrijednost smatra ključnom u skladu s postupkom utvrđenim u članku 20. stavcima 2., 3., 4. i 5., nadležno tijelo administratora u skladu sa stavkom 5. i stavkom 6. točkama (a), (b) i (c) ovog članka ima ovlast zahtijevati ulazne podatke samo od nadziranih doprinositelja koji su smješteni u državi članici nadležnog tijela.

POGLAVLJE 5.

Značajne referentne vrijednosti

Članak 24.

Značajne referentne vrijednosti

1. Referentna vrijednost koja ne ispunjava bilo koji od uvjeta utvrđenih u članku 20. stavku 1. značajna je ako:
  - (a) se upotrebljava izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti na koje se pozivaju financijski instrumenti ili financijski ugovori ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, čija je ukupna prosječna vrijednost najmanje 50 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospijea ili rokova dospijea, kad je to primjenjivo, u razdoblju od šest mjeseci; ili
  - (b) nema ili ima vrlo malo odgovarajućih tržišnih zamjenskih vrijednosti te bi, u slučaju da se referentna vrijednost prestane pružati, ili se pruža na temelju ulaznih podataka koji više nisu u potpunosti reprezentativni za predmetnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost ili na temelju nepouzdanih ulaznih podataka, došlo do znatnog i nepovoljnog učinka na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo ili financiranje kućanstava ili poduzeća u jednoj ili više država članica.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 49. kako bi se preispitala metoda izračuna za određivanje praga iz stavka 1. točke (a) ovog članka s obzirom na tržište, cijenu i regulatorna kretanja, kao i prikladnost klasifikacije referentnih vrijednosti ukupne vrijednosti financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova bliske pragu. To će se preispitivanje provoditi barem svake dvije godine od 1. siječnja 2018.
3. Administrator odmah obavješćuje svoje nadležno tijelo ako njegova značajna referentna vrijednost padne ispod praga iz stavka 1. točke (a).

Članak 25.

Izuzeća od posebnih zahtjeva za značajne referentne vrijednosti

1. Administrator može odlučiti ne primijeniti članak 4. stavak 2., članak 4. stavak 7. točke (c), (d) i (e), članak 11. stavak 3. točku (b) ili članak 15. stavak 2. u pogledu svojih značajnih referentnih vrijednosti ako taj administrator smatra da bi primjena jedne ili više od tih odredaba bila nerazmjerna uzimajući u obzir prirodu ili utjecaj referentne vrijednosti ili veličinu administratora.
2. U slučaju da administrator odluči ne primijeniti jednu ili više odredaba navedenih u stavku 1., odmah o tome obavješćuje svoje nadležno tijelo i pruža mu sve relevantne informacije kojima se potvrđuje procjena tog administratora da bi primjena jedne ili više od tih odredaba bila nerazmjerna uzimajući u obzir prirodu ili utjecaj referentnih vrijednosti ili veličinu administratora.
3. Nadležno tijelo može odlučiti da administrator značajne referentne vrijednosti ipak treba primijeniti jedan ili više zahtjeva iz članka 4. stavka 2., članka 4. stavka 7. točke (c), (d) i (e), članka 11. stavka 3. točke (b) i članka 15. stavka 2. ako smatra da bi to bilo prikladno uzimajući u obzir prirodu ili utjecaj referentnih vrijednosti ili veličinu administratora. Nadležno tijelo na temelju informacija koje mu pruži administrator prilikom ocjenjivanja uzima u obzir sljedeće kriterije:
  - (a) ranjivost referentne vrijednosti na manipulaciju;
  - (b) prirodu ulaznih podataka;
  - (c) razinu sukoba interesa;
  - (d) stupanj diskrecijskog prava administratora;

- (e) utjecaj referentnih vrijednosti na tržišta;
- (f) prirodu, opseg i složenost pružanja referentne vrijednosti;
- (g) važnost referentne vrijednosti za financijsku stabilnost;
- (h) vrijednost financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost;
- (i) veličinu, ustrojstvo ili strukturu administratora.

4. U roku od 30 dana od primitka obavijesti administratora iz stavka 2. nadležno tijelo obavješćuje tog administratora o svojoj odluci o primjeni dodatnih zahtjeva u skladu sa stavkom 3. U slučaju da obavijest nadležnog tijela stigne za vrijeme postupka odobrenja ili registracije primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku 34.

5. Nadležno tijelo pri izvršavanju nadzornih ovlasti u skladu s člankom 41. redovito preispituje je li njegova ocjena u skladu sa stavkom 3. ovog članka i dalje valjana.

6. Ustanovi li nadležno tijelo na osnovanim temeljima da su informacije koje su mu dostavljene u skladu sa stavkom 2. ovog članka nepotpune ili da su potrebne dodatne informacije, rok od 30 dana iz stavka 4. ovog članka primjenjuje se tek od datuma na koji administrator pruži dodatne informacije, osim ako se rokovi iz članka 34. primjenjuju na temelju stavka 4. ovog članka.

7. Ako administrator značajne referentne vrijednosti ne ispunjava jedan ili više zahtjeva iz članka 4. stavka 2., članka 4. stavka 7. točaka (c), (d) i (e), članka 11. stavka 3. točke (b) i članka 15. stavka 2., on objavljuje i održava izjavu o usklađenosti u kojoj jasno navodi zašto je prikladno da taj administrator ne poštuje te odredbe.

8. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda za izradu predložka izjave o usklađenosti iz stavka 7.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 1. travnja 2017.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

9. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno odredili kriteriji iz stavka 3.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka, u skladu s postupkom utvrđenim u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE 6.

Neznačajne referentne vrijednosti

Članak 26.

Neznačajne referentne vrijednosti

1. Administrator može odlučiti ne primijeniti članak 4. stavak 2., članak 4. stavak 7. točke (c), (d) i (e), članak 4. stavak 8., članak 5. stavak 2., članak 5. stavak 3., članak 5. stavak 4., članak 6. stavak 1., članak 6. stavak 3., članak 6. stavak 5., članak 7. stavak 2., članak 11. stavak 1. točku (b), članak 11. stavak 2. točke (b) i (c), članak 11. stavak 3., članak 13. stavak 2., članak 14. stavak 2., članak 15. stavak 2., članak 16. stavke 2. i 3. u pogledu svojih neznačajnih referentnih vrijednosti.

2. Administrator odmah obavješćuje svoje nadležno tijelo ako administratorova neznačajna referentna vrijednost prijeđe prag iz članka 24. stavka 1. točke (a). U tom slučaju on mora ispuniti zahtjeve primjenjive na značajne referentne vrijednosti u roku od tri mjeseca.
3. Ako administrator neznačajne referentne vrijednosti odluči da neće primijeniti jednu ili više odredaba iz stavka 1., on objavljuje i održava izjavu o usklađenosti u kojoj jasno navodi zašto je prikladno da taj administrator ne poštuje te odredbe. Administrator izjavu o usklađenosti dostavlja svojem nadležnom tijelu.
4. Relevantno nadležno tijelo preispituje izjavu o usklađenosti iz stavka 3. ovog članka. Nadležno tijelo može od administratora zatražiti i dodatne informacije u pogledu njegovih neznačajnih referentnih vrijednosti u skladu s člankom 41. i zahtijevati promjene kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.
5. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda za izradu predloška izjave o usklađenosti iz stavka 3.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 1. travnja 2017.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA IV.

TRANSPARENTNOST I ZAŠTITA POTROŠAČA

Članak 27.

Izjava o referentnoj vrijednosti

1. U roku od dva tjedna od uvrštenja administratora u registar iz članka 36., administrator na način kojim se jamči pravedan i jednostavan pristup objavljuje izjavu o svakoj referentnoj vrijednosti ili, prema potrebi, o svakoj obitelji referentnih vrijednosti koja se može koristiti u Uniji u skladu s člankom 29.

Kada taj administrator počne pružati novu referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti koja se može upotrebljavati u Uniji u skladu s člankom 29., u roku od dva tjedna na način kojim se jamči pravedan i jednostavan pristup administrator objavljuje izjavu o svakoj referentnoj vrijednosti, ili, prema potrebi, obitelji referentnih vrijednosti.

Administrator preispituje i, kad je to potrebno, ažurira izjavu o referentnoj vrijednosti za svaku referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti u slučaju promjena informacija koje se pružaju u skladu s ovim člankom te barem svake dvije godine.

Izjavom o referentnoj vrijednosti se:

- (a) jasno i nedvosmisleno definira tržišna ili gospodarska stvarnost koja se mjeri referentnom vrijednošću te okolnosti u kojima to mjerenje može postati nepouzdan;
- (b) utvrđuju tehničke specifikacije u kojima su jasno i nedvosmisleno određeni elementi izračuna referentne vrijednosti u odnosu na koje je moguća primjena diskrecijskih prava, kriteriji u skladu s kojima se to čini, položaj osoba koje ih mogu izvršavati i način na koji se ta diskrecijska prava mogu naknadno vrednovati;
- (c) obavješćuje o čimbenicima, uključujući vanjske čimbenike izvan kontrole administratora, koji mogu dovesti do promjena u referentnoj vrijednosti ili njezina prestanka; i
- (d) savjetuje korisnike da promjene ili prestanak referentne vrijednosti imaju učinak na financijske ugovore i financijske instrumente koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost ili na mjerenje uspješnosti investicijskih fondova.

2. Izjava o referentnoj vrijednosti sadržava najmanje sljedeće:
  - (a) definicije svih ključnih izraza koji se odnose na referentnu vrijednost;
  - (b) obrazloženje za donošenje metodologije referentne vrijednosti i postupaka za preispitivanje i odobravanje metodologije;
  - (c) kriterije i postupke za utvrđivanje referentnih vrijednosti, uključujući opis ulaznih podataka, prednost danu različitim vrstama ulaznih podataka, minimalne podatke potrebne za utvrđivanje referentne vrijednosti, primjenu svih modela ili metoda ekstrapolacije i eventualnih postupaka za rebalans sastavnica u indeksu referentne vrijednosti;
  - (d) kontrole i pravila kojima se uređuje primjena prosudbe ili diskrecijskog prava od strane administratora ili bilo kojeg doprinositelja kako bi se osigurala dosljednost u primjeni te prosudbe ili diskrecijskog prava;
  - (e) postupke kojima se uređuje utvrđivanje referentne vrijednosti u razdobljima nestabilnosti ili u razdobljima u kojima su izvori transakcijskih podataka nedostatni, netočni ili nepouzdani te moguća ograničenja referentnih vrijednosti tijekom takvih razdoblja;
  - (f) postupke za postupanje s pogreškama u ulaznim podacima ili pri utvrđivanju referentne vrijednosti, uključujući slučajeve u kojima je potrebno ponovno utvrditi referentnu vrijednost; i
  - (g) određivanje mogućih ograničenja referentnih vrijednosti, uključujući njihovo djelovanje na nelikvidnim ili fragmentiranim tržištima i moguću koncentraciju ulaznih podataka.
3. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno utvrdio sadržaj izjave o referentnoj vrijednosti i slučajevi u kojima je potrebno ažuriranje te izjave.

ESMA razlikuje različite vrste referentnih vrijednosti i sektora navedenih u ovoj Uredbi i uzima u obzir načelo proporcionalnosti.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 28.

Promjene i prestanak referentne vrijednosti

1. Administrator uz izjavu o referentnoj vrijednosti iz članka 27. objavljuje postupak o radnjama koje on treba poduzeti u slučaju promjene ili prestanka referentne vrijednosti koja se može upotrebljavati u Uniji u skladu s člankom 29. stavkom 1. Postupak se po potrebi može sastaviti za obitelji referentnih vrijednosti te se ažurira i objavljuje kad god dođe do bitne promjene.
2. Nadzirani subjekti, osim administratora iz stavka 1., koji se koriste referentnom vrijednošću, izrađuju i održavaju robusne pisane planove radnji koje bi poduzeli u slučaju bitnih promjena ili prestanka referentne vrijednosti. Ako je to izvedivo i primjenjivo, tim se planovima određuje jedna ili nekoliko zamjenskih referentnih vrijednosti kojima se mogu zamijeniti referentne vrijednosti koje se više ne pružaju, uz navođenje razloga zbog kojih bi te referentne vrijednosti bile prikladne zamjene. Nadzirani subjekti relevantnom nadležnom tijelu na zahtjev dostavljaju te planove i sva ažuriranja te ih odražavaju u ugovornim odnosima s klijentima.

GLAVA V.

UPOTREBA REFERENTNIH VRIJEDNOSTI U UNIJI

Članak 29.

Upotreba referentne vrijednosti

1. Nadzirani subjekt može u Uniji upotrebljavati referentnu vrijednost ili kombinaciju referentnih vrijednosti ako referentnu vrijednost pruža administrator smješten u Uniji koji je uvršten u registar iz članka 36. ili referentnu vrijednost koja je uvrštena u registar iz članka 36.
2. Ako su predmet prospekta koji se objavljuje u okviru Direktive 2003/71/EZ ili Direktive 2009/65/EZ prenosive vrijednosnice ili drugi investicijski proizvodi koji se pozivaju na referentnu vrijednost, izdavač, ponuđač ili osoba koja traži pristup trgovanju na reguliranom tržištu osigurava da je prospektom također obuhvaćena jasna i vidljiva informacija o tome je li referentnu vrijednost pružio administrator uvršten u registar iz članka 36. ove Uredbe.

Članak 30.

Istovrijednost

1. Kako bi se referentna vrijednost ili kombinacija referentnih vrijednosti koje pruža administrator smješten u trećoj zemlji mogli upotrebljavati u Uniji u skladu s člankom 29. stavkom 1., referentna vrijednost i administrator uvrštavaju se u registar naveden u članku 36. Za uvrštavanje u registar moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - (a) Komisija je donijela odluku o jednakovrijednosti u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3. ovog članka;
  - (b) administrator je odobren odnosno registriran u toj trećoj zemlji i ondje podliježe nadzoru;
  - (c) administrator je dostavio ESMA-i svoj pristanak da nadzirani subjekti upotrebljavaju njegovu postojeću ili buduću referentnu vrijednost, popis referentnih vrijednosti za čiju su upotrebu u Uniji dobili suglasnost i podatke o tijelu nadležnom za njegov nadzor u trećoj zemlji; i
  - (d) dogovori o suradnji iz stavka 4. ovog članka su operativni.
2. Komisija može donijeti provedbenu odluku o tome da se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje osigurava sljedeće:
  - (a) da administratori koji su odobreni ili registrirani u toj trećoj zemlji poštuju obvezujuće zahtjeve koji su jednako-vrijedni zahtjevima iz ove Uredbe, osobito vodeći računa o tome osigurava li se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje usklađenost s načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti ili, po potrebi, s načelima IOSCO-a za PRA-ove; i
  - (b) da obvezujući zahtjevi u toj trećoj zemlji podliježu trajnom i djelotvornom nadzoru i provedbi.

Takva se provedbena odluka donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2.

3. Umjesto toga, Komisija može donijeti provedbenu odluku u kojoj se navodi:

- (a) da su obvezujući zahtjevi u trećoj zemlji u pogledu posebnih administratora ili posebnih referentnih vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti jednakovrijedni zahtjevima iz ove Uredbe, osobito vodeći računa o tome osigurava li se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje usklađenost s načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti, ili, po potrebi, s načelima IOSCO-a za PRA-ove; i
- (b) da takvi posebni administratori ili posebne referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti u toj trećoj zemlji podliježu trajnom i djelotvornom nadzoru i provedbi.

Takva se provedbena odluka donosi u skladu s kontrolnim postupkom iz članka 50. stavka 2.

4. ESMA sklapa dogovore o suradnji s nadležnim tijelima trećih zemalja čiji su pravni okvir i nadzorne prakse priznati kao jednakovrijedni u skladu sa stavkom 2. ili 3. Tim dogovorima određuje se najmanje sljedeće:

- (a) mehanizam razmjene informacija između ESMA-e i nadležnih tijela dotičnih trećih zemalja, uključujući pristup svim relevantnim informacijama o administratoru odobrenom u toj trećoj zemlji koje zatraži ESMA;
- (b) mehanizam brzog obavješćivanja ESMA-e u slučaju da nadležno tijelo treće zemlje smatra da administrator odobren u toj trećoj zemlji, koji je pod njegovim nadzorom, krši uvjete svojeg odobrenja ili drugi nacionalni propis u trećoj zemlji;
- (c) postupke za koordinaciju nadzornih aktivnosti, uključujući izravni nadzor.

5. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja minimalnog sadržaja dogovora o suradnji iz stavka 4. kako bi se osiguralo da nadležna tijela i ESMA mogu izvršavati svoje nadzorne ovlasti u skladu s ovom Uredbom.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 31.

Povlačenje registracije administratora smještenog u trećoj zemlji

1. ESMA povlači registraciju administratora smještenog u trećoj zemlji uklanjajući ga iz registra navedenog u članku 36. ako za to ima utemeljene razloge, na temelju dokumentiranih dokaza da administrator:

- (a) djeluje tako da jasno dovodi u pitanje interese korisnika njegovih referentnih vrijednosti ili pravilno funkcioniranje tržišta; ili
- (b) teško je povrijedio nacionalno zakonodavstvo u trećoj zemlji ili druge odredbe koje se na njega primjenjuju u trećoj zemlji i na temelju kojih je Komisija donijela provedbenu odluku u skladu s člankom 30. stavkom 2. ili stavkom 3.

2. ESMA donosi odluku iz stavka 1. samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) ESMA je prosljedila predmet nadležnom tijelu treće zemlje i to nadležno tijelo nije poduzelo odgovarajuće mjere potrebne za zaštitu ulagača i pravilnog funkcioniranja tržišta u Uniji odnosno nije dokazalo da dotični administrator ispunjava zahtjeve koji se na njega primjenjuju u trećoj zemlji;
- (b) ESMA je obavijestila nadležno tijelo treće zemlje o svojoj namjeri da povuče registraciju administratora, i to najmanje 30 dana prije povlačenja registracije.

3. ESMA bez odgode obavješćuje druga nadležna tijela o svim mjerama donesenima u skladu sa stavkom 1. i objavljuje svoje odluke na svojoj internetskoj stranici.

Članak 32.

Priznanje administratora smještenog u trećoj zemlji

1. Sve dok se ne donese odluka o jednakovrijednosti u skladu s člankom 30. stavkom 2. ili stavkom 3., referentne vrijednosti koje pruža administrator smješten u trećoj zemlji mogu upotrebljavati nadzirani subjekti u Uniji ako administratora prethodno prizna nadležno tijelo njegove referentne države članice u skladu s ovim člankom.

2. Administrator smješten u trećoj zemlji koji namjerava dobiti prethodno priznanje iz stavka 1. ovog članka mora ispuniti sve zahtjeve utvrđene ovom Uredbom osim onih iz članka 11. stavka 4. i članaka 16., 20., 21. i 23. Administrator taj uvjet može ispuniti primjenom načela IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti ili načela IOSCO-a za PRA-ove, prema potrebi, pod uvjetom da je takva primjena jednakovrijedna ispunjavanju zahtjeva sadržanih u ovoj Uredbi, osim zahtjeva iz članka 11. stavka 4. i članaka 16., 20., 21. i 23.

U svrhu određivanja je li ispunjen uvjet iz prvog podstavka te kako bi se ocijenila usklađenost s načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti ili s načelima IOSCO-a za PRA-ove, prema potrebi, nadležno tijelo referentne države članice može se osloniti na ocjenu neovisnog vanjskog revizora ili, kad administrator smješten u trećoj zemlji podliježe nadzoru, na potvrdu nadležnog tijela iz treće zemlje u kojoj je administrator smješten.

Ako i u mjeri u kojoj administrator može dokazati da je referentna vrijednost koju pruža referentna vrijednost reguliranih podataka ili robna referentna vrijednost koja se ne temelji na podnošenjima doprinositelja od kojih su većina nadzirani subjekti, administrator nije obavezan ispuniti zahtjeve koji se ne primjenjuju na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka i robnih referentnih vrijednosti kao što je predviđeno člankom 17. odnosno člankom 19. stavkom 1.

3. Administrator smješten u trećoj zemlji koji namjerava dobiti prethodno priznanje iz stavka 1. mora imati pravnog predstavnika s nastanom u njegovoj referentnoj državi članici. Pravni predstavnik jest fizička ili pravna osoba koja je smještena u Uniji, koju izričito imenuje administrator smješten u trećoj zemlji i koja u ime tog administratora djeluje prema nadležnim tijelima i svim osobama u Uniji u pogledu obveza administratora na temelju ove Uredbe. Pravni predstavnik zajedno s administratorom obavlja nadzornu funkciju u pogledu administratorova pružanja referentne vrijednosti u skladu s ovom Uredbom te je u tom pogledu odgovoran nadležnom tijelu referentne države članice.

4. Referentna država članica administratora smještenog u trećoj zemlji određuje se na sljedeći način:

- (a) kad je administrator dio grupe koja obuhvaća jednog nadziranog subjekta smještenog u Uniji, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten nadzirani subjekt. Za potrebe stavka 3. takav nadzirani subjekt bit će imenovan pravnim predstavnikom;
- (b) ako se točka (a) ne primjenjuje, kad je administrator dio grupe koja obuhvaća više od jednog nadziranog subjekta smještenog u Uniji, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten najveći broj nadziranih subjekata ili, u slučaju jednakog broja nadziranih subjekata, referentna država članica jest ona u kojoj je vrijednost financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova koji se pozivaju na referentnu vrijednost najviša. Jedan od nadziranih subjekata smještenih u referentnoj državi članici određenoj u skladu s ovom točkom bit će imenovan pravnim predstavnikom za potrebe stavka 3.;
- (c) ako se ne primjenjuju ni točka (a) niti točka (b) ovog stavka, kad se referentna vrijednost ili referentne vrijednosti koje administrator pruža upotrebljavaju u jednoj državi članici ili više njih u financijskim instrumentima koji su uvršteni u trgovanje na mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU, referentna država članica je ona država članica u kojoj je financijski instrument u kojem se upotrebljava bilo koja od tih referentnih vrijednosti uvršten u trgovanje ili se njime prvi puta trgovalo te se njime i dalje trguje na mjestima trgovanja. Ako su relevantni financijski instrumenti uvršteni u trgovanje ili se njima prvi puta istodobno trgovalo na mjestima trgovanja u različitim državama članicama te se njima i dalje trguje, referentna država članica jest ona u kojoj je vrijednost financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova, koji se pozivaju na referentnu vrijednost najviša;
- (d) ako se točke (a), (b) i (c) ne primjenjuju, kad nadzirani subjekti u više od jedne države članice upotrebljavaju jednu ili više referentnih vrijednosti koje pruža administrator, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten najveći broj takvih nadziranih subjekata, ili u slučaju jednakog broja nadziranih subjekata, referentna država članica jest ona u kojoj je vrijednost financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova koji se pozivaju na referentnu vrijednost najviša;
- (e) ako se točke (a), (b), (c) i (d) ne primjenjuju i ako administrator s nadziranim subjektom sklopi sporazum o suglasnosti za korištenje referentne vrijednosti koju pruža, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten taj nadzirani subjekt.

5. Administrator smješten u trećoj zemlji koji namjerava dobiti prethodno priznanje iz stavka 1. podnosi prijavu za priznanjem pri nadležnom tijelu svoje referentne države članice. Administrator koji podnosi prijavu pruža sve potrebne informacije kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da je u trenutku priznanja uspostavio sve postupke potrebne za ispunjenje zahtjeva iz stavka 2. i dostavlja popis postojećih ili budućih referentnih vrijednosti koje se mogu upotrebljavati u Uniji te, ako je primjenjivo, navodi nadležno tijelo koje je odgovorno za njegov nadzor u trećoj zemlji.

U roku od 90 radnih dana od primitka prijave iz prvog podstavka ovog stavka, nadležno tijelo provjerava jesu li uvjeti navedeni u stavcima 2., 3. i 4. ispunjeni.

Ako nadležno tijelo smatra da uvjeti navedeni u stavcima 2., 3. i 4. nisu ispunjeni, odbija zahtjev za priznanjem i navodi razloge tog odbijanja. Dodatno, priznanje se ne izdaje ako nisu ispunjeni dodatni uvjeti:

- (a) ako administrator smješten u trećoj zemlji podliježe nadzoru, u skladu s regulatornim tehničkim standardima donesenim na temelju članka 30. stavka 5. uspostavlja se odgovarajuća suradnja između nadležnog tijela referentne države članice i nadležnog tijela treće zemlje u kojoj je administrator smješten kako bi se osigurala učinkovita razmjena informacija kojom će se nadležnom tijelu omogućiti izvršavanje njegovih dužnosti u skladu s ovom Uredbom;
- (b) nadležno tijelo nije zakonima ili drugim propisima treće zemlje u kojoj je smješten administrator ni, ako je to primjenjivo, ograničenjima nadzornih i istražnih ovlasti nadzornih tijela te treće zemlje spriječeno da učinkovito obavlja nadzorne funkcije na temelju ove Uredbe.

6. Ako nadležno tijelo države članice smatra da administrator smješten u trećoj zemlji pruža referentnu vrijednost koja ispunjava uvjete za značajne ili neznčajne referentne vrijednosti, kao što je predviđeno člancima 24. i 26., ono o tome bez nepotrebnog odgađanja obavješćuje ESMA-u. Takvu svoju ocjenu potkrjepljuje informacijama koje je pružio administrator u odgovarajućoj prijavi za priznanjem.

U roku od jednog mjeseca od primitka obavijesti iz prvog podstavka, ESMA izdaje mišljenje nadležnom tijelu o vrsti referentne vrijednosti i zahtjevima koji se primjenjuju na njezino pružanje, kao što je predviđeno člancima 24., 25. i 26. U tom se mišljenju može osobito razmotriti pitanje smatra li ESMA da su uvjeti za takvu vrstu ispunjeni na temelju informacija koje je administrator pružio u prijavi za priznanje.

Razdoblje iz stavka 5. suspendira se od datuma na koji ESMA primi obavijest sve dok ESMA ne izda mišljenje u skladu s ovim stavkom.

Ako nadležno tijelo referentne države članice predlaže davanje priznanja protivno mišljenju ESMA-e iz drugog podstavka, ono o tome obavješćuje ESMA-u i navodi svoje razloge. ESMA objavljuje činjenicu da nadležno tijelo ne poštuje ili ne namjerava poštovati njezino mišljenje. ESMA može također za svaki slučaj posebno odlučiti objaviti razloge nepoštovanja njezina mišljenja koje je dostavilo nadležno tijelo. Dotično nadležno tijelo se prethodno obavještava o takvoj objavi.

7. Nadležno tijelo referentne države članice u roku od pet radnih dana obavješćuje ESMA-u o svakoj odluci o priznanju administratora smještenog u trećoj zemlji, prilaže popis referentnih vrijednosti koje pruža taj administrator i koje se mogu upotrebljavati u Uniji te, ako je primjenjivo, navodi nadležno tijelo koje je u trećoj zemlji odgovorno za njegov nadzor.

8. Nadležno tijelo referentne države članice suspendira ili, prema potrebi, povlači priznanje dano u skladu sa stavkom 5. ako ima utemeljene razloge, na temelju dokumentiranih dokaza, smatrati da administratorovo postupanje dovodi u pitanje interese korisnika referentne vrijednosti odnosno pravilno funkcioniranje tržišta ili da je administrator teško povrijedio odgovarajuće zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi ili da je dao lažne izjave ili koristio druge protuzakonite načine kako bi ishodio priznanje.

9. ESMA može izraditi nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila oblik i sadržaj prijave iz stavka 5. i, osobito, način na koji se predstavljaju informacije koje se zahtijevaju u skladu sa stavkom 6.

U slučaju izrade takvog nacrtu regulatornih tehničkih standarda, ESMA ga podnosi Komisiji.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz podstavka 1. u skladu s postupkom utvrđenim u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 33.

Prihvaćanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji

1. Administrator smješten u Uniji koji je odobren ili registriran u skladu s člankom 34., ili bilo koji drugi nadzirani subjekt smješten u Uniji s jasno utvrđenom ulogom unutar kontrolnog okvira ili okvira odgovornosti administratora iz treće zemlje koji može djelotvorno pratiti pružanja referentnih vrijednosti, može zatražiti od relevantnog nadležnog tijela da prihvati referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti koji su pruženi u trećoj zemlji za upotrebu u Uniji, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) administrator koji donosi odluku o prihvaćanju ili drugi nadzirani subjekt provjerio je i svom nadležnom tijelu može kontinuirano dokazivati da pružanje referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti ispunjava, na obveznoj ili dobrovoljnoj osnovi, zahtjeve koji su barem jednako strogi kao zahtjevi ove Uredbe;
- (b) administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvaćanju dovoljno je stručan za djelotvorno provođenje radnje nadzora nad pružanjem referentnih vrijednosti u trećoj zemlji i za upravljanje povezanim rizicima;
- (c) postoji objektivni razlog da se referentna vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti pružaju u trećoj zemlji i da se ta referentna vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti prihvaćaju za upotrebu u Uniji.

Za potrebe točke (a) pri ocjenjivanju ispunjava li pružanje referentne vrijednosti, ili obitelji referentnih vrijednosti koje treba prihvatiti, zahtjeve koji su barem jednako strogi kao zahtjevi ove Uredbe, nadležno tijelo može uzeti u obzir bi li usklađenost pružanja referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti s načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti ili s načelima IOSCO-a za PRA-ove, prema potrebi, bila istovrijedna ispunjavanju zahtjeva iz ove Uredbi.

2. Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji podnosi prijavu za prihvaćanjem iz stavka 1. mora dostaviti sve potrebne informacije kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da su u trenutku podnošenja prijave ispunjeni svi uvjeti iz tog stavka.

3. Relevantno nadležno tijelo dužno je u roku od 90 radnih dana od zaprimanja prijave iz stavka 1. razmotriti prijavu i donijeti odluku kojom prihvaćanje odobrava ili ga odbija. Nadležno tijelo o prihvaćenoj referentnoj vrijednosti ili prihvaćenoj obitelji referentnih vrijednosti obavještava ESMA-u.

4. Prihvaćena referentna vrijednost ili prihvaćena obitelj referentnih vrijednosti smatraju se referentnom vrijednošću ili obitelji referentnih vrijednosti koje pruža administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvaćanju. Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvaćanju neće se koristiti prihvaćanjem u svrhu izbjegavanja ispunjavanja zahtjeva ove Uredbe.

5. Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji je prihvatio referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji u cijelosti zadržava odgovornost za tu referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti i za ispunjavanje obveza koje proizlaze iz ove Uredbe.

6. Kada nadležno tijelo administratora ili drugog nadziranog subjekta koji je donio odluku o prihvaćanju zbog opravdanih razloga smatra da uvjeti utvrđeni u stavku 1. ovog članka više nisu ispunjeni, ima ovlasti zahtijevati od administratora ili drugog nadziranog subjekta koji je donio odluku o prihvaćanju da prestane s prihvaćanjem i o tome obavještava ESMA-u. U slučaju prestanka prihvaćanja primjenjuje se članak 28.

7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. u vezi s mjerama kojima se utvrđuju uvjeti na temelju kojih relevantna nadležna tijela mogu ocijeniti postoji li objektivan razlog za pružanje referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti u trećoj zemlji i za njihovo prihvaćanje za upotrebu u Uniji. Komisija pritom uzima u obzir okolnosti poput posebnosti predmetnog tržišta ili gospodarske stvarnosti koje se namjerava mjeriti referentnom vrijednošću, potrebe da se referentne vrijednosti pružaju u blizini tog tržišta ili gospodarske stvarnosti, potrebe da se referentne vrijednosti pružaju u blizini doprinositelja, fizičke dostupnosti ulaznih podataka zbog različitih vremenskih zona i posebnih vještina potrebnih za pružanje referentnih vrijednosti.

GLAVA VI.

ODOBRENJE, REGISTRACIJA I NADZOR ADMINISTRATORA

POGLAVLJE 1.

Odobrenje i registracija

Članak 34.

Odobrenje i registracija administratora

1. Fizička ili pravna osoba smještena u Uniji koja namjerava djelovati kao administrator podnosi prijavu nadležnom tijelu navedenom u članku 40. države članice u kojoj je ta osoba smještena kako bi dobila:
  - (a) odobrenje, ako pruža ili namjerava pružiti indekse koji se upotrebljavaju ili ih se namjerava upotrebljavati kao referentne vrijednosti u smislu ove Uredbe;
  - (b) registraciju, ako je ta osoba nadzirani subjekt, koji nije administrator, a koji pruža indekse koji se upotrebljavaju ili se namjeravaju upotrebljavati kao referentne vrijednosti u smislu ove Uredbe, pod uvjetom da djelatnost pružanja referentne vrijednosti nije spriječena sektorskim propisima koji se primjenjuje na nadzirani subjekt te da se nijedan pruženi indeks ne bi smatrao ključnom referentnom vrijednošću; ili
  - (c) registraciju, ako pruža ili namjerava pružiti samo one indekse koji bi se smatrali neznačajnim referentnim vrijednostima.
2. Odobreni ili registrirani administrator u svakom trenutku mora poštovati uvjete navedene u ovoj Uredbi i izvješćivati nadležno tijelo o svim njezinim bitnim promjenama.
3. Prijava iz stavka 1. podnosi se u roku od 30 radnih dana od kada se nadzirani subjekt suglasi da će se indeks koji pruža podnositelj prijave upotrebljavati kao referenca za financijski instrument ili financijski ugovor ili za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda.
4. Podnositelj prijave pruža sve potrebne informacije kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da podnositelj prijave u trenutku izdavanja odobrenja ili registracije ima uspostavljene sve potrebne aranžmane za ispunjavanje zahtjeva utvrđenih ovom Uredbom.
5. Relevantno nadležno tijelo ocjenjuje potpunost prijave u roku od 15 radnih dana od primitka prijave i o tome obavješćuje podnositelja prijave. Ako zahtjev nije potpun, podnositelj prijave dostavlja dodatne informacije koje zatraži relevantno nadležno tijelo. Rok naveden u ovom stavku teče od dana kada podnositelj zahtjeva pruži te dodatne informacije.
6. Relevantno nadležno tijelo:
  - (a) ispituje prijavu za odobrenjem i donosi odluku kojom odobrava ili odbija odobrenja podnositelja prijave u roku od 4 mjeseca od primitka potpune prijave;
  - (b) ispituje prijavu za registracijom i donosi odluku o registraciji ili odbijanju registracije podnositelja prijave u roku od 45 radnih dana od primitka potpune prijave.

U roku od pet dana od donošenja odluke iz prvog podstavka nadležno tijelo o tome obavješćuje podnositelja prijave. Ako nadležno tijelo odbije odobriti ili registrirati podnositelja prijave, mora tu odluku obrazložiti.

7. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o svim odlukama o odobrenju ili registraciji podnositelja prijave u roku od pet dana od dana donošenja te odluke.

8. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno odredile informacije koje treba navesti u prijavi za odobrenjem i u prijavi za registracijom, uzimajući pritom u obzir da su odobrenje i registracija materijalno različiti postupci pri čemu odobrenje iziskuje temeljitiju procjenu prijave koju je podnio administrator, načelo proporcionalnosti, prirodu nadziranih subjekata koji podnose prijavu za registracijom u skladu sa stavkom 1. točkom (b). te troškove podnositelja zahtjeva i nadležnih tijela.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 35.

Povlačenje ili suspenzija odobrenja ili registracije

1. Nadležno tijelo može povući ili suspendirati odobrenje ili registraciju administratora:
  - (a) ako se administrator izričito odrekne odobrenja ili registracije ili tijekom proteklih 12 mjeseci nije pružao referentne vrijednosti;
  - (b) ako je administratoru dano odobrenje ili registracija ili ako je prihvatio referentnu vrijednost na temelju lažnih izjava ili na drugi protuzakonit način;
  - (c) ako administrator više ne ispunjava uvjete na temelju kojih mu je dano odobrenje ili registracija; ili
  - (d) ako je administrator teško ili opetovano kršio odredbe ove Uredbe.
2. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o svojoj odluci u roku od pet radnih dana od donošenja te odluke.

ESMA bez odlaganja ažurira registar iz članka 36.

3. Nakon donošenja odluke o suspenziji odobrenja ili registracije administratora i kada bi prestanak pružanja referentne vrijednosti imao za posljedicu slučaj više sile ili bi se njime učinilo nemogućima ili prekršilo uvjete financijskog ugovora, financijskog instrumenta ili pravila investicijskog fonda koji se pozivaju na referentnu vrijednost, kako je navedeno u delegiranom aktu donesenom na temelju članka 51. stavka 6., relevantno nadležno tijelo države članice u kojoj je administrator smješten može dopustiti pružanje dotične referentne vrijednost sve dok se odluka o suspenziji ne povuče. Tijekom tog razdoblja nadzirani subjekti smiju upotrebljavati referentnu vrijednost samo za financijske ugovore, financijske instrumente i investicijske fondove koji se na nju već pozivaju.

4. Nakon donošenja odluke o povlačenju odobrenja ili registracije administratora primjenjuje se članak 28. stavak 2.

Članak 36.

Registar administratora i referentnih vrijednosti

1. ESMA sastavlja i održava javni registar u kojemu su sadržane sljedeće informacije:
  - (a) identiteti odobrenih ili registriranih administratora u skladu s člankom 34. kao i nadležnih tijela odgovornih za nadzor nad njima;

- (b) identiteti administratora koji ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 30. stavku 1., popis referentnih vrijednosti iz članka 30. stavka 1. točke (c) i nadležna tijela u trećim zemljama koja su odgovorna za nadzor nad njima;
  - (c) identiteti administratora koji su priznati u skladu s člankom 32., popis referentnih vrijednosti navedenih u članku 32. stavku 7. i, ako je primjenjivo, nadležna tijela u trećim zemljama koja su odgovorna za nadzor nad njima;
  - (d) referentne vrijednosti prihvaćene u skladu s postupkom utvrđenim u članku 33., identiteti njihovih administratora, i identiteti administratora ili nadziranih subjekata koji su ih prihvatili.
2. Registar iz stavka 1. dostupan je javnosti na internetskim stranicama ESMA-e i prema potrebi se redovito ažurira.

POGLAVLJE 2.

Suradnja u pogledu nadzora

Članak 37.

Delegiranje zadaća između nadležnih tijela

1. Nadležno tijelo može delegirati zadaće koje ima na temelju ove Uredbe nadležnom tijelu druge države članice uz prethodnu suglasnost u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o svakom prijedlogu delegiranja 60 dana prije nego što to počne proizvoditi učinke.

2. Nadležno tijelo može delegirati ESMA-i neke zadaće koje ima na temelju ove Uredbe ako se tako dogovore.
3. ESMA obavješćuje države članice o prijedlogu delegiranja u roku od sedam dana. ESMA objavljuje detalje dogovorenog delegiranja u roku od pet radnih dana od obavijesti.

Članak 38.

Objava informacija druge države članice

Nadležno tijelo može objaviti informacije primljene od drugog nadležnog tijela samo ako je:

- (a) od drugog nadležnog tijela zaprimilo pisanu suglasnost, a informacije se objavljuju samo u svrhu za koju postoji suglasnost drugog nadležnog tijela; ili
- (b) takva objava potrebna zbog pravnog postupka.

Članak 39.

Suradnja u izravnim nadzorima i istragama

1. Nadležno tijelo može zatražiti pomoć drugog nadležnog tijela u vezi s izravnim nadzorima ili istragama. Nadležno tijelo koje zaprimi takav zahtjev surađuje u mjeri u kojoj je to moguće i primjereno.

2. Nadležno tijelo koje upućuje zahtjev iz stavka 1. o tome obavješćuje ESMA-u. U slučaju istrage ili nadzora s prekograničnim učinkom nadležna tijela mogu zatražiti da ESMA koordinira izravni nadzor ili istragu.
3. Ako nadležno tijelo zaprimi zahtjev drugog nadležnog tijela da provede izravni nadzor ili istragu, ono može:
  - (a) provesti izravni nadzor ili istragu;
  - (b) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sudjeluje u izravnom nadzoru ili istrazi;
  - (c) imenovati revizore ili stručnjake za podršku izravnom nadzoru ili istrazi ili za njihovu provedbu.

POGLAVLJE 3.

Uloga nadležnih tijela

Članak 40.

Nadležna tijela

1. Svaka država članica imenuje relevantno tijelo nadležno za administratore i nadzirane subjekte odgovorno za obavljanje zadaća iz ove Uredbe i o tome obavješćuje Komisiju i ESMA-u.
2. Kada država članica odredi više od jednog nadležnog tijela, ona jasno određuje njihove uloge i određuje jedno tijelo koje je odgovorno za koordinaciju suradnje i razmjenu informacija s Komisijom, ESMA-om i drugim nadležnim tijelima država članica.
3. ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici popis nadležnih tijela određenih u skladu sa stavicama 1. i 2.

Članak 41.

Ovlasti nadležnih tijela

1. Da bi ispunila zadaće koje imaju na temelju ove Uredbe, nadležna tijela raspoložu, u skladu s nacionalnim propisima, barem sljedećim nadzornim i istražnim ovlastima:
  - (a) imaju pristup svakom dokumentu i drugim podacima u bilo kojem obliku te dobivaju ili izrađuju njihovu presliku;
  - (b) traže ili zahtijevaju informacije od svake osobe uključene u pružanje referentne vrijednosti i doprinošenje referentnoj vrijednosti, što uključuje i sve pružatelje usluga kojima su izdvojene funkcije, usluge ili aktivnosti u pružanju referentne vrijednosti kao što je predviđeno člankom 10., kao i od njihovih nalogodavaca, i prema potrebi pozivaju i ispituju te osobe s ciljem dobivanja informacija;
  - (c) traže informacije u vezi s robnim referentnim vrijednostima, od doprinositelja na povezanim promptnim tržištima u skladu sa standardiziranim obrascima i izvješćima o transakcijama, ako su primjenjivi, i imaju izravni pristup sustavima trgovatelja;
  - (d) provode izravni nadzor ili istragu na mjestima koja nisu privatni stambeni objekti fizičkih osoba;
  - (e) ulaze u prostore pravnih osoba ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 596/2014, radi zapljene dokumenata i drugih podataka u bilo kojem obliku ako postoji osnovana sumnja da bi ti dokumenti i drugi podatci povezani s predmetom nadzora ili istrage mogli biti važni za dokazivanje kršenja ove Uredbe. Ako je, u skladu s nacionalnim pravom, potrebno prethodno odobrenje pravosudnog tijela predmetne države članice, ta se ovlast upotrebljava nakon što se zaprimi to prethodno sudsko odobrenje;
  - (f) zahtijevaju postojeće snimke telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije i druge evidencije o prometu podataka koje nadzirani subjekti imaju;

- (g) traže da se zamrzne i/ili zaplijeni imovina;
- (h) zahtijevaju privremeni prestanak svakog postupanja koje nadležno tijelo smatra suprotnim ovoj Uredbi;
- (i) izriču privremenu zabranu izvršavanja profesionalne aktivnosti;
- (j) poduzimaju sve mjere potrebne da se osigura ispravno informiranje javnosti o pružanju referentne vrijednosti, među ostalim i zahtijevanjem od relevantnog administratora ili osobe koja je objavila referentnu vrijednost da objavi ispravljenu izjavu o prethodnim doprinosima referentnoj vrijednosti ili njezinim vrijednostima.

2. Nadležna tijela izvršavaju svoje funkcije i ovlasti iz stavka 1. ovog članka., kao i ovlast izricanja sankcija iz članka 42. u skladu sa svojim nacionalnim pravnim okvirom, na bilo koji od sljedećih načina:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima ili poduzećima na tržištu;
- (c) delegiranjem zadaća u okviru svoje odgovornosti na ta tijela ili poduzeća na tržištu;
- (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

Pri izvršavanju tih ovlasti nadležna tijela raspolažu primjerenim i djelotvornim zaštitnim mjerama u pogledu prava na obranu i temeljnih prava.

3. Države članice osiguravaju postojanje primjerenih mjera kako bi nadležna tijela imala sve nadzorne i istražne ovlasti potrebne za ispunjavanje svojih dužnosti.

4. Ne smatra se da administrator ili bilo koji drugi nadzirani subjekt krši ograničenja povezana s objavom informacija, koja su utvrđena bilo kojom ugovornom, zakonodavnom, regulatornom ili upravnom odredbom, ako pruža informacije nadležnom tijelu u skladu sa stavkom 1.

Članak 42.

Administrativne sankcije i druge administrativne mjere

1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela u skladu s člankom 41., niti pravo država članica da propisuju i izriču kaznene sankcije, države članice u skladu s nacionalnim pravom osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast izricati primjerene administrativne sankcije i druge administrativne mjere u odnosu na barem sljedeća kršenja:

- (a) svako kršenje članaka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. i 34., kada se oni primjenjuju; i
- (b) svaki slučaj nesuradnje ili nepoštovanja istrage, nadzora ili zahtjeva iz članka 41.;

Te administrativne sankcije i druge administrativne mjere moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

2. U slučaju kršenja iz stavka 1., države članice u skladu s nacionalnim pravom prenose nadležnim tijelima ovlast za izricanje najmanje sljedećih administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera:

- (a) naloga kojim se zahtijeva da administrator ili nadzirani subjekt koji je odgovoran za kršenje prekinu takvo postupanje i da takvo postupanje ne ponavljaju;
- (b) povrata ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zbog kršenja, ako ih je moguće utvrditi;
- (c) javnog upozorenja u kojem se navodi administrator ili nadzirani subjekt koji je odgovoran za kršenje i priroda kršenja;

- (d) povlačenja ili suspenzije odobrenja ili registracije administratora;
- (e) privremene zabrane fizičkoj osobi, koja se smatra odgovornom za to kršenje, da obavlja rukovodeće funkcije u administratorima ili nadziranim subjektima koji doprinose;
- (f) izricanje maksimalne administrativne novčane sankcije u iznosu do tri puta većem od dobiti koja je ostvarena ili gubitka koji je izbjegnuto zahvaljujući kršenju, ako ih je moguće utvrditi; ili
- (g) za fizičku osobu, maksimalne administrativne novčane sankcije od najmanje:
- i. za kršenja članaka 4., 5., 6., 7., 8., 9, 10., članka 11. stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (e), članka 11. stavaka 2. i 3., članaka 12., 13., 14., 15., 16., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. i 34., 500 000 EUR odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016.; ili
  - ii. za kršenja članka 11. stavka 1. točke (d) ili članka 11. stavka 4, 100 000 EUR odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016.;
- (h) za pravnu osobu, maksimalne administrativne novčane sankcije od najmanje:
- i. za kršenja članaka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., članka 11. stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (e), članka 11. stavaka 2. i 3. i članaka 12., 13., 14., 15., 16., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. i 34., 1 000 000 EUR, odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016., ili 10 % njezina ukupnog godišnjeg prometa u skladu sa zadnjim dostupnim financijskim izvještajem koji je odobrilo upravljačko tijelo, ovisno o tome koji je iznos veći; ili
  - ii. za kršenja članka 11. stavka 1. točke (d) ili članka 11. stavka 4., 250 000 EUR odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016., ili 2 % njezina ukupnog godišnjeg prometa u skladu sa zadnjim dostupnim obračunom koji je odobrilo upravljačko tijelo, ovisno o tome koji je iznos veći.

Za potrebe točke (h) podtočaka i. i ii., ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva, koji pripremaju konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, relevantni ukupni godišnji promet ukupni je godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s Direktivom Vijeća 86/635/EEZ ⁽²⁾ za banke i Direktivom Vijeća 91/674/EEZ ⁽³⁾ za društva za osiguranje, u skladu sa zadnjim dostupnim konsolidiranim izvještajem koji je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva ili, ako je riječ o udruženju, 10 % ukupnog prometa njegovih članova.

3. Do 1. siječnja 2018. države članice obavješćuju Komisiju i ESMA-u o pravilima koja se odnose na stavke 1. i 2.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila za administrativne sankcije kao što je predviđeno u stavku 1. ako su kršenja iz tog stavka podložna kaznenim sankcijama prema nacionalnom pravu. U tom slučaju države članice izvješćuju Komisiju i ESMA-u o relevantnim kaznenopravnim odredbama uz priopćenje iz prvog podstavka ovog stavka.

Komisiju i ESMA-u bez odgode moraju obavijestiti o eventualnim daljnjim izmjenama tih pravila.

4. Države članice mogu nadležnim tijelima u skladu s nacionalnim pravom dodijeliti ovlasti izricanja sankcija uz one navedene u stavku 1. i mogu predvidjeti veće sankcije od onih utvrđenih u stavku 2.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija (SL L 372, 31.12.1986., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva Vijeća 91/674/EEZ od 19. prosinca 1991. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima društava za osiguranje (SL L 374, 31.12.1991., str. 7.).

Članak 43.**Izvršavanje ovlasti nadzora i izricanje sankcija**

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela pri utvrđivanju vrste i razine administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera uzimaju u obzir sve bitne okolnosti, uključujući prema potrebi sljedeće:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) ključnost referentne vrijednosti za financijsku stabilnost i realno gospodarstvo;
- (c) stupanj odgovornosti odgovorne osobe;
- (d) financijsku snagu odgovorne osobe, osobito izraženu kao ukupni godišnji promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak odgovorne fizičke osobe;
- (e) razinu ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka odgovorne osobe, ako ih je moguće utvrditi;
- (f) razinu suradnje odgovorne osobe s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka te osobe;
- (g) prethodna kršenja koja je počinila ta osoba;
- (h) mjere koje je odgovorna osoba poduzela nakon kršenja kako bi spriječila ponovno kršenje.

2. Pri izvršavanju ovlasti nametanja administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera na temelju članka 42. nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da nadzorne ovlasti i istražne ovlasti te administrativne sankcije i druge administrativne mjere proizvedu učinke koji se žele postići ovom Uredbom. Nadležna tijela usklađuju svoja djelovanja kako bi izbjegla dvostruko obavljanje i preklapanje poslova pri primjeni nadležnih i istražnih ovlasti te administrativnih sankcija, uključujući novčane kazne, i drugih administrativnih mjera za prekogranične slučajeve.

Članak 44.**Obveza suradnje**

1. Ako su države članice, u skladu s člankom 42., odlučile propisati kaznene sankcije za kršenje odredbi iz tog članka, one osiguravaju da postoje odgovarajuće mjere kojima se nadležnim tijelima daju sve potrebne ovlasti za povezivanje s pravosudnim tijelima u njihovoj jurisdikciji kako bi ona mogla dobivati konkretne informacije u vezi s kaznenim istragama ili sudskim postupcima pokrenutim zbog mogućih kršenja ove Uredbe. Ta nadležna tijela pružaju te informacije drugim nadležnim tijelima i ESMA-i, kako bi time ispunila, za potrebe ove Uredbe, svoju obvezu u pogledu međusobne suradnje i suradnje s ESMA-om.

2. Nadležna tijela pružaju pomoć nadležnim tijelima drugih država članica. Konkretno, razmjenjuju podatke i surađuju u svim istražnim ili nadzornim aktivnostima. Nadležna tijela također mogu surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica radi olakšavanja ubiranja novčanih kazni.

Članak 45.**Objavljivanje odluka**

1. Podložno stavku 2., nadležno tijelo na svojoj službenoj internetskoj stranici objavljuje odluku o izricanju administrativne sankcije ili druge administrativne mjere vezano za kršenje ove Uredbe odmah nakon što je osoba na koju se ta odluka odnosi obaviještena o tome. Takva objava sadrži barem informacije o vrsti i prirodi kršenja te identitetu osoba na koje se odluka odnosi.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na odluke o izricanju mjera istražne naravi.

2. Ako nadležno tijelo smatra da bi objava identiteta pravne osobe ili osobnih podataka fizičkih osoba, na temelju pojedinačne procjene koja se provodi o razmjernosti objave podataka, bila nerazmjerna ili da bi se takvom objavom ugrozila stabilnost financijskih tržišta ili tekuća istraga, poduzima bilo što od sljedećeg:

- (a) odgađa objavu odluke do trenutka kada razlozi za odgodu prestanu postojati;
- (b) objavljuje odluku na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom ako se takvom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita predmetnih osobnih podataka;
- (c) uopće ne objavljuje odluku ako nadležno tijelo smatra da objava u skladu s točkama (a) ili (b) nije dostatna da osigura:
  - i. neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta; ili
  - ii. razmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.

Kada nadležno tijelo odluči objaviti odluku na anonimnoj osnovi kao što je navedeno u prvom podstavku, točki (b), može odgoditi objavu bitnih podataka na razuman rok ako je predviđeno da će razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tijekom tog roka.

3. U slučaju da je odluka predmet pritužbe nacionalnom pravosuđnom, upravnom ili drugom tijelu, nadležno tijelo na svojoj službenoj internetskoj stranici odmah objavljuje i tu informaciju te sve informacije o ishodu te pritužbe. Objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o izricanju sankcije ili mjere.

4. Nadležna tijela osiguravaju da bilo koja odluka objavljena u skladu s ovim člankom bude dostupna na njihovim službenim internetskim stranicama najmanje pet godina od trenutka objave. Osobni podatci u objavljenom sadržaju zadržavaju se na službenoj internetskoj stranici nadležnog tijela tijekom razdoblja koje je potrebno u skladu s propisima koji se primjenjuju o zaštiti podataka.

5. Države članice jednom godišnje ESMA-i dostavljaju zbirne informacije o svim administrativnim sankcijama i drugim administrativnim mjerama izrečenim u skladu s člankom 42. Ta obveza ne primjenjuje se na odluke o mjerama istražne prirode. ESMA te informacije objavljuje u svojem godišnjem izvješću.

Ako su države članice, u skladu s člankom 42., odlučile propisati kaznene sankcije za kršenje odredbi iz tog članka, njihova nadležna tijela dostavljaju ESMA-i godišnje anonimizirane i zbirne podatke o svim poduzetim kaznenim istragama i izrečenim kaznenim sankcijama. ESMA podatke o izrečenim kaznenim sankcijama objavljuje u godišnjem izvješću.

Članak 46.

Kolegiji

1. U roku od 30 radnih dana od uvođenja referentne vrijednosti iz članka 20. stavka 1. točke (a) i točke (c) na popis ključnih referentnih vrijednosti, uz iznimku referentnih vrijednosti za koje većina doprinositelja nisu nadzirani subjekti, nadležno tijelo uspostavlja kolegij.

2. Kolegij je sastavljen od nadležnog tijela administratora, ESMA-e i nadležnih tijela nadziranih doprinositelja.

3. Nadležna tijela drugih država članica imaju pravo biti članovi kolegija ako bi prestanak pružanja dotične ključne referentne vrijednosti imao znatan nepovoljni utjecaj na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo ili financiranje kućanstava i poduzeća u tim državama članicama.

U slučaju da namjerava postati član kolegija, nadležno tijelo podnosi zahtjev nadležnom tijelu administratora u kojem dokazuje da su svi uvjeti iz prvog podstavka ovog stavka ispunjeni. Relevantno nadležno tijelo administratora razmatra zahtjev i u roku od 20 radnih dana od njegova primitka obavješćuje tijelo koje je podnijelo zahtjev o tome smatra li da su ti uvjeti ispunjeni ili nisu. Ako smatra da uvjeti nisu ispunjeni, tijelo koje je podnijelo zahtjev može predmet uputiti ESMA-i u skladu sa stavkom 9.

4. ESMA doprinosi promicanju i praćenju učinkovitog, djelotvornog i dosljednog rada kolegija iz ovog članka u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Zbog toga ESMA u primjerenom opsegu sudjeluje u radu i smatra se nadležnim tijelom u tu svrhu.

Ako ESMA djeluje u skladu s člankom 17. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 1095/2010 u pogledu ključne referentne vrijednosti, ESMA osigurava odgovarajuću razmjenu informacija i suradnju s ostalim članovima kolegija.

5. Nadležno tijelo administratora predsjedava sastancima kolegija, koordinira rad kolegija i osigurava djelotvornu razmjenu informacija među članovima kolegija.

Ako administrator pruža više od jedne ključne referentne vrijednosti, nadležno tijelo administratora može uspostaviti zaseban kolegij za sve referentne vrijednosti koje taj administrator pruža.

6. Nadležno tijelo administratora sastavlja pisane dogovore u okviru kolegija u vezi sa sljedećim pitanjima:

- (a) informacijama koje se razmjenjuju među nadležnim tijelima;
- (b) postupkom odlučivanja među nadležnim tijelima i rokom za donošenje svake pojedine odluke;
- (c) slučajevima u kojima se nadležna tijela moraju međusobno savjetovati;
- (d) suradnjom koju treba ostvariti na temelju članka 23., stavaka 7. i 8.

7. Nadležno tijelo administratora uzima u obzir svaki savjet koji dobije od ESMA-e u vezi s pisanim dogovorima iz stavka 6. prije odobravanja konačnog teksta. Pisani dogovori sastavljaju se u jedinstvenom dokumentu koji sadržava opširno obrazloženje za svako znatno odstupanje od savjeta dobivenog od ESMA-e. Nadležno tijelo administratora prosljeđuje pisane dogovore članovima kolegija i ESMA-i.

8. Prije nego što poduzme bilo koju mjeru iz članka 23. stavaka 6., 7. i 9 te članka 34., 35. i 42., nadležno tijelo administratora savjetuje se s članovima kolegija. Članovi kolegija poduzimaju sve razumne mjere kako bi se postignuo dogovor unutar roka navedenog u pisanim dogovorima iz stavka 6. ovog članka.

Pri svakoj odluci nadležnog tijela administratora o poduzimanju tih mjera uzima se u obzir utjecaj na druge države članice, osobito mogući utjecaj na stabilnost njihovih financijskih sustava.

U pogledu odluke o povlačenju odobrenja ili registracije administratora u skladu s člankom 35., u svim slučajevima u kojima bi prestanak referentne vrijednosti imao za posljedicu slučaj više sile ili bi se njime učinilo nemogućima ili prekršilo uvjete financijskog ugovora, financijskog instrumenta ili pravila investicijskog fonda koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost u Uniji u smislu koji je utvrdila Komisija bilo kojim delegiranim aktima donesenim na temelju članka 51. stavka 6., nadležna tijela koja čine kolegij razmatraju je li potrebno donijeti mjere kojima bi se ublažile posljedice navedene u ovom stavku, među kojim su i:

- (a) izmjena kodeksa ponašanja iz članka 15., metodologije ili drugih pravila povezanih s referentnom vrijednošću;
- (b) uvođenje prijelaznog razdoblja tijekom kojeg se primjenjuju postupci predviđeni u članku 28. stavku 2.

9. U nedostatku dogovora između članova kolegija, nadležna tijela mogu se obratiti ESMA-i u sljedećim slučajevima:
- (a) ako nadležno tijelo nije dostavilo bitne informacije;
  - (b) ako je nadležno tijelo administratora, nakon zahtjeva na temelju stavka 3., obavijestilo tijelo koje je podnijelo zahtjev da uvjeti tog stavka nisu ispunjeni ili ako nije reagiralo na zahtjev u razumnom roku;
  - (c) ako nadležna tijela nisu postigla dogovor o pitanjima navedenima u stavku 6.;
  - (d) ako postoji neslaganje u pogledu mjera koje treba poduzeti u skladu s člancima 34., 35. i 42.;
  - (e) ako postoji neslaganje u pogledu mjera koje treba poduzeti u skladu s člankom 23. stavkom 6.;
  - (f) ako postoji neslaganje u pogledu mjera koje treba poduzeti u skladu s trećim podstavkom stavka 8. ovog članka.
10. U slučajevima iz stavka 9. točaka (a), (b), (c), (d) i (f), ako se ne postigne rješenje u roku 30 dana nakon upućivanja predmeta ESMA-i, nadležno tijelo administratora donosi konačnu odluku i daje detaljno pismeno objašnjenje svoje odluke nadležnim tijelima iz tog stavka i ESMA-i.

Rok naveden u članku 34. stavku 6. točki (a) suspendira se od datuma upućivanja ESMA-i sve do donošenja odluke u skladu s prvim podstavkom ovoga stavka.

Ako ESMA smatra da je nadležno tijelo administratora poduzelo mjere navedene u stavku 8. ovog članka koje možda nisu u skladu s pravom Unije, postupa u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. U slučajevima navedenim u stavku 9. točki (e) ovog članka, te ne dovodeći u pitanje članak 258. UFEU-a, ESMA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Ovlasti nadležnog tijela administratora iz članka 23. stavka 6. mogu se izvršavati dok ESMA ne objavi svoju odluku.

Članak 47.

Suradnja s ESMA-om

1. Nadležna tijela surađuju s ESMA-om za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.
2. Nadležna tijela bez odlaganja pružaju ESMA-i sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje njezinih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
3. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili postupci i oblici razmjene informacija iz stavka 2.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 1. travnja 2017.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 48.

Poslovna tajna

1. Svi povjerljivi podatci primljeni, razmijenjeni ili prenijeti drugima na temelju ove Uredbe podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne utvrđene u stavku 2.
2. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe koje rade ili su radile za nadležno tijelo, ili bilo koje tijelo ili poduzeće na tržištu, ili za fizičku ili pravnu osobu kojima je nadležno tijelo delegiralo svoje ovlasti, uključujući revizore i stručnjake s kojima nadležna tijela imaju ili su imala ugovore.
3. Informacije obuhvaćene poslovnom tajnom ne smiju se odati ni jednoj drugoj osobi ili tijelu, osim na temelju odredaba utvrđenih pravom Unije ili nacionalnim pravom.
4. Sve informacije razmijenjene među nadležnim tijelima na temelju ove Uredbe koje se odnose na poslovanje ili operativne uvjete i druga ekonomska ili osobna pitanja smatraju se povjerljivima i podliježu zahtjevima u vezi poslovne tajne, osim ako nadležno tijelo u trenutku komunikacije izjavi da se predmetne informacije mogu objaviti ili je njihova objava potrebna zbog pravnog postupka.

GLAVA VII.

DELEGIRANI I PROVEDBENI AKTI

Članak 49.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 20. stavka 6., članka 24. stavka 2., članka 33. stavka 7., članka 51. stavka 6. i članka 54. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 30. lipnja 2016.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 2., članka 20. stavka 6., članka 24. stavka 2., članka 33. stavka 7., članka 51. stavka 6. i članka 54. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 2., članka 20. stavka 6., članka 24. stavka 2., članka 33. stavka 7., članka 51. stavka 6. i članka 54. stavka 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 50.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011, uzimajući u obzir odredbe članka 8. te Uredbe.

GLAVA VIII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 51.

Prijelazne odredbe

1. Pružatelj indeksa koji pruža referentnu vrijednost na 30. lipnja 2016. podnosi prijavu za odobrenjem ili registracijom u skladu s člankom 34. do 1. siječnja 2020.
2. Do 1. siječnja 2020. nadležno tijelo države članice u kojoj je smješten pružatelj indeksa koji podnosi prijavu za odobrenje u skladu s člankom 34. ima pravo donijeti odluku o registraciji tog pružatelja indeksa kao administratora, čak i ako ona nije nadzirani subjekt, pod sljedećim uvjetima:
  - (a) ako taj pružatelj indeksa ne pruža ključnu referentnu vrijednost;
  - (b) da je nadležno tijelo na razumnoj osnovi utvrdilo da indeks ili indeksi koje pruža taj pružatelj indeksa nemaju, u smislu ove Uredbe, široku primjenu, ni u državi članici u kojoj je pružatelj indeksa smješten niti u drugim državama članicama.

Nadležno tijelo obavještava ESMA-u o donesenoj odluci u skladu s prvim podstavkom.

Nadležno tijelo čuva dokaze na temelju kojih je donijelo odluku u skladu s prvim podstavkom, u obliku koji omogućuje da se u potpunosti shvati procjena nadležnog tijela prema kojoj indeks ili indeksi koje pruža pružatelj indeksa nemaju široku primjenu, uključujući sve podatke o tržištu te prosudbe ili druge informacije, kao i one koje je zaprimio pružatelj indeksa.

3. Pružatelj indeksa može nastaviti pružati postojeću referentnu vrijednost koju mogu upotrebljavati nadzirani subjekti do 1. siječnja 2020. ili, kada pružatelj indeksa podnese prijavu za odobrenjem ili registracijom u skladu sa stavkom 1., osim ako se dodjela odobrenja ili registracije odbije odnosno sve dok se dodjela odobrenja ili registracije ne odbije.
4. Ako postojeća referentna vrijednost ne ispunjava zahtjeve ove Uredbe, ali bi se njezinim prestankom ili promjenom u svrhu prilagodbe zahtjevima ove Uredbe izazvao slučaj više sile, nemogućnost ispunjenja ili drugi oblik kršenja uvjeta financijskog ugovora, financijskog instrumenta ili pravila investicijskog fonda koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost, nadležno tijelo države članice u kojoj je smješten pružatelj indeksa koji pruža tu referentnu vrijednost dopušta upotrebu referentne vrijednosti. Nakon 1. siječnja 2020., financijski instrumenti, financijski ugovori ili mjerenja uspješnosti investicijskog fonda ne dodaje pozivanje na takvu postojeću referentnu vrijednost.
5. Osim ako Komisija donese odluku o jednakovrijednosti kako je navedeno u članku 30. stavku 2. ili 3. ili osim ako administrator bude priznat u skladu s člankom 32. ili ako referentna vrijednost bude prihvaćena u skladu s člankom 33., upotreba od strane nadziranih subjekata u Uniji referentne vrijednosti koju je pružio administrator smješten u trećoj zemlji, u kojoj se ta referentna vrijednost već upotrebljava u Uniji za financijske instrumente, financijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda, dopušta se samo za one financijske instrumente, financijske ugovore ili mjerenja uspješnosti investicijskog fonda koji se u Uniji u trenutku početka primjene ove Uredbe već pozivaju na tu referentnu vrijednost ili koji dodaju pozivanje na takvu referentnu vrijednost prije 1. siječnja 2020.

6. Komisija ima ovlast donošenja delegiranih akata u skladu s člankom 49. u pogledu mjera kojima se utvrđuju uvjeti temeljem kojih relevantna nadležna tijela mogu procijeniti bi li prestanak ili promjena postojeće referentne vrijednosti mogli izazvati slučaj više sile, nemogućnost ispunjavanja ili drugi oblik kršenja uvjeta financijskog ugovora, financijskog instrumenta ili pravila investicijskog fonda koji se poziva na takvu referentnu vrijednost.

Članak 52.

Rok za ažuriranje prospekata i ključnih informativnih dokumenta

Člankom 29. stavkom 2. ne dovode se u pitanje postojeći prospekti koji su odobreni na temelju Direktive 2003/71/EZ prije 1. siječnja 2018. Za prospekte koji su odobreni prije 1. siječnja 2018. na temelju Direktive 2009/65/EZ, dokumenti na kojima se temelje ažuriraju se prvom prilikom ili najkasnije u roku od 12 mjeseci od tog dana.

Članak 53.

Provjere ESMA-e

1. ESMA nastoji izgraditi zajedničku europsku kulturu u području nadzora i dosljedne nadzorne prakse i osigurati dosljednost pristupa nadležnih tijela u pogledu primjene članaka 32. i 33. U tu svrhu, ESMA svake dvije godine preispituje priznanja dodijeljena u skladu s člankom 32. i prihvaćanja odobrena u skladu s člankom 33.

ESMA svakom nadležnom tijelu koje je priznalo administratora iz treće zemlje ili je prihvatilo referentnu vrijednost treće zemlje, upućuje mišljenje u kojem ocjenjuje kako nadležno tijelo primjenjuje odgovarajuće zahtjeve iz članaka 32. i 33. te zahtjeve bilo kojeg delegiranog akta i regulatornih ili provedbenih tehničkih standarda koji se temelje na ovoj Uredbi.

2. ESMA ima ovlast zatražiti sve dokumentirane dokaze od nadležnog tijela za bilo koju odluku donesenu u skladu s člankom 51. stavkom 2. prvim podstavkom, člankom 24. stavkom 1. i člankom 25. stavkom 2.

Članak 54.

Preispitivanje

1. Do 1. siječnja 2020., Komisija preispituje ovu Uredbu i o njoj podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, a osobito o sljedećemu:

- (a) funkcioniranju i djelotvornosti pravila o ključnim referentnim vrijednostima, obveznom upravljanju i obveznom doprinosu na temelju članaka 20., 21. i 23. te o definiciji ključne referentne vrijednosti u članku 3. stavku 1. točki 25.;
- (b) djelotvornosti pravila o odobrenju, registraciji i nadzoru administratora iz glave VI. i kolegija iz članka 46. te primjerenosti nadzora određenih referentnih vrijednosti koji provodi tijelo Unije;
- (c) funkcioniranju i djelotvornosti članka 19. stavka 2., osobito u pogledu područja njegove primjene.

2. Komisija preispituje razvoj međunarodnih načela koja su primjenjiva na referentne vrijednosti te zakonskih okvira i nadzorne prakse u trećim zemljama u vezi s pružanjem referentne vrijednosti te izvješćuje Europski parlament i Vijeće svakih pet godina od 1. siječnja 2018. U tom se izvješću posebno procjenjuje je li potrebno izmijeniti ovu Uredbu te mu se, prema potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog.

3. Komisija ima ovlast donositi delegirane akte u skladu s člankom 49. kako bi se produžio rok od 42 mjeseca iz članka 51. stavka 2. za 24 mjeseca, ako izvješćem navedenim u stavku 1. točki (b) ovog članka budu pruženi dokazi da prijelazni sustav registracija iz članka 51. stavka 2. nije na štetu zajedničke europske kulture u području nadzora i dosljednih nadzornih praksi i pristupa među nadležnim tijelima.

Članak 55.

Obavijest o upotrijebljenim referentnim vrijednostima i njihovim administratorima

Ako se u financijskom instrumentu iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 596/2014 poziva na referentnu vrijednost, obavijest u skladu s člankom 4. stavkom 1. te Uredbe sadržava ime referentne vrijednosti na koju se poziva i njezina administratora.

Članak 56.

Izmjene Uredbe (EU) br. 596/2014

Uredba (EU) br. 596/2014 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 19. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak:

„1.a Obveza obavješćivanja navedena u stavku 1. ne primjenjuje se na transakcije financijskim instrumentima koji su povezani s dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja navedenog u tom stavku ako je u trenutku transakcije ispunjen neki od sljedećih uvjeta:

(a) financijski instrument je jedinica ili dionica u subjektu za zajedničko ulaganje u kojem izloženost dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja ne prelazi 20 % vrijednosti imovine subjekta za zajedničko ulaganje;

(b) financijski instrument dovodi do izloženosti imovinskom portfelju u kojem izloženost dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja ne prelazi 20 % vrijednosti portfelja;

(c) financijski instrument je jedinica ili dionica u subjektu za zajedničko ulaganje ili dovodi do izloženosti imovinskom portfelju, a osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je s njome usko povezana ne poznaje i nije mogla poznavati ulagački sastav ili izloženost takvog subjekta za zajedničko ulaganje ili imovinskog portfelja u pogledu dionica ili dužničkog instrumenta izdavatelja i, nadalje, nema razloga da ta osoba vjeruje da dionici ili dužnički instrumenti izdavatelja prelaze granične vrijednosti iz točaka (a) i (b).

Ako je dostupna informacija o ulagačkom sastavu subjekta za zajedničko ulaganje ili izloženosti imovinskom portfelju, tada osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je s njome usko povezana poduzima sve razumne mjere kako bi pribavila tu informaciju.”;

(b) u stavku 7. nakon drugog podstavka umeće se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (b), nije potrebno obavješćivati o transakcijama dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja ili s njima povezanim izvedenicama ili drugim financijskim instrumentima izvršenim od strane upravitelja subjekata za zajedničko ulaganje u koje je uložila osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili s njima usko povezana osoba ako upravitelj subjekta za zajedničko ulaganje ima punu diskrecijsku slobodu kojom je isključeno da upravitelj, izravno ili neizravno, prima upute ili savjete o sastavu portfelja od ulagača u taj subjekt za zajedničko ulaganje.”

2. Članak 35. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavcima 2. i 3. izraz „i članka 19. stavaka 13. i 14.” zamjenjuje se izrazom „članka 19. stavaka 13. i 14. i članka 38.”;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavka 5. ili 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3., članka 19. stavka 13. ili 14. ili članka 38. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”

3. U članku 38. dodaju se sljedeći stavci:

„Komisija do 3. srpnja 2019., nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o razini graničnih vrijednosti iznesenih u članku 19. stavcima 1.a, a i b u pogledu transakcija upravitelja u kojima dionice ili dužnički instrumenti izdavatelja čine dio subjekta za zajedničko ulaganje i pružaju rizik imovinskom portfelju kako bi se ocijenilo je li ta razina odgovarajuća ili bi je trebalo prilagoditi.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kako bi prilagodila granične vrijednosti iz članka 19. stavaka 1.a, a i b ako u tom izvješću utvrdi da bi te granične vrijednosti trebalo prilagoditi.”

Članak 57.

Izmjene Direktive 2008/48/EZ

Direktiva 2008/48/EZ mijenja se kako slijedi:

1. U članku 5. stavku 1. nakon drugog podstavka umeće se sljedeći podstavak:

„Ako ugovor o kreditu poziva na referentnu vrijednost kako je definirana člankom 3. stavkom 1. točkom 3. Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća (*) ime referentne vrijednosti i njezina administratora te moguće implikacije za potrošača vjerovnik ili, ako je primjenjivo, kreditni posrednik potrošaču pruža u zasebnom dokumentu koji može biti priložen Standardnim europskim informacijama o potrošačkim kreditima.

(*) Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.)”

2. U članku 27. stavku 1. nakon drugog podstavka umeće se sljedeći podstavak:

„Do 1. srpnja 2018. države članice donose i objavljuju odredbe nužne za usklađenje s člankom 5. stavkom 1. trećim podstavkom te ih prosljeđuju Komisiji. Te odredbe one primjenjuju od 1. srpnja 2018.”

Članak 58.

Izmjene Direktive 2014/17/EU

Direktiva 2014/17/EU mijenja se kako slijedi:

1. U članku 13. stavku 1. drugom podstavku umeće se sljedeća točka:

„(ea) ako se ugovori pozivaju na referentnu vrijednost kako je definirana u članku 3. stavku 1. točki 3. Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća (*) imena referentnih vrijednosti i njihovih administratora te moguće implikacije za potrošača.

(*) Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.)”

2. U članku 42. stavku 2. nakon prvog podstavka dodaje se sljedeći podstavak:

„Do 1. srpnja 2018. države članice donose i objavljuju odredbe nužne za usklađenje s člankom 13. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (ea) te ih prosljeđuju Komisiji. Te odredbe one primjenjuju od 1. srpnja 2018.”

3. U članku 43. stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Članak 13. stavak 1. drugi podstavak točka (ea) ne primjenjuje se na ugovore o kredite sklopljene prije 1. srpnja 2018.”

Članak 59.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2018.

Neovisno o drugom stavku ovog članka, članak 3. stavak 2., članak 5. stavak 5., članak 11. stavak 5., članak 13. stavak 3., članak 15. stavak 6., članak 16. stavak 5., članak 20. (osim stavka 6. točke (b)), članci 21. i 23., članak 25. stavci 8. i 9., članak 26. stavak 5., članak 27. stavak 3., članak 30. stavak 5., članak 32. stavak 9., članak 33. stavak 7., članak 34. stavak 8., članak 46., članak 47. stavak 3. i članak 51. stavak 6. primjenjuju se od 30. lipnja 2016.

Neovisno o drugom stavku ovog članka, članak 56. primjenjuje se od 3. srpnja 2016.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 8. lipnja 2016.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
A.G. KOENDERS

PRILOG I.

REFERENTNE KAMATNE STOPE

Točni i dostatni podatci

1. Za potrebe članka 11. stavka 1. točaka (a) i (c) redosljed korištenja ulaznih podataka je kako slijedi:

- (a) transakcije doprinositelja na predmetnom tržištu koje se namjerava mjeriti referentnom vrijednosti ili, ako to nije dovoljno, njegove transakcije na povezanim tržištima, poput:
  - tržišta neosiguranih međubankovnih depozita,
  - drugih tržišta neosiguranih depozita, uključujući potvrde o depozitu i komercijalne zapise, i
  - drugih tržišta, poput tržišta prekonoćnih kamatnih ugovora o razmjeni, ugovora o povratnoj kupnji, unaprijednih ugovora u stranoj valuti, kamatnih budućnosnica i opcija, pod uvjetom da te transakcije odgovaraju zahtjevima u pogledu ulaznih podataka iz kodeksa ponašanja;
- (b) primjedaba doprinositelja o transakcijama trećih osoba koje su opisane u točki (a),
- (c) obvezujućih ponuda,
- (d) indikativnih ponuda ili stručnih prosudbi.

2. Za potrebe članka 11. stavka 1. točke (a) i članka 11. stavka 4. ulazni podatci mogu se prilagoditi.

Ulazni podatci osobito se mogu prilagoditi primjenom sljedećih kriterija:

- (a) bliskosti transakcija trenutku pružanja ulaznih podataka i utjecaju događanja na tržištu u razdoblju između transakcije i pružanja ulaznih podataka;
- (b) interpolacije ili ekstrapolacije povezane s transakcijskim podacima;
- (c) prilagodbe kojom se odražavaju promjene u kreditnom položaju doprinositelja utvrđivanju i drugih sudionika na tržištu.

Funkcija nadzora

3. Umjesto zahtjeva iz članka 5. stavaka 4. i 5. primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

- (a) administratori referentnih kamatnih stopa imaju uspostavljeno neovisno nadzorno povjerenstvo. Detalji o članovima tog povjerenstva dostupni su javnosti, kao i sve izjave o sukobima interesa i postupcima odabira ili nominacije njegovih članova;
- (b) nadzorno povjerenstvo održava najmanje jedan sastanak svaka četiri mjeseca i tijekom svakog sastanka vodi zapisnik;
- (c) nadzorno povjerenstvo djeluje s integritetom i ima sve odgovornosti predviđene člankom 5. stavkom 3.

Revizija

4. Administrator referentne kamatne stope imenuje neovisnog vanjskog revizora koji preispituje poštuje li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu i izvješćuje o tome. Vanjska revizija administratora provodi se prvi puta šest mjeseci nakon uvođenja kodeksa ponašanja, a nakon toga svake dvije godine.

Nadzorno povjerenstvo može zahtijevati vanjsku reviziju doprinositelja referentnim kamatnim stopama ako nije zadovoljno određenim aspektom njihova ponašanja.

Sustavi i kontrole doprinositelja

5. Sljedeći se zahtjevi, uz zahtjeve navedene u članku 16., primjenjuju na doprinositelja. Članak 16. stavak 5. ne primjenjuje se.
6. Svaki podnositelj doprinositelja i njihova izravna uprava u pisanom obliku potvrđuju da su pročitali kodeks ponašanja i da će ga poštovati.
7. Sustavi i kontrole doprinositelja uključuju:
  - (a) prikaz odgovornosti u svakom društvu, uključujući linije izvješćivanja i odgovornosti, uključujući lokaciju podnositelja i uprave te imena ključnih osoba i njihovih zamjenika;
  - (b) interne postupke za odobravanje doprinošenja ulaznih podataka;
  - (c) stegovne postupke u slučaju pokušaja manipulacije ili neizvješćivanja u vezi s manipulacijom ili pokušajem manipulacije što su ih poduzele osobe izvan postupka doprinošenja utvrđivanju;
  - (d) djelotvorne postupke za upravljanje sukobima interesa i kontrolu komunikacije, unutar doprinositelja utvrđivanju i između njega i trećih osoba, kako bi se izbjegao nepovoljan vanjski utjecaj na osobe odgovorne za podnošenje stopa; podnositelji rade na lokacijama koje su fizički odvojene od trgovatelja kamatnim izvedenicama;
  - (e) učinkovite postupke za sprečavanje ili kontrolu razmjene informacija između osoba uključenih u aktivnosti koje uključuju rizik sukoba interesa, kada bi takva razmjena informacija mogla utjecati na podatke doprinesene referentnoj vrijednosti;
  - (f) pravila za izbjegavanje tajnih dogovora među doprinositeljima i između doprinositelja i administratora referentne vrijednosti;
  - (g) mjere za sprečavanje ili ograničavanje neprimjerenog utjecaja na način na koji osobe koje sudjeluju u pružanju ulaznih podataka obavljaju te aktivnosti;
  - (h) uklanjanje izravnih poveznica između nagrade zaposleniku koji sudjeluje u pružanju ulaznih podataka i nagrada ili prihoda koje generiraju osobe koje se bave drugim aktivnostima, ako u vezi s tim aktivnostima može doći do sukoba interesa;
  - (i) načine kontrole radi utvrđivanja povratnih transakcija provedenih nakon pružanja ulaznih podataka.
8. Doprinositelj referentne kamatne stope čuva detaljnu evidenciju:
  - (a) svih bitnih aspekata povezanih s doprinošenjem ulaznih podataka;
  - (b) postupka upravljanja utvrđivanjem ulaznih podataka i njihova odobravanja;
  - (c) imena podnositelja i njihovih odgovornosti;
  - (d) cjelokupne komunikacije između podnositelja i drugih osoba, uključujući vanjske i unutarnje trgovatelje i brokere, u vezi s utvrđivanjem ili doprinošenjem ulaznih podataka;
  - (e) cjelokupnog međudjelovanja podnositelja i administratora ili osoba nadležnih za izračun;
  - (f) svih upita o ulaznim podacima i odgovora na njih;
  - (g) analize osjetljivosti za knjige trgovanja kamatnim ugovorima o razmjeni i druge knjige trgovanja izvedenicama sa znatnom izloženošću ulaznih podataka fiksiranju kamatnih stopa.

9. Evidencija se čuva na mediju koji omogućuje pohranu zapisa revizije i pristup tim informacijama radi buduće upotrebe.
  10. Služba za praćenje usklađenosti doprinositelja referentnoj kamatnoj stopi redovito izvješćuje upravu o svojim nalazima, uključujući nalaze o povratnim transakcijama.
  11. Ulazni podatci i postupci predmet su redovitih unutarnjih preispitivanja.
  12. Vanjska revizija ulaznih podataka doprinositelja referentnoj kamatnoj stopi, usklađenosti s kodeksom ponašanja i odredbama ove Uredbe provodi se prvi put šest mjeseci nakon uvođenja kodeksa ponašanja, a nakon toga svake dvije godine.
-

PRILOG II.

ROBNE REFERENTNE VRIJEDNOSTI

Metodologija

1. Administrator robne vrijednosti sastavlja, dokumentira i objavljuje metodologiju kojom se administrator koristi za izračun referentne vrijednosti. Takva metodologija u najmanjoj mjeri sadrži i opisuje sljedeće:
  - (a) sve kriterije i postupke koji se primjenjuju pri razvoju referentne vrijednosti, uključujući način na koji se administrator koristi ulaznim podacima, uključujući konkretan opseg, zaključene i prijavljene transakcije, ponude za kupnju i prodaju i druge tržišne informacije iskorištene pri procjeni i/ili tijekom razdoblja ili u roku procjene, razloge za upotrebu određenih referentnih jedinica, način na koji administrator prikuplja ulazne podatke, smjernice pomoću kojih se kontroliraju prosudbe procjenjivača i sve ostale informacije, primjerice pretpostavke, modeli ili ekstrapolacije iz prikupljenih podataka, koje se razmatraju pri ocjenjivanju;
  - (b) postupke i praksu koji su osmišljeni kako bi se među procjenjivačima osigurala dosljednost pri prosuđivanju;
  - (c) relativnu važnost koja se pripisuje određenim kriterijima pri izračunu referentne vrijednosti, osobito vrsti upotrijebljenih ulaznih podataka i vrsti kriterija za usmjeravanje prosudaba, kako bi se osigurala kvaliteta i cjelovitost izračuna referentne vrijednosti;
  - (d) kriterije za utvrđivanje minimalne količine transakcijskih podataka potrebnih za izračun određene referentne vrijednosti; ako takav prag nije predviđen, razlozi za neodređivanje minimalnog praga moraju se obrazložiti, uključujući određivanje postupaka koji se upotrebljavaju kada ne postoje transakcijski podatci;
  - (e) kriterije koji se primjenjuju na ocjenjivana razdoblja u kojima podneseni podatci ne dostižu preporučeni metodološki prag za transakcijske podatke ili ne ispunjuju administratorove standarde kvalitete te sve alternativne metode ocjenjivanja, uključujući teorijske modele procjenjivanja. Tim se kriterijima objašnjavaju postupci koji se upotrebljavaju ako ne postoje podatci o transakciji;
  - (f) kriterije za pravodobnost doprinošenja ulaznih podataka i načine njihova doprinošenja (elektronički, telefonom ili drukčije);
  - (g) kriterije i postupke koji se odnose na ocjenjivana razdoblja u kojima doprinositelj ili više njih dostavljaju tržišne podatke koji čine znatan udio u ukupnim ulaznim podacima za tu referentnu vrijednost; administrator u tim kriterijima i postupcima također definira što čini znatan udio pri izračunu svake referentne vrijednosti;
  - (h) kriterije za isključivanje transakcijskih podataka iz izračuna referentne vrijednosti.
2. Administrator robne referentne vrijednosti objavljuje ili čini dostupnima ključne elemente metodologije kojom se administrator koristi za svaku pruženu i objavljenu referentnu vrijednost ili, po potrebi, za svaku pruženu i objavljenu obitelj referentnih vrijednosti.
3. Uz metodologiju iz stavka 2., administrator robne referentne vrijednosti opisuje i objavljuje i sljedeće:
  - (a) obrazloženje za prihvaćanje određene metodologije, uključujući tehnike prilagodbe cijena i obrazloženje toga zašto se određeno razdoblje, unutar kojeg su prihvaćani ulazni podatci, smatra pouzdanim pokazateljem stvarnih tržišnih vrijednosti;
  - (b) postupke za unutarnje preispitivanje i odobravanje određene metodologije te učestalost takva preispitivanja;
  - (c) postupke vanjskog preispitivanja određene metodologije, uključujući postupke za prihvaćanje metodologije na tržištu zahvaljujući savjetovanju s korisnicima o važnim promjenama u postupcima izračuna referentnih vrijednosti.

Promjena metodologije

4. Administrator robne referentne vrijednosti donosi i korisnicima objavljuje jasne postupke te obrazlaže svaku bitnu predloženu promjenu svoje metodologije. Ti postupci moraju biti u skladu s nadređenim ciljem da administrator mora osigurati kontinuiranu cjelovitost izračuna referentne vrijednosti i primijeniti promjene na način da se održi red na tržištu na koje se predmetne promjene odnose. U tim postupcima predviđeno je sljedeće:
  - (a) prethodna obavijest koja u jasno određenom vremenskom okviru omogućuje korisnicima da dostatno analiziraju utjecaj predloženih promjena i ulože primjedbe, uzimajući pritom u obzir administratorovu procjenu ukupnih okolnosti;
  - (b) objava primjedaba korisnika i administratorovih odgovora na njih svim korisnicima na tržištu nakon što završi razdoblje savjetovanja, osim ako podnositelj primjedbe zatraži povjerljivost podataka.
5. Administrator robne referentne vrijednosti redovito ispituje svoju metodologiju kako bi osigurao da se njome pouzdano odražava stanje na fizičkom tržištu koje se ocjenjuje te uključuje postupak za uzimanje u obzir stajališta mjerodavnih korisnika.

Kvaliteta i cjelovitost izračuna referentne vrijednosti

6. Administrator robne referentne vrijednosti:
  - (a) određuje kriterije za definiranje fizičke robe koja je obuhvaćena određenom metodologijom;
  - (b) daje prednost ulaznim podacima sljedećim redoslijedom, ako je to u skladu s metodologijom administratora:
    - i. zaključene i prijavljene transakcije;
    - ii. ponude za kupnju i prodaju;
    - iii. ostali podatci.Ako prednost nije dana zaključenim i prijavljenim transakcijama, to treba obrazložiti u skladu s točkom 7. podtočkom (b);
  - (c) poduzima dostatne mjere osmišljene za primjenu ulaznih podataka podnesenih i razmotrenih, u dobroj vjeri, u okviru izračuna referentne vrijednosti, što znači da su stranke koje podnose ulazne podatke izvršile ili su spremne izvršiti transakcije na temelju kojih se ti ulazni podatci generiraju, a zaključene transakcije izvršene su u najboljem interesu stranaka, uz posebnu pozornost posvećenu međusobno pridruženim transakcijama;
  - (d) uspostavlja i primjenjuje postupke za utvrđivanje nepravilnih ili sumnjivih transakcijskih podataka te čuva evidenciju odluka o isključivanju transakcijskih podataka iz postupka izračuna referentne vrijednosti;
  - (e) potiče doprinositelje da podnesu tržišne podatke koji ispunjuju administratorove kriterije za izračun. Administratori nastoje, u mjeri u kojoj je to moguće i razumno, osigurati da su podneseni ulazni podatci reprezentativni u odnosu na stvarno zaključene transakcije doprinositelja; i
  - (f) primjenjuje sustav primjerenih mjera kojima se osigurava da doprinositelji poštuju norme kvalitete i cjelovitosti ulaznih podataka primjenjivih na administratora.
7. Administrator robne referentne vrijednosti uz svaki izračun, u mjeri u kojoj je to razumno moguće bez dovođenja u pitanje pravodobne objave referentne vrijednosti, opisuje i objavljuje:
  - (a) sažeto objašnjenje, dostatno da se njime olakša razumijevanje pretplatnika referentne vrijednosti ili nadležnog tijela u vezi s tijekom izračuna, uključujući barem veličinu i likvidnost ocijenjenog fizičkog tržišta (primjerice broj i opseg podnesenih transakcija), raspon i prosječnu vrijednost opsega te raspon i prosječnu vrijednost cijena i okvirne postotke za svaku vrstu tržišnih podataka koji su uzeti u obzir pri izračunu; pritom se uključuju izrazi koji se odnose na metodu utvrđivanja cijena, npr. „na temelju transakcije”, „na temelju razlike kupovne i prodajne cijene”, „interpolirano”, „ekstrapolirano”; i

- (b) sažeto objašnjenje o tome u kojoj su se mjeri i na kojoj osnovi pri bilo koje izračunu koristile prosudbe, uključujući isključivanje podataka koji su inače bili u skladu s relevantnom metodologijom za taj izračun; određivanje cijena na temelju razlike kupovne i prodajne cijene, interpolacije ili ekstrapolacije; davanje prednosti ponudama za kupnju i prodaju umjesto zaključenim transakcijama.

Ispravnost u postupku izvješćivanja

8. Administrator robne vrijednosti:

- (a) određuje kriterije za određivanje tko može podnijeti ulazne podatke administratoru;
- (b) raspolaže postupcima kontrole kvalitete za ocjenu identiteta doprinositelja i svakog podnositelja koji izvješćuje o tim ulaznim podacima, te odobrenje tog podnositelja da u ime doprinositelja izvješćuje o ulaznim podacima;
- (c) određuje kriterije koji se primjenjuju na zaposlenike doprinositelja, a kojima je dopušteno podnositi ulazne podatke administratoru u ime tog doprinositelja; potiče doprinositelje da podnesu transakcijske podatke svojih logističkih odjela i zatraže potvrdu iz drugih izvora gdje su transakcijski podatci zaprimljeni izravno od trgovatelja; i
- (d) primjenjuje postupke unutarnje kontrole i pisane postupke za utvrđivanje komunikacije između doprinositelja i procjenjivača u kojoj se pokušalo utjecati na izračun u korist bilo koje trgovateljske strane (doprinositelj, njegovi zaposlenici ili treće osobe) ili potaknuti procjenjivača da prekrši administratorova pravila ili smjernice te postupke za utvrđivanje doprinositelja pri čemu je zabilježeno ponovljeno dostavljanje nepravilnih ili sumnjivih podataka. Ti postupci, u mjeri u kojoj je to moguće, uključuju odredbu kojom se administrator unutar društva doprinositelja ovlašćuje na pokretanje istrage. Kontrole uključuju dodatne provjere tržišnih pokazatelja radi potvrđivanja valjanosti podnesenih informacija.

Procjenjivači

9. U odnosu na ulogu procjenjivača administrator robne referentne vrijednosti:

- (a) donosi i ima jasna unutarnja pravila i smjernice za odabir procjenjivača, uključujući minimalnu razinu izobrazbe, iskustva i vještina, te postupke za periodično preispitivanje njihovih sposobnosti;
- (b) ima sustav kojim jamči da se izračuni izvršavaju dosljedno i redovito;
- (c) održava planove za kontinuitet poslovanja i zamjenu zaposlenih procjenjivača kako bi se osigurala dosljednost pri izračunu, što bi trebali obavljati zaposlenici s odgovarajućom razinom stručnosti; i
- (d) uspostavlja postupke unutarnje kontrole radi osiguranja ispravnosti i pouzdanosti izračuna. Takva unutarnja kontrola i postupci zahtijevaju barem kontinuirani nadzor procjenjivača kako bi se osigurala pravilna primjena metodologije i postupke za unutarnje odobrenje nadzornika prije puštanja referentnih vrijednosti na tržište.

Zapis revizije

10. Administrator robne referentne vrijednosti raspolaže pravilima i postupcima za dokumentiranje trenutačno bitnih informacija, što uključuje sljedeće:

- (a) sve ulazne podatke;
- (b) prosudbe procjenjivača pri izračunu referentnih vrijednosti;
- (c) podatke o tome jesu li iz izračuna isključene određene transakcije koje su inače usklađene sa zahtjevima metodologije za predmetni izračun te obrazloženje za to;
- (d) identitet svakog procjenjivača i drugih osoba koje podnose ili na drugi način generiraju informacije iz točaka (a), (b) ili (c).

11. Administrator robne referentne vrijednosti raspolaže pravilima i postupcima za dokumentiranje zapisa revizije koji se čuvaju najmanje pet godina i omogućuju rekonstruiranje izračuna.

Sukob interesa

12. Administrator robne referentne vrijednosti uspostavlja odgovarajuće politike i postupke utvrđivanja i otkrivanja sukoba interesa, upravljanja njime te njegova ublažavanja i izbjegavanja kako bi se zaštitile ispravnost i neovisnost izračuna. Te se politike i postupci redovito preispituju i ažuriraju te se njima:

- (a) osigurava da na izračun referentnih vrijednosti ne utječu postojeće ili potencijalne komercijalne ili osobne poslovne veze ili interesi između administratora i njemu pridruženih subjekata, njegova osoblja, klijenata i drugih sudionika na tržištu ili osoba povezanih s njima;
- (b) osigurava da osobni interesi i poslovne veze administratorovih zaposlenika ne dovedu u pitanje funkcioniranje administratora, što uključuje zapošljavanje izvan administratora, putovanja, prihvaćanje poziva na zabave, darova ili gostoprimstva administratorovih klijenata ili drugih sudionika tržištu robe;
- (c) osigurava, u slučaju utvrđenih sukoba, primjereno razdvajanje funkcija unutar administratora zahvaljujući nadzoru, naknadama, pristupu sustavima i informacijskim tokovima;
- (d) zaštićuje povjerljivost informacija koje administrator zaprimi ili generira, podložno administratorovoj obvezi otkrivanja informacija;
- (e) zabranjuje upravi, procjenjivačima i drugim zaposlenicima administratora da doprinose izračunu referentne vrijednosti sudjelovanjem u ponudama i trgovini za vlastiti račun ili u ime drugih sudionika na tržištu; i
- (f) učinkovito rješava sve utvrđene sukobe interesa koji mogu postojati između administratorove aktivnosti pružanja referentne vrijednosti (uključujući sve zaposlenike koji obavljaju poslove izračuna referentne vrijednosti ili na bilo način u njima sudjeluju) i njegovih drugih aktivnosti.

13. Administrator robne referentne vrijednosti osigurava da njegove druge poslovne aktivnosti raspolažu primjerenim postupcima i mehanizmima za smanjenje vjerojatnosti sukoba interesa koji bi mogao utjecati na ispravnost izračuna referentne vrijednosti.

14. Administrator robne referentne vrijednosti osigurava razdvojenost linija izvješćivanja između uprave, procjenjivača i drugih zaposlenika te od upravitelja do najviše razine uprave administratora i njegova odbora, čime se osigurava:

- (a) da administrator na zadovoljavajući način provodi zahtjeve ove Uredbe; i
- (b) da su odgovornosti jasno utvrđene i nisu u sukobu, odnosno ne djeluju kao da su u sukobu.

15. Čim sazna za sukob interesa koji proizlazi iz njegovih vlasničkih odnosa, administrator robne referentne vrijednosti o tome obavješćuje svoje korisnike.

Pritužbe

16. Administrator robne referentne vrijednosti raspolaže politikom postupanja s pritužbama kojom se postavljaju postupci za primanje, istraživanje i zadržavanje evidencije pritužbi na administratorov postupak izračuna te ih objavljuje. Mehanizmima pritužbe osigurava se:

- (a) da pretplatnici referentne vrijednosti mogu podnijeti pritužbe o tome je li određeni izračun referentne vrijednosti reprezentativan u odnosu na tržišnu vrijednost, o predloženim promjenama izračuna referentne vrijednosti, o primjenama metodologije na izračun referentne vrijednosti i o drugim uredničkim odlukama povezanim s postupkom izračuna referentne vrijednosti;

- (b) da postoji ciljani vremenski raspored postupka u politiku postupanja s pritužbama;
  - (c) da administrator pravodobno i pošteno istraži formalne pritužbe protiv sebe i svojeg osoblja;
  - (d) da istraga koja se provodi ne ovisi o osoblju koje bi moglo biti povezano s predmetom pritužbe;
  - (e) da administrator nastoji žurno provesti istragu;
  - (f) da administrator pismeno i u razumnom roku obavijesti podnositelja pritužbe i druge relevantne osobe o ishodu istrage;
  - (g) da postoji mogućnost obraćanja neovisnoj trećoj osobi koju imenuje administrator ako podnositelj pritužbe nije zadovoljan načinom na koji predmetni administrator postupuje s pritužbom ili njegovom odlukom, i to najkasnije šest mjeseci nakon podnošenja prvotne pritužbe; i
  - (h) da se svi dokumenti koji se odnose na pritužbe, uključujući dokumente koje je podnio podnositelj pritužbe i administratorovu dokumentaciju, čuvaju najmanje pet godina.
17. Sporove koji se odnose na dnevno utvrđivanje cijena, koji nisu podneseni kao formalne pritužbe, administrator robne referentne vrijednosti rješava u skladu s primjerenim standardnim postupcima. Ako rezultat pritužbe bude promjena cijene, tržište se o toj promjeni cijene obavješćuje što je prije moguće.

Vanjska revizija

18. Administrator robne referentne vrijednosti imenuje neovisnog vanjskog revizora s odgovarajućim iskustvom i sposobnostima radi preispitivanja poštuje li administrator vlastite navedene metodološke kriterije i zahtjeve ove Uredbe i da izvjesti o tome. Revizija se obavlja jednom godišnje te se objavljuje tri mjeseca nakon završetka svake revizije, a dodatne revizije tijekom godine obavljaju se prema potrebi.
-